

NURMIJÄRVI

PALVELUVERKKOSELVITYS 2020 - 2030

Nykytilanteen päivitys ja palveluverkkovaihtoehdot

23.10.2019

(Korjattu kuvat 17, 29, 30, 31 ja 68, 12.1.2020)

23.10.2019

Sisälllys

Sisälllys.....	1
1 Palveluverkkosuunnittelun taustaa	4
1.1 Toimeksianto	4
2 Palveluverkkosuunnitelman lähtöaineistot.....	5
2.1 Kuntastrategia	5
2.2 Talousarvio 2020 ja investointiohjelma 2020–2024.....	6
2.3 Kestävä kasvu –ohjelma, NUUKA 2020-2026.....	6
2.4 Talouden nykytilan analyysi.....	8
3 Toimitilaohjelma ja rakennuskannan tilanne.....	11
3.1 Toimitilaohjelma.....	11
3.2 Rakennuskannan tilanne.....	12
4 Väestömuutokset.....	14
4.1 Luonnollisen väestölisäyksen muutokset vuosina 2004-2018.....	14
4.2 Nurmijärven kunnan toteutunut väestökehitys 2000-2018.....	14
4.3 Väestösuunnite 2019–2040	15
5 Palvelutarpeiden analysointi.....	19
5.1 Palvelutarpeiden ennakointi.....	19
6 Varhaiskasvatus	21
6.1 Palvelun sisältö ja säädöspohja.....	21
6.2 Nykyinen varhaiskasvatuksen palveluverkko.....	21
6.3 Varhaiskasvatuksen kustannusten jakautuminen	25
6.4 Varhaiskasvatuksen palvelutarpeiden kehittyminen	27
6.5 Varhaiskasvatuksen kiinteistöt	34
6.6 Muutokset palveluverkkoon	38
6.6.1 Vaihtoehto 1.....	38
6.6.2 Vaihtoehto 2.....	40
6.6.3 Vaihtoehto 3.....	42
7 Perusopetus	45
7.1 Palvelun sisältö ja säädöspohja.....	45
7.2 Nykyinen perusopetuksen palveluverkko	46
7.3 Perusopetuksen kiinteistöt	49
7.4 Perusopetuksen kustannusrakenne	52
7.5 Ennusteet perusopetukseen tulevista lapsimääristä	53
7.5.1 Tilastokeskuksen väestöennustepohjainen lapsimäärien tarkastelu	53

23.10.2019

	7.5.2 Nurmijärven kunnan väestösuunnitteen kehitys ja lasten nettomuuttotarkastelu	55
	7.5.3 Alueellinen väestölaskelma	57
	7.6 Väestörekisteritietopohjainen tarkastelu	59
	7.7 Ratkaisuehdotus väestöennusteisiin.....	62
	7.7.1 Palveluverkkotarkastelun pohjatieto	64
	7.8 Muutokset palveluverkkoon	67
	7.8.1 Vaihtoehto 1	67
	7.8.2 Vaihtoehto 2	69
	7.8.3 Vaihtoehto 3	71
8	Lukiokoulutus.....	74
	8.1 Palvelun sisältö ja säädöspohja.....	74
	8.2 Opiskelijamäärän ennakointi	74
	8.3 Lukioiden investointitarpeet	78
	8.3.1 Vaihtoehto 1	79
	8.3.2 Vaihtoehto 2	80
	8.3.3 Vaihtoehto 3	80
9	Nuorisopalvelut.....	82
	9.1 Palvelun sisältö ja säädöspohja.....	82
	9.1.1 Nuorisotilojen mitoitusperiaate.....	82
	9.1.2 Palveluverkon investointitarpeet.....	83
10	Kirjastopalvelut.....	84
	10.1 Palvelun sisältö ja säädöspohja.....	84
	10.2 Nykyisen palveluverkon kapasiteetti	84
	10.3 Palveluverkon investointitarpeet.....	85
11	Kulttuuripalvelut.....	87
	11.1 Palvelun sisältö ja säädöspohja.....	87
	11.2 Nykyisen palveluverkon kapasiteetti	87
	11.3 Palveluverkon investointitarpeet.....	88
12	Museopalvelut	89
	12.1 Palvelun sisältö ja säädöspohja.....	89
	12.2 Nykyisen palveluverkon kapasiteetti	89
	12.3 Palveluverkon investointitarpeet.....	90
13	Liikuntapalvelut	91
	13.1 Palvelun tarkoitus ja sisältö	91
	13.2 Nykyisen palveluverkon kapasiteetti	91

23.10.2019

	13.3 Palveluverkon investointi- ja kehittämistarpeet.....	92
14	Sosiaali- ja terveyspalvelut.....	94
	14.1 Keski-Uudenmaan sote –kuntayhtymä (Keusote).....	94
15	Konsernipalvelut ja ympäristötoimiala	95
16	Aleksia-liikelaitos	96
	16.1 Palvelun tarkoitus ja sisältö.....	96
	16.2 Nykyinen palveluverkko	96
	16.3 Palveluverkon investointitarpeet.....	96
17	Keski-Uudenmaan pelastuslaitos	97
	17.1 Pelastuslaitoksen paloasemat	97
18	Toimenpideohjelman esitys 2020–2030	99
	18.1 Sivistys- ja hyvinvointitoimiala.....	99
	18.1.1 Varhaiskasvatuspalvelut	99
	18.1.2 Perusopetus.....	99
	18.1.3 Lukiokoulutus.....	100
	18.1.4 Nuorisopalvelut.....	100
	18.1.5 Kirjastopalvelut	100
	18.1.6 Kulttuuripalvelut	101
	18.1.7 Museopalvelut.....	101
	18.1.8 Liikuntapalvelut.....	101
	18.2 Sosiaali- ja terveyspalvelut.....	101
	18.3 Konsernipalvelut ja ympäristötoimiala.....	101
	18.4 Aleksia-liikelaitos	101
	18.5 Keski-Uudenmaan pelastuslaitos	102
19	Päätelmät ja jatkotoimenpiteet.....	103

23.10.2019

1 Palveluverkkosuunnittelun taustaa

Nurmijärven kunnan ensimmäinen palveluverkkosuunnitelma 2013-2025 valmistui vuonna 2013 (KV 18.12.2013). Palveluverkkosuunnitelma nostettiin Nurmijärven kuntastrategiaan vuonna 2009 sekä strategian alaiseksi ohjelmaksi että strategiseksi tavoitteeksi. Kuntastrategian yksi strateginen valinta on monipuoliset ja kustannustehokkaat palvelut ja sen kriittinen menestystekijä on, että palveluverkko ja palveluohjelma ohjaavat tarkoituksenmukaista ja tehokasta palveluverkkoa. Palveluverkkosuunnitelmaa on palveluverkkotoimikunta päivittänyt vuonna 2016 ja tehnyt esityksen palveluverkon tiivistämisestä.

Palveluverkkosuunnittelun pohjana on palvelutuotanto-ohjelma. Nurmijärven valtuusto hyväksyi ensimmäisen asiakaslähtöisen palvelutuotanto-ohjelman 20.6.2012, ja siinä linjattiin, mitä palveluja kunta tuottaa itse ja miten se niitä tuottaa. Ohjelmaa on sittemmin päivitetty ja viimeisin on voimassa vuosille 2017-2021.

Palveluverkoksi on suunnitelmassa määritelty rakennukset, joissa kunta tuottaa asukkailleen palveluja sekä merkittävimmät urheilu- ja ulkoilualueet. Suunnitelmassa ei siten käsitellä valtion, kolmannen sektorin eikä yksityisten palveluiden tuottajien palveluita kuin siltä osin, että kunta hankkii jotain tiettyä palvelua ostopalveluna. Suunnitelmasta on myös rajattu pois Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymä (Keusote), tiet, vesi- ja viemäriinjat ja muu tekninen infrastruktuuri sekä pienet lähiliikuntapaikat ym. viheralueverkosto.

Palveluverkkosuunnitelma perustuu palvelutuotanto-ohjelman ja kuntastrategian lisäksi kunnan väestösuunnitteeseen sekä kunnan valmisteilla olevaan toimitilaohjelmaan. Väestösuunnite sisältää väestönkasvun trendiennusteen lisäksi tulevaan asuntorakentamiseen perustuvan väestönkasvun. Väestösuunnite kertoo palveluiden tulevan käytön kasvuennusteen eli sen, kuinka suurille käyttäjämäärille palveluita pitää tulevaisuudessa tarjota. Kunnan toimitilaohjelma puolestaan kertoo, miten kunta hyödyntää nykyistä tilaomaisuuttaan ja millä periaatteilla ja linjauksilla uusia tiloja tulee tulevaisuudessa rakentaa.

1.1 Toimeksianto

Nurmijärven kunta käynnisti kesäkuussa 2019 tarjouskilpailun, jonka tavoitteena oli palveluverkkoselvityksen laatiminen yhteistyössä kunnan työryhmän kanssa. Palveluverkkoselvityksen keskeiseksi sisällöksi oli määritelty kunnan toteuttamien palveluiden nykytilan selvitys, kiinteistöomaisuuden, kiinteistöissä tapahtuvien ydintoimintojen nykytilanteen selvitys, jonka perusteella voidaan suunnitella tulevaisuutta palveluiden sijoittumista, mitoitusta ja investointitarpeita. Tarjouskilpailun tuloksena FCG Konsultointi Oy sai tehtäväkseen laatia kyseinen selvitys.

Kunta asetti työlle työryhmän, johon kuuluivat kunnanjohtaja Outi Mäkelä, tekninen johtaja Jouko Lehtonen, sivistysjohtaja Tiina Hirvonen, talousjohtaja Ville Rajahalme, hallintopäällikkö Marja Viljamaa, hallintojohtaja Jukka Anttila, hallintopäällikkö Leena Vuorenpää, erikoissuunnittelija Katriina Ahokas ja tilakeskuksen päällikkö Ville Könönen, joka toimi työryhmän puheenjohtajana.

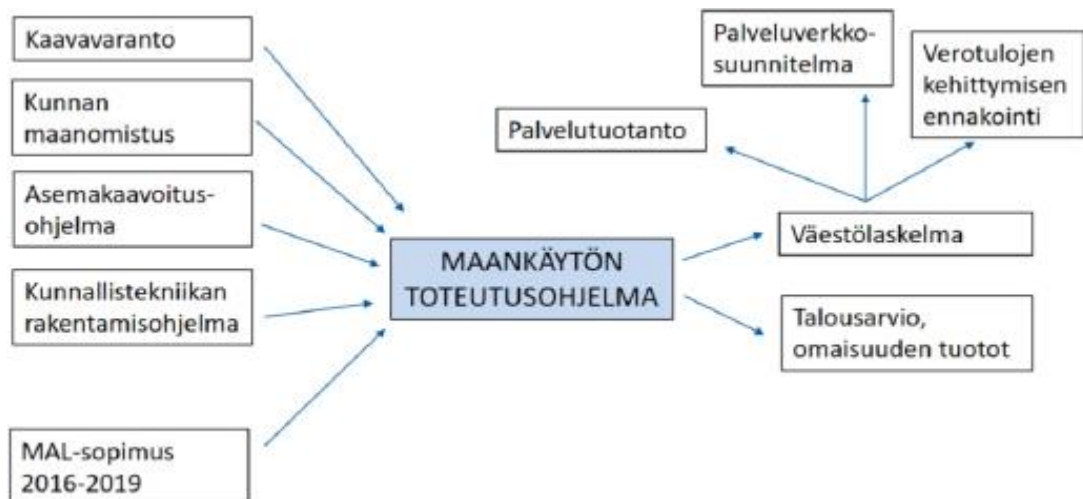
23.10.2019

2 Palveluverkkosuunnitelman lähtöaineistot

2.1 Kuntastrategia

Nurmijärven tuorein kuntastrategia 2018-2025 hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 28.2.2018. Kuntastrategian pääteemat ovat viihtyisä ja turvallinen Nurmijärvi, sujuva arki, yritysten kunta, osaavien työntekijöiden hyvin johdettu työpaikka, aktiivinen vuoropuhelu ja viestintä sekä terve talous ja linjakas päätöksenteko. Nurmijärvellä on kolme omaleimaista päätaajamaa; Klaukkala, Kirkonkylä ja Rajamäki, joita strategian mukaisesti kehitetään niiden vahvuuksia hyödyntäen, rakennetta tiivistäen ja yleisilmettä kohentaen. Tavoitteena on, että kasvavien ja kehittyvien päätaajamien palvelut ovat helposti saavutettavia ja monipuolisia. Koko kunnan palveluverkon ajantasaisuutta ja toimivuutta tarkastellaan säännöllisesti.

Kuntastrategian alaisia ohjelmia ovat mm. palvelutuotanto-ohjelma 2017-2021, maapoliittinen ohjelma 2016 ja maankäytön toteutusohjelma 2019-2024. Kuvasta poiketen palveluverkkosuunnitelmaa ei ole mainittu strategian ohjelmanuettelossa, mutta strategiassa on maininta sen säännöllisestä tarkastelusta.

Kuva 1. Nurmijärven kunnan maankäytön toteutusohjelma 2019-2024, ohjeellinen. Kunnanhallituksen 21.10.2019 kokouksen esityslista (Nurmijärven kunta 2019)

Maankäytön toteuttamishjelmalla (MATO-ohjelma) on kuntastrategian toteuttamisessa keskeinen koordinoiva rooli: se koordinoi koko tonttutuotantoketjun, ja sitä kautta ohjelmoi kunnan tulevan asuntotuotannon. MATO-ohjelma kertoo, kuinka paljon, minne ja milloin kuntaan rakennetaan uutta asumista ja näin ollen myös sen, kuinka paljon uusille alueille on tulossa uusia asukkaita. MATO-ohjelman asuntotuotantotavoitteet pohjaavat kunnan 2011 hyväksytyyn maankäytön kehityskuvaan, strategiseen yleiskaavaan, jossa on esitetty kunnan kasvun tahtotila vuoteen 2040 asti.

Taulukossa 1 on esitetty suunnittelujaksolle 2019-2023 määritellyt vuosittaisen asuntotuotannon tavoitetasot. Jäljempänä aluekohtaisissa ennusteissa on huomioitu nämä tavoitteet.

23.10.2019

Taulukko 1. Maankäytön kehityskuvaan perustuvat vuotuiset asuntotuotantotavoitteet asemakaavoitetuilla alueilla (Nurmijärven kunta 2019)

	Omakotitalo	Tiivis pientalo (yhtiömuotoi- en)	Kerrostalo tai vastaava tehokkuus	Yhteensä
Klaukkala	48	68	77	193
Kirkonkylä	19	23	35	77
Rajamäki	28	14	14	56
Röykkä	13	3	-	16
Yhteensä	108	108	126	342
%-osuus	32 %	32 %	36 %	

2.2 Talousarvio 2020 ja investointiohjelma 2020–2024

Nurmijärven kunnan talousarvio 2020 ja taloussuunnitelma 2020–2022 on valmistelussa. Siinä esitetään kunnan investointiohjelma vuosille 2020–2024. Luonnoksen mukaan (kunnanjohtajan esitys) suunnitelmavuosille budjetoidaan talonrakennusinvestointeja seuraavasti:

- vuosi 2020 16,020 milj. €
- vuosi 2021 18,130 milj. €
- vuosi 2022 14,730 milj. €
- vuosi 2023 13,935 milj. €
- vuosi 2024 9,600 milj. €

Luvussa 3 on esitetty korjausvelkalaskennan ja katselmointien perusteella lasketut kunnan rakennuskannan investointitarpeet vuosille 2020-2030.

Palveluverkkosuunnitelman investointitarpeissa on huomioitu talousarvion investointiohjelma vuosille 2020–2024 ja jatkossakin palveluverkkosuunnitelman investointihankkeet tulee päivittää vuosittain investointiohjelman mukaiseksi.

2.3 Kestävä kasvu –ohjelma, NUUKA 2020-2026

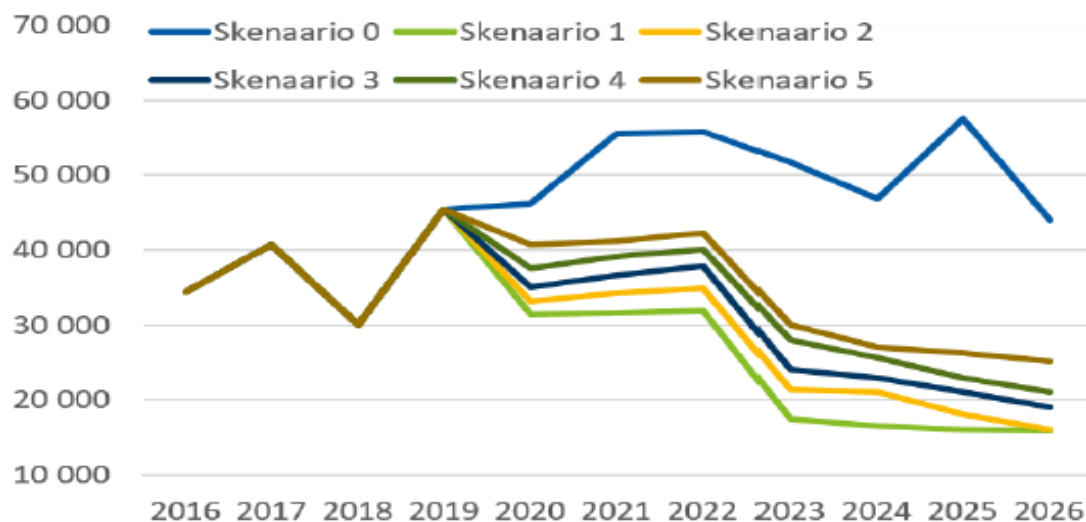
Kunnanvaltuusto hyväksyi 12.6.2019 Nurmijärven kestävä kasvu -ohjelman (NUUKA -ohjelma) vuosille 2020-2026 ja ohjelman toteuttamisen lähtökohdaksi skenaarion 2 (kuva 2), jolloin kunnallisveroprosenttia nostettaisiin vuodelle 2020 0,25 prosenttiyksikköä.

23.10.2019

Skenaario 0	<ul style="list-style-type: none"> • Ei Kestävä kasvu -ohjelmaa • Arvio kunnan investoinneista 357,4 milj. e 2020-2026, 51,1 milj. e/vuosi • Ennuste kunnan lainakannasta 2026 389,8 milj. e (8754e/asukas)
Skenaario 1	<ul style="list-style-type: none"> • Veroaste ei muutu (-> kunnallisveropros. 19,50) • Investointien sopeuttamistarve 196,6 milj. e 2020-2026, 28,1 milj. e/vuosi • Bruttoinvestoinnit enintään 23,0 milj. e/vuosi, yhteensä 2020-2026 160,8 milj. e
Skenaario 2	<ul style="list-style-type: none"> • Kunnallisveroprosenttia nostetaan 0,25 %-yksikköä (-> kunnallisveropros. 19,75) • Investointien sopeuttamistarve 178,8 milj. e 2020-2026, 25,5 milj. e/vuosi • Bruttoinvestoinnit enintään 25,5 milj. e/vuosi, yhteensä 2020-2026 178,7 milj. e
Skenaario 3	<ul style="list-style-type: none"> • Kunnallisveroprosenttia nostetaan 0,5 %-yksikköä (-> kunnallisveropros. 20,00) • Investointien sopeuttamistarve 160,8 milj. e 2020-2026, 23,0 milj. e/vuosi • Bruttoinvestoinnit enintään 28,1 milj. e/vuosi, yhteensä 2020-2026 196,6 milj. e
Skenaario 4	<ul style="list-style-type: none"> • Kunnallisveroprosenttia nostetaan 0,75 %-yksikköä (-> kunnallisveropros. 20,25) • Investointien sopeuttamistarve 143,0 milj. e 2020-2026, 20,4 milj. e/vuosi • Bruttoinvestoinnit enintään 30,6 milj. e/vuosi, yhteensä 2020-2026 214,5 milj. e
Skenaario 5	<ul style="list-style-type: none"> • Kunnallisveroprosenttia nostetaan 1,0 %-yksikköä (-> kunnallisveropros. 20,50) • Investointien sopeuttamistarve 125,0 milj. e 2020-2026, 17,9 milj. e/vuosi • Bruttoinvestoinnit enintään 33,2 milj. e/vuosi, yhteensä 2020-2026 232,4 milj. e

Kuva 2. Taloustavoitteen skenaariomallit (kunta + liikelaitokset).

Kuvassa 3 on lisäksi esitetty skenaarioiden investoinnit suunnittelukauden vuosille.

Kuva 3. Bruttoinvestoinnit (sis. liikelaitokset) eri skenaarioissa.

Vuoden 2020 talousarvioesitykseen on vuosille 2020-2024 kirjattu investointeja taulukon 2 mukaisesti.

Taulukko 2. Investoinnit 2020-2024, talousarvioesitys 2020. (Nurmijärven kunta 2019)

Netto	34 016	45 239	32 915	24 615	19 677
Investoinnit yhteensä, brutto	36 846	47 955	35 730	26 115	21 177
Rahoitusosuudet	-1 330	-1 216	-1 315	0	0
Maanmyynti (hankintahintavähennys)	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Investoinnit, netto	34 016	45 239	32 915	24 615	19 677

23.10.2019

On huomattava, että suunniteltu investointiesitys poikkeaa valtuuston hyväksymän Nuuka –ohjelman skenaario 2:n bruttoinvestointitavoitteista ainakin vuosina 2020-2022.

Ohjelmassa on lisäksi esitetty erilaisia prosessitavoitteita, joista mainittakoon tuotepohjaiseen toiminnanohjausmalliin siirtyminen ja rullaavan palveluverkkosuunnittelun käyttöönotto. Rullaavan palveluverkkosuunnitelman tarkoituksena on kiinnittää palveluverkon kehittämistyö osaksi kunnan vuosittaista investointien ja käyttötalouden suunnittelutyötä. Tällä pyritään lyhentämään oleellisesti reagointiaikaa palveluverkon mukauttamistarpeisiin sekä lisäämään yleistä tietoisuutta kunnan palvelutuotannon kustannusrakenteesta ja vaikuttavuudesta. Käytännössä rullaava palveluverkkosuunnitelma edellyttää kunnan toimitiloihin ja palvelutuotantoon liittyvien tietojärjestelmien kehittämistä siten, että tarvittavat tiedot esimerkiksi toimitilojen kapasiteeteista, käyttöasteista, ylläpitokuluista, korjausvelasta, turvallisuudesta ja varsinaisen palvelutuotannon yksikkökustannuksista ovat käytössä vuosittaisessa toiminnan suunnittelussa.

Kunnan Kestävä kasvu –ohjelmasta nousevien palveluverkon laaja-alaisten kehittämistarpeiden sekä rullaavan palveluverkkosuunnitelman alkuaineiston muodostamiseksi on käynnistetty perinteisen palveluverkkosuunnitelman laadinta syksyllä 2019. Erityisesti perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen palveluverkon päivittäminen on edellytys kunnan kokonaistalouden tasapainon ja palveluiden laadun turvaamiselle tulevaisuudessa.

2.4 Talouden nykytilan analyysi

Alla olevissa kuvissa 4 ja 5 on tarkasteltu Nurmijärven kunnan veropohjaa ja tuloslaskelmaa sekä tasetta ja rahoituslaskelmaa. Kuvan kolumni 'Rank' kertoo Nurmijärven sijoittumisesta suhteessa muihin manner-Suomen kuntiin.

Nurmijärvi		Veropohja ja tuloslaskelma			
Muuttujat	Vuosi	Arvo	RANK	MD	
Tuloveroprosentti	2019	19,50	14	21,00	
Valtionosuudet % verorahoituksesta	2018	14	12	44	
Valtionosuudet, €/as	2018	706		2634	
Verorahoitus % toimintakatteesta	2018	103	168	104	
Verorahoitus, €/as	2018	4999	283	6129	
Verotettavat tulot, €/as	2017	19913	8	13341	
Verotulot, €/as	2018	4293	24	3486	
Vuosikate, €/as	2018	158	192	233	
Opetus- ja kulttuuritoimi, nettokustannus €/as	2017	2151	256	1830	
Sosiaali- ja terveystoimi, nettokustannus €/as	2017	2646	16	3687	
Sosiaali- ja terveystoimi, tarvekioitu nettokustannus €/as	2017	2663	14	3489	
Sosiaalitoimi, nettokustannus €/as	2017	1084	21	1579	
Terveystoimi, nettokustannus €/as	2017	1562	15	2052	
Toimintakate, €/as	2018	-4862	20	-5940	
Yhdyskuntapalvelut, nettokustannus €/as	2017	331	196	294	

Kuva 4. Nurmijärven veropohjan ja tuloslaskelman tarkastelu (Suomen Kuntaliitto, 2019)

Tuloslaskelman tunnusluvut kertovat juoksevien tuottojen ja kulujen tasapainosta, rahoituksen rakenteesta ja riittävydestä sekä kustannustasosta.

23.10.2019

Veropohjan mittaaminen kuvaa kunnan veropohjan laajuutta ja kunnan mahdollisuuksista rahoittaa itse omat palvelunsa.

Nurmijärvi

Tase ja rahoituslaskelma

Muuttujat	Vuosi	Arvo	RANK	MD
Investointientulorahoitus %	2018	23	203	47
Investointimenot, €/as	2018	703		439
Kertynyt ali-/ylijäämä, €/as	2018	1255	97	814
Lainakanta, €/as	2018	3967	235	2904
Omavaraisuusaste, %	2018	38	244	52
Takaukset muiden puolesta, €/as	2018	42	72	129
Takaukset samaan konserniin kuuluvien puolesta, €/as	2018	844	167	870
Takaukset yhteensä, €/as	2018	886	129	1050
Laskennallinen lainanhoitokate	2018	0,36	198	0,66
<u>Kuntakonsernin talous:</u>				
Kertynyt ali-/ylijäämä, €/as	2018	1991	75	998
Lainakanta, €/as	2018	6210	216	4741
Vuosikate, €/as	2018	490	147	488
Laskennallinen lainanhoitokate	2018	0,65	195	0,82

Kuva 5. Nurmijärven taseen ja tuloslaskelman tarkastelu (Suomen Kuntaliitto, 2019)

Taseen ja rahoituslaskelman tunnusluvut mittaavat kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja taloudellista liikkumavaraa.

Nurmijärven verorahoitus €/asukas 4999 on manner-Suomen heikoimmassa viidenneksessä, kuitenkin verotulot €/asukas 4293 ovat manner-Suomen parhaimmista viidenneksessä ja valtionosuudet €/asukas 706 ovat mediaaniin nähden alhaiset. Näin ollen Nurmijärvi ei ole kovin valtionosuusriippuvainen kunta.

Toimintakate €/asukas -4862 on manner-Suomen parhaimmista viidenneksessä. Vuosikate, joka osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin, €/asukas 158 on manner-Suomen toiseksi heikoimmassa viidenneksessä. Kunnan vuosikate on positiivinen, jolloin kunnan tulorahoitus kattaa palvelutuotannon menojen lisäksi osan investointimenoista. Konsernin vuosikate €/asukas vuonna 2018 on 490 ja sijoittuu manner-Suomen kuntien mediaanin tuntumaan.

Kunnan kertynyt jäämä €/asukas vuonna 2018 on 1255 ja sijoittuu manner-Suomen kuntien toiseksi parhaaseen viidennekseen. Konsernitasolla vastaava luku on 1991 ja sijoittuu niin ikään vertailujoukon toiseksi parhaaseen viidennekseen.

Vuoden 2017 Nurmijärven toimialakohtaiset nettokustannukset €/asukas ovat olleet manner-Suomen parhaimmista viidenneksessä, lukuun ottamatta opetus- ja kulttuuritoimen nettokustannuksia, joissa Nurmijärvi on manner-Suomen heikoimmassa viidenneksessä ja yhdyskuntapalveluiden

23.10.2019

nettokustannuksia. joissa Nurmijärvi on joukon toiseksi heikoimmassa viidenneksessä.

Kunnan lainakanta €/asukas on 3967 €, konsernitasolla 6210 €, mikä on vertailujoukon toiseksi korkeimmassa viidenneksessä. Kunnan omavaraisuusaste, eli kuinka suuri osa varallisuudesta rahoitettu omalla pääomalla, on 38 %. Suhteellinen velkaantuneisuus, eli kuinka paljon kunnan käyttötu-loista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, on 78 %. Suhteellisen velkaantuneisuuden korvaa uusissa kriisikuntakriteereissä laskennallinen lainanhoitokate, joka on Nurmijärvellä 0,36 ja konsernilla 0,65. (kriisikuntakriteerin raja < 0,8). Investointien tulorahoitusprosentti kuvaa kuinka paljon investointien omahankintamenosta saadaan katettua tulorahoituksella. Tun-nusluku on Nurmijärvellä 23, millä Nurmijärvi sijoittuu maan toiseksi heikoimpaan viidennekseen.

23.10.2019

3 Toimitilaohjelma ja rakennuskannan tilanne

3.1 Toimitilaohjelma

Nurmijärven kunnan toimitilaohjelmaluonnos on valmistunut vuonna 2019. Toimitilaohjelmaan on kirjattu seuraavat linjaukset:

- Palveluverkkosuunnitelma toimii toimitiloihin kohdistuvana tarveselvitysten pääasiakirjana.
- Palveluverkkosuunnittelun, toimitilaohjelman ja salkutuksen pohjalta muodostetaan kunnan pitkän tähtäimen investointiohjelma vähintään kymmeneksi vuodeksi eteenpäin. Ohjelmaa tarkennetaan vuosittain talousarvioprosessin yhteydessä.
- Kunta hallinnoi ja omistaa vain niitä tiloja, joita palvelutuotannon toteuttamiseksi tarvitaan. Kaikkia kunnan omistamia tai vuokraamia toimitiloja hallinnoidaan tilakeskuksen toimesta, jolla varmistetaan tehokas ja taloudellinen toimintatapa.
- Toimitiloista perittävä vuokra tai sisäinen vuokra vastaa kustannuksia. Todellinen vuokra ohjaa oikeaan päätöksentekoon palveluverkon ja kiinteistöomaisuuden osalta.
- Palveluverkon rakennukset pidetään kunnossa siten, että ne ovat terveellisiä, turvallisia ja niiden arvo säilyy.
- Tilatehokkuutta seurataan ja parannetaan.
- Toimitilat, joille kunnalla ei ole itsellään käyttöä, pyritään ensisijaisesti myymään markkinatilanteen salliessa tai myynti on kokonaistaloudellisesti järkevää. Toimitilat voidaan kokonaistaloudellisin perustein myös vuokrata yrityksille.
- Kunta ei hanki suoraan omistukseensa tai vuokralle asuinkiinteistöjä muuten kuin maapoliittisista syistä. Nurmijärven Vuokra-asunnot Oy on Nurmijärven kunnan omistama vuokraloyhtiö, joka omistaa asunnot. Kunta ei omista yksittäisiä asuinhuoneisto-osakkeita.

Hallintokunnilta peritään tilojen käytöstä sisäistä vuokraa. Sisäisessä vuokrassa tilojen käyttäjä vastaa kaikista tilojensa kustannuksista mukaan lukien pääomavuokran osuus. Sisäisen vuokrauksen yhtenä tavoitteena on ohjata tilojen käyttäjää tarkoituksen mukaiseen ja tehokkaaseen tilojen käyttämiseen. Sisäisten vuokrien tavoitteena on:

- Tuottaa aidot tilakustannukset kuntien käyttämille ja omistamille tiloille.
- Helpottaa kuntien välisten palvelutuotantokustannusten vertailua.
- Osoittaa pääomaan/omistamiseen liittyvät pitkän aikavälin tarpeet.
- Tuottaa riittävä tulorahoitus kiinteistöjohtamisen toteuttamiseen kunnissa.

Ylläpitovuokra muodostuu:

- kunnossapidosta (0,5 % rakennusten jälleenhankinta-arvosta)
- kiinteistönhoidosta (hallinto, kunnossapito, lämmitys, yleishoito, ulkoalueet, koneiden ja laitteiden hoito)
- käyttökuluista (sähkö, vesi ja jätevesi)
- käyttäjäpalveluista (vastikkeet ym.)

Pääomavuokra koostuu rakennuksille määritellystä 3 %:n korkokustannuksesta (tuottovaatimus) tekniselle arvolle (päivänarvo) ja 1,75 %:n korjausvastuusta jälleenhankinta-arvolle.

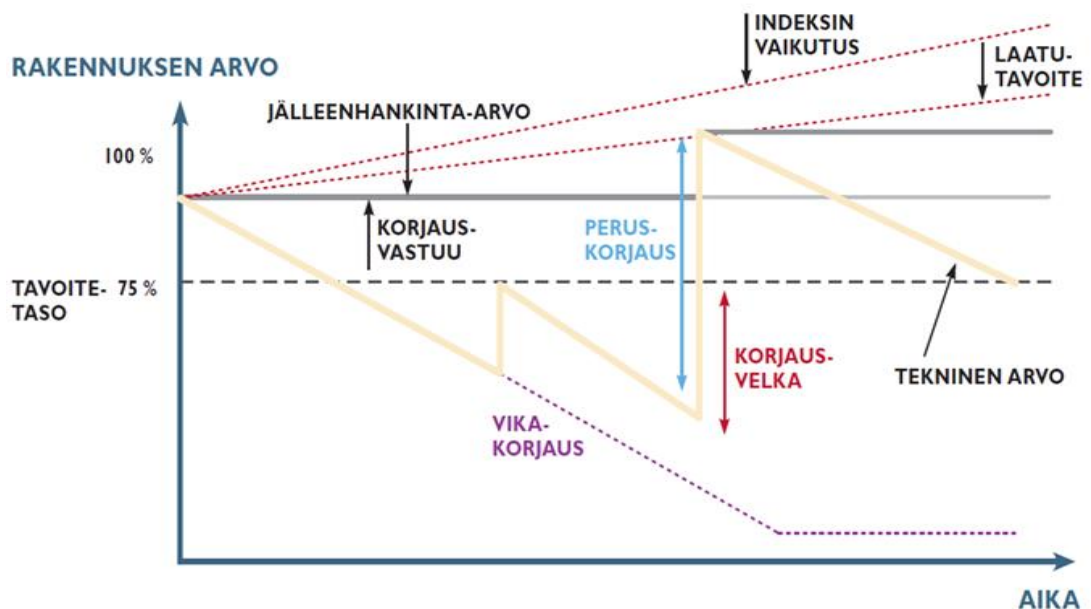
23.10.2019

Palveluverkkosuunnittelun, toimitilaohjelman ja salkutuksen pohjalta muodostetaan kunnan pitkän tähtäimen investointiohjelma vähintään kymmeneksi vuodeksi eteenpäin. Investointiohjelmaa tarkistetaan vuosittain talousarvioprosessin yhteydessä. Investointien ajankohdat voidaan määritellä alustavasti kuntoluokkalaskennan, kuntoarvioiden ja kuntotutkimusten perusteella huomioiden lisäksi erikseen palveluita varten tarvittavien investointien ajankohta. Investoitaessa huomioidaan energiatehokkuus, muuntojoustavuus, huollettavuus, korjattavuus ja sisäilmaterveys.

Jatkotoimenpiteinä tulee toimitilaohjelma hyväksyttävä kunnan toimivaltaisessa toimielimessä sekä saattaa tiedoksi ja ohjeeksi kunnan toiminnalle. Lisäksi tulisi nykyisiä sisäisen vuokrauksen periaatteita pyrkiä kehittämään kannustavaan ja tilankäyttöä tehostavaan suuntaan.

3.2 Rakennuskannan tilanne

Palveluverkkoselvitykseen kuuluvana erillisenä toimeksiantona päivitettiin kunnan omistaman rakennuskannan tekninen nykyarvo, jälleenhankinta-arvo, kuntoiluokka, korjausvelan määrä, vuosikuluminen, peruskorjaustarve sekä perusparrannustarve. Osakeomistettuja ja sisäänvuokrattuja kohteita ei tarkasteltu. Laskenta käsitti yhteensä 266 kohdetta ja rakennuskannan pinta-ala oli yhteensä 167 266 htm². Kaikkiaan kunnalla on 285 kohdetta, joiden pinta-ala on yhteensä 175 532 htm². Laskennan tulokset on esitetty myös erillisessä raportissa. Tarkemmat palvelualuekohtaiset rakennusten tiedot esitetään jäljempänä palveluiden tarkastelun yhteydessä. Laskennassa käytettiin kuvan 6 mukaista lineaarisen kulumisen mallia. Kulumiselle käytettiin arvoa 1,75 %/vuosi.

Kuva 6. Rakennuksen arvot ja korjaustarpeet lineaarisen kulumismallin mukaan.

Kunnan rakennuskannan tekninen nykyarvo on noin 285,1 milj. € ja jälleenhankinta-arvo noin 383,3 milj. €. Rakennuskannan kuntoiluokaksi saatiin selvityksen perusteella keskimäärin noin 71,9 % mitä voidaan pitää tyydyttävänä tasona (hyvän raja-arvo 75 %).

23.10.2019

Rakennuskannan vuosikuluminen on noin 6,7 milj. €/vuosi, mikä tarkoittaa sitä, että sen verran pitäisi kunnan vuosittain ainakin varata rakennuskannan tasevaikutteisiin korjauksiin, jotta rakennuskanta pysyy nykyisellä kuntotasollaan. Rakennuskantaan on muodostunut yhteensä noin 31,9 milj. € korjausvelkaa. Korjausvelan kokonaan poistaminen ei ole tarpeen, mutta sitä voidaan tehokkaasti pienentää mm. tarpeettomista rakennuksista luopumalla ja luonnollisesti investoimalla korjaustarpeessa oleviin rakennuksiin.

Rakennuskannan peruskorjaustarve on tällä hetkellä noin 36,0 milj. € ja perusparannustarve noin 60,8 milj.€.

Rakennusten investointitarpeet laskettiin korjausvelkalaskennan lisäksi. Ne laskettiin perusparannustarpeiden mukaisina ja ajoitettiin alkamaan silloin kun rakennuksen kuntoluokka laskee alle 50 %:n. Yli 200 htm²:n suuristen rakennusten investoinnit jaettiin tasan kahdelle vuodelle. Kuvassa 7 on yhteenveto laskennan tuloksista. Jakaumaa ei ole tasoitettu tarkastelujaksolle eikä siinä ole vielä huomioitu palveluverkossa mahdollisesti tapahtuvia muutoksia.

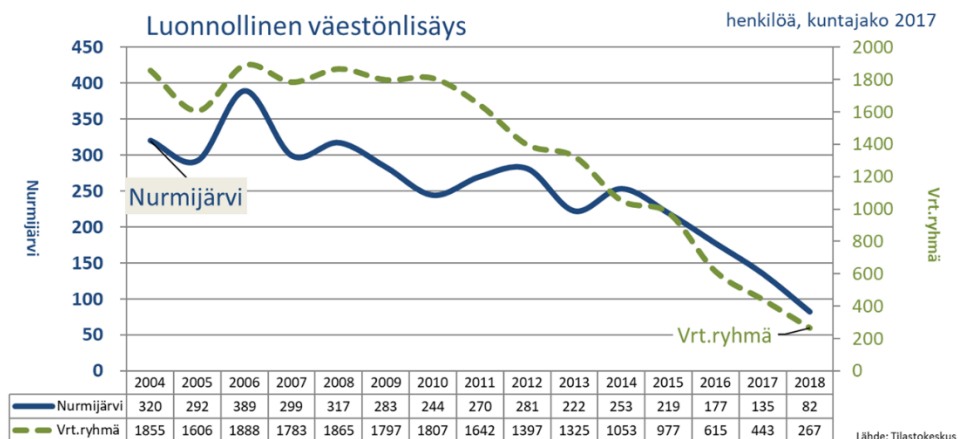
Kuva 7. Korjausvelkalaskelmaan perustuva kunnan rakennusten investointitarpeet (€/v) vuosina 2020-2030. Toteutuksessa olevia tai suunniteltuja investointeja ei ole laskettu mukaan.

23.10.2019

4 Väestömuutokset

4.1 Luonnollisen väestölisäyksen muutokset vuosina 2004-2018

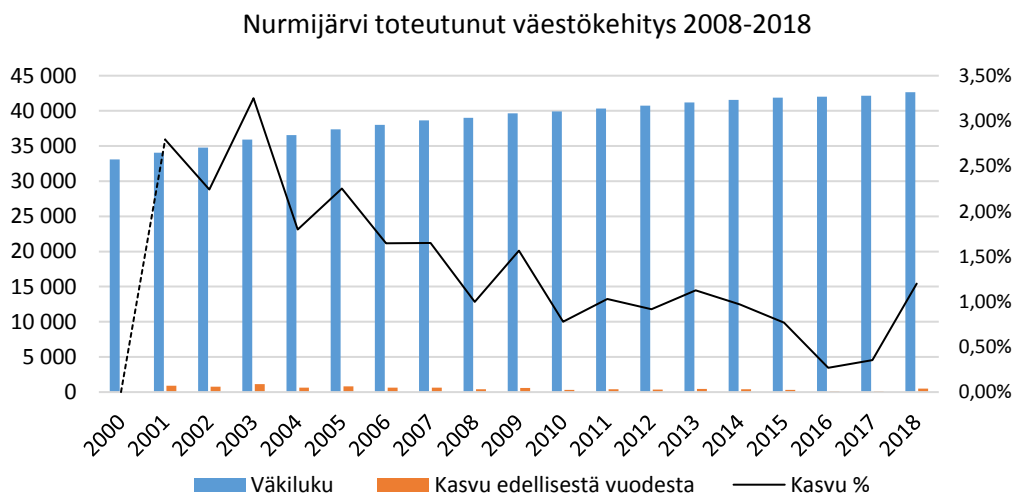
Nurmijärven kunnan luonnollinen väestölisäys on vähentynyt kuvan 8 mukaisesti.

Kuva 8. Nurmijärven kunnan luonnollinen väestölisäys 2004-2018, vuoden 2018 tieto ennakkotieto (Tilastokeskus 2018)

4.2 Nurmijärven kunnan toteutunut väestökehitys 2000-2018

Nurmijärven kunnan toteutunut väestökehitys vuosina 2008-2018 on esitetty kuvassa 9. Vajaassa parissa kymmenessä vuodessa kokonaisväestömäärä on kasvanut vajaasta 35 000 asukkaasta lähes 45 000 asukkaaseen. Parhaimpina vuosina kasvu oli yli 3 prosenttia. 2010-luvulla kasvun määrä on vaihdellut ja on vuotta 2018 lukuun ottamatta jäänyt alle prosentin. Taulukosta 3 löytyvät tarkemmat tiedot henkilömäärinä.

Kuva 9. Toteutunut väestönkehitys Nurmijärvellä 2000-2018 (Tilastokeskus 2019)

23.10.2019

Taulukko 3. Toteutunut väestönkehitys Nurmijärvellä 2000–2018 (Tilastokeskus 2019)

Vuosi	Väkiluku	Kasvu edellisestä vuodesta	Kasvu %
2000	33 104	-	-
2001	34 029	925	2,79 %
2002	34 791	762	2,24 %
2003	35 922	1131	3,25 %
2004	36 568	646	1,80 %
2005	37 391	823	2,25 %
2006	38 006	615	1,64 %
2007	38 633	627	1,65 %
2008	39 018	385	1,00 %
2009	39 628	610	1,56 %
2010	39 937	309	0,78 %
2011	40 349	412	1,03 %
2012	40 719	370	0,92 %
2013	41 178	459	1,13 %
2014	41 577	399	0,97 %
2015	41 897	320	0,77 %
2016	42 010	113	0,27 %
2017	42 159	149	0,35 %
2018	42 665	506	1,20 %

4.3 Väestösuunnite 2019–2040

Palveluverkkosuunnittelu perustuu kunnan väestömuutoksiin ja väestömuutoksista juontuviin palvelutarpeiden muutoksiin. Nurmijärven kunta on päivittänyt kesällä 2019 kunnan väestösuunnitteen vuosille 2019–2040. Väestösuunnite on laadittu koko kuntaa koskevana ja yhdeksän suuralueen väestösuunnitteena. Suunnitteen laadinnassa on huomioitu kunnan strategiset ohjelmat, kuten maankäytön toteuttamisohjelma. Nurmijärven kunta käyttää väestösuunnitteesta käsitettä *väestölaskelma*. Tässä selvityksessä käytetään käsitettä väestösuunnite, jotta käsite väestölaskelma ei sotkeudu menneitä kuvaaviin väestötilastoihin.

Nurmijärven väkiluku vuoden 2018 lopussa oli 42 665. Ennakkotieto vuoden 2019 heinäkuun väkiluvusta on 42 955. Nurmijärven kunnan laatima väestösuunnite on laadittu vuosille 2019–2040 käyttäen 0,7–1,21 % kasvua. Väestösuunnitteen 2019–2040 mukaan Nurmijärven kunnassa tavoitellaan nykyiseen väestömäärään lähes 10 000 asukkaan kasvua. Väestösuunnitteessa vuoden 2030 Nurmijärven kunnan väkiluvuksi on määritelty 48 377 asukasta ja vuoden 2040 väkiluvuksi 52 367 asukasta.

23.10.2019

Taulukko 4. Nurmijärven kunnan väestösuunnite 2019-2040 (Nurmijärven kunta 2019)

Vuosi	Väkiluku	Kasvu	Kasvu%	Syntyneet	Kuolleet	Syntyneiden enemmyys
2018	42 665	506	1,2	359	274	85
2019	43 149	484	1,13	374	258	116
2020	43 555	406	0,94	363	262	101
2021	43 972	417	0,96	359	263	96
2022	44 397	425	0,97	357	271	86
2023	44 881	484	1,09	371	280	91
2024	45 423	542	1,21	392	287	105
2025	45 947	524	1,15	375	297	78
2026	46 447	500	1,09	358	307	51
2027	47 002	555	1,19	373	316	57
2028	47 488	486	1,03	363	323	40
2029	48 009	521	1,1	378	333	45
2030	48 377	368	0,77	351	338	13
2031	48 789	412	0,85	359	350	9
2032	49 224	435	0,89	363	352	11
2033	49 626	402	0,82	361	369	-8
2034	50 002	376	0,76	359	383	-24
2035	50 372	370	0,74	357	392	-35
2036	50 727	355	0,7	361	401	-40
2037	51 098	371	0,73	367	405	-38
2038	51 572	474	0,93	371	404	-33
2039	51 945	373	0,72	371	425	-54
2040	52 367	422	0,81	377	436	-59

Väestökasvusuunnite perustuu syntyvyyden enemmyyteen ja tulomuuttoon. Syntyvyyden enemmyys kääntyy suunnitteessa kuolleiden enemmydeksi vuonna 2033. Kymmenen vuoden kuluessa alle kouluikäisten lasten ikäluokan ennustetaan laskevan 231 lapsella. Perusopetusikäisten lasten määrä kasvaa 364 lapsella ja lukioikäisten nuorten määrän ennakoitaan kasvavan 394 nuorella.

Kunnan väestökasvun volyymi kohdistuu yli 60-vuotiaisiin. Kymmenessä vuodessa yli 60-vuotiaiden määrä kasvaa väestösuunnitteen mukaan 2 973 henkilöllä.

Taulukko 5. Nurmijärven kunnan ikäryhmittäinen väestösuunnite vuosille 2019-2029 (Nurmijärven kunta 2019)

Vuosi	0- vuotiaat	1-6- vuotiaat	7-12- vuotiaat	13-15- vuotiaat	16-19- vuotiaat	20-60- vuotiaat	61-70- vuotiaat	yli 71- vuotiaat	YHTEENSÄ
2019	388	3 174	3 967	2 029	2 507	22 044	4 524	4 515	43 148
2020	384	3 117	3 968	2 043	2 557	22 215	4 506	4 766	43 556
2021	380	3 039	3 967	2 066	2 599	22 425	4 527	4 970	43 973
2022	378	2 959	3 967	2 099	2 633	22 593	4 580	5 190	44 399
2023	388	2 896	3 975	2 127	2 670	22 796	4 649	5 382	44 883
2024	405	2 858	3 998	2 152	2 706	22 956	4 774	5 576	45 425
2025	397	2 875	4 009	2 164	2 747	23 091	4 912	5 754	45 949
2026	384	2 890	4 042	2 180	2 787	23 185	5 067	5 914	46 449
2027	394	2 906	4 073	2 203	2 830	23 293	5 236	6 069	47 004
2028	388	2 923	4 057	2 228	2 868	23 371	5 438	6 217	47 490
2029	397	2 943	4 081	2 279	2 901	23 398	5 651	6 361	48 011
Erotus	9	-231	114	250	394	1 354	1127	1846	4 863

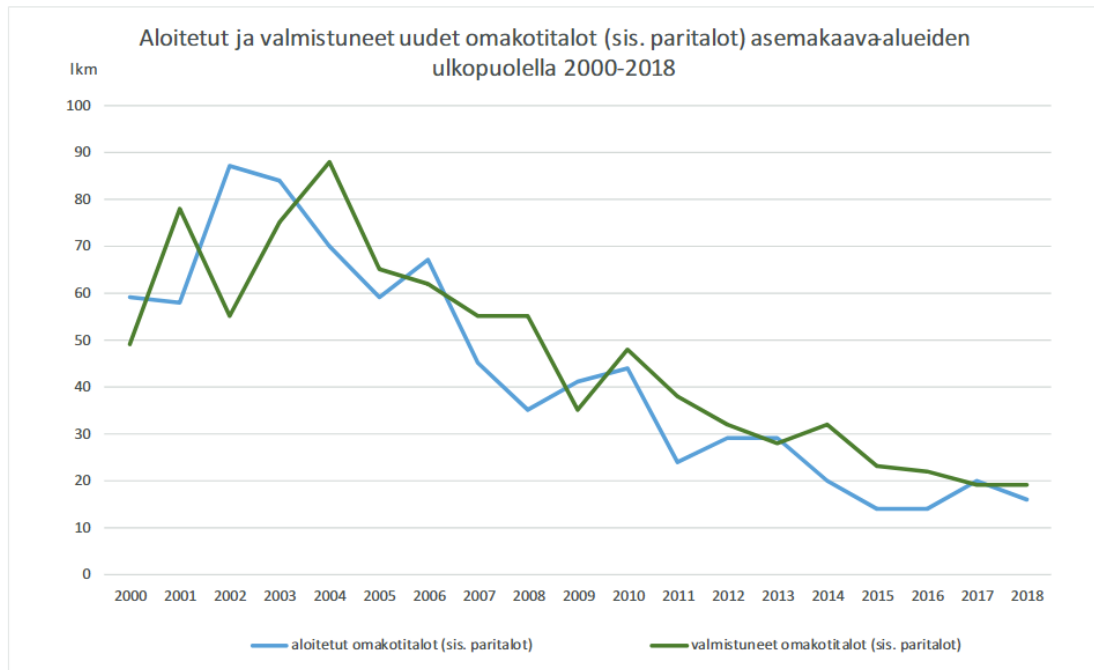
23.10.2019

Väestösuunnitteen kasvun painopisteet ovat Klaukkalan, Kirkonkylän ja Rajamäen taajamissa. Taajamien ulkopuolista väestökasvua ennustetaan tämän lisäksi vain Perttula-Nummenpään alueelle.

Taulukko 6. Nurmijärven kunnan alueellinen kokonaisväestösuunnite vuosille 2019-2029 (Nurmijärven kunta 2019)

Vuosi	1 Rajamäki	5 Kirkonkylä	9 Klaukkala	2 Röykkä	3 Nukari	4 Perttula - Nummenpää	6 Palojoki	7 Lepsämä	8 Metsäkylä
2019	7 614	8 237	18 584	2 176	1 437	1 720	916	1 235	805
2020	7 665	8 392	18 795	2 177	1 430	1 727	909	1 232	801
2021	7 731	8 395	19 124	2 172	1 427	1 740	914	1 236	805
2022	7 815	8 471	19 389	2 165	1 429	1 744	912	1 243	799
2023	7 837	8 561	19 792	2 149	1 426	1 736	904	1 239	803
2024	7 831	8 637	20 305	2 137	1 422	1 728	898	1 230	796
2025	7 827	8 764	20 735	2 129	1 421	1 723	889	1 216	796
2026	7 878	8 814	21 075	2 153	1 423	1 739	894	1 220	797
2027	7 973	8 862	21 452	2 164	1 433	1 751	888	1 224	793
2028	8 029	8 899	21 815	2 177	1 433	1 757	887	1 229	791
2029	8 159	8 962	22 113	2 183	1 432	1 773	883	1 235	791
Erotus	545	725	3 529	7	-5	53	-33	0	-14

Kuvassa 10 on kuvattu taajamien ulkopuolisten alueiden uusien asuinrakennusten määrällistä kehitystä vuosina 2000-2018. 15 vuoden takaisten huippuvuosien rakennusmäärät ovat romahtaneet ja tämä näkyy myös taajamien ulkopuolisten alueiden ennustevuosien negatiivisena väestökehityksenä.

Kuva 10. Nurmijärven kunnan aloitetut ja valmistuneet omakotitalot (sis. paritalot) Nurmijärven kunnan asemakaava-alueiden ulkopuolisilla alueilla ajalla 2000-2018 (Nurmijärven kunnan maankäytön toteutusohjelma 2019-2024, ohjeellinen. Kunnanhallituksen 21.10.2019 kokouksen esityslista, Nurmijärven kunta 2019)

Väestösuunnitteen toteutumisen näkökulmasta olennaista on myös se, miten paljon tulevina vuosina tultaneen toteuttamaan asuntoja taajamiin. Vuosille 2019-2024 kunnassa tapahtuvalle asuntotuotannolle on asetettu kuvissa 11 ja 12 esitetyt tavoitteet.

23.10.2019

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Taajamat (asemakaavoitetut alueet) yhteensä	290	334	396	479	483	469
Haja-asutusalue	20	30	50	50	50	50
Koko kunta yhteensä	310	364	446	529	533	519
Tuettu vuokra-asuntotuotanto yhteensä	104	55	70	79	15	25
Tuettujen vuokra-asuntojen osuus kokonaismäärästä	34 %	15 %	16 %	15 %	3 %	5 %

Kuva 11. Nurmijärven kunnan asemakaavoitettujen alueiden asuntotuotantotavoite vuosina 2019-2024, ennuste (Nurmijärven kunnan maankäytön toteutusohjelma 2019-2024, ohjeellinen. Kunnanhallituksen 21.10.2019 kokouksen esityslista, Nurmijärven kunta 2019)

	Kehityskuvan tavoite	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Haja-asutusalue	50	20	30	50	50	50	50

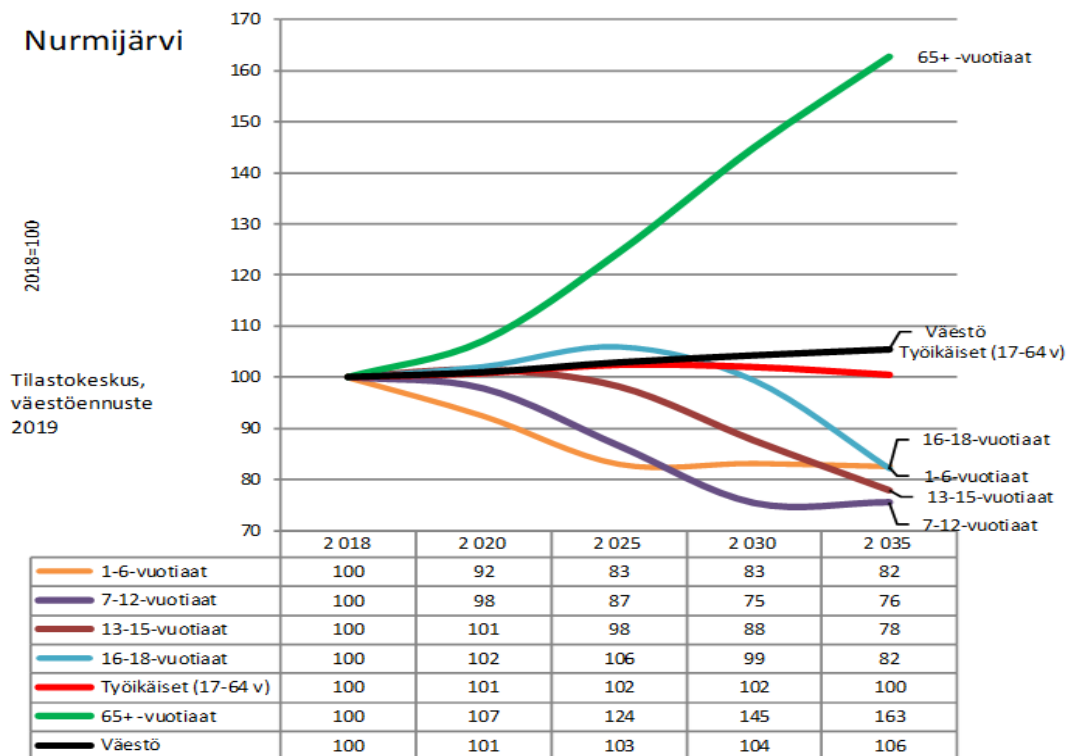
Kuva 12. Nurmijärven kunnan asemakaavojen ulkopuolisten alueiden asuntotuotantotavoite vuosille 2019-2024, ennuste (Nurmijärven kunnan maankäytön toteutusohjelma 2019-2024, ohjeellinen. Kunnanhallituksen 21.10.2019 kokouksen esityslista, Nurmijärven kunta 2019)

23.10.2019

5 Palvelutarpeiden analysointi

5.1 Palvelutarpeiden ennakointi

Palvelutarpeiden ennakointi perustuu toteutuneeseen väestökehitykseen ja ennuste osoittaa mihin kehitys johtaa, jos syntyvyyden, kuolleisuuden ja muuttoliikkeen mukainen kehitys jatkuu. Kuvassa 13 on esitetty ikäryhmittäinen Tilastokeskuksen 30.9.2019 laatima Nurmijärven kunnan väestöennuste.

Nurmijärvi	Tilasto	Tilastokeskuksen ennuste			
	2 018	2 020	2 025	2 030	2 035
1-6-vuotiaat	3 233	2 987	2 680	2 685	2 665
7-12-vuotiaat	3 955	3 866	3 423	2 981	2 987
13-15-vuotiaat	1 982	2 010	1 945	1 736	1 543
16-18-vuotiaat	1 893	1 934	2 008	1 882	1 553
Työikäiset (17-64 v)	25 492	25 691	26 111	25 997	25 602
65+ -vuotiaat	6 967	7 462	8 666	10 097	11 337
75+ -vuotiaat	2 687	3 077	4 253	5 116	5 800
Kaikki	42 665	43 080	43 917	44 526	45 034
7-15-vuotiaat	5 937	5 876	5 368	4 717	4 530

Kuva 13. Nurmijärven väestöennuste (Tilastokeskus 30.9.2019)

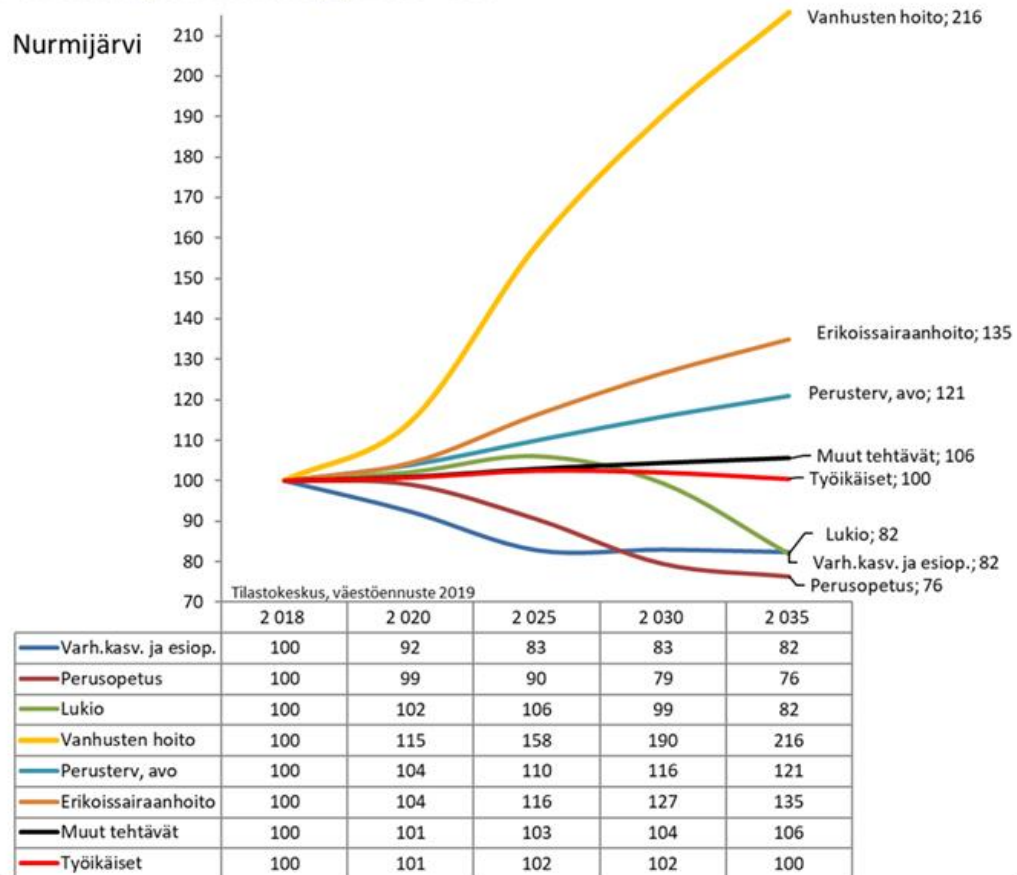
Kokonaisuutena kunnan väestömäärä on kasvussa, mutta kasvu kohdistuu selkeimmin yli 65-vuotiaisiin. Kasvua ennustetaan + 116 %. Tästä seuraa, että vanhushpalveluiden tarve tulee tulevaisuudessa kasvamaan voimakkaasti.

Sen sijaan varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen palvelutarpeet laskevat voimakkaasti. Erityisesti perusopetusikäisten määrä on ennusteessa voimakkaassa laskussa:

- Varhaiskasvatus -18 %
- Perusopetus -24 %
- Lukio -18 %

23.10.2019

Palvelutarpeiden kehitys, 2018=100

Kuva 14. Nurmijärven palvelutarpeiden kehitys (Tilastokeskuksen 30.9.2019 ennusteen pohjalta FCG Konsultointi)

Palvelutarpeet on laskettu väestötekijöiden muutosten perusteella. "Muut tehtävät" kattavat kaikki muut kuin kuvassa muuten nimetyt tehtävät. Muut tehtävät luokan palvelutarpeet muuttuvat väestön kokonaismäärän mukaan. Vanhusten hoidon tarve on suhteutettu yli 75-vuotiaiden määrään ja tämä kohta sisältää myös perusterveydenhuollon vuodeosastohoidon.

23.10.2019

6 Varhaiskasvatus

6.1 Palvelun sisältö ja säädöspohja

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatusta voivat saada lapset, jotka eivät vielä ole oppivelvollisuusikäisiä ja erityisten olosuhteiden niin edellyttäessä, myös sitä vanhemmat lapset. (Varhaiskasvatuslaki 540/2018, 2 §).

Varhaiskasvatuksen toimintamuotoja ovat päiväkodeissa järjestettävä päiväkotitoiminta, perhepäiväkodissa järjestettävä perhepäivähoito ja soveltuvissa paikoissa järjestettävä avoin varhaiskasvatustoiminta. Kunnan, kuntayhtymän ja yksityisen palveluntuottajan järjestämään tai tuottamaan päiväkotitoimintaa ja perhepäivähoitoa ohjaa Varhaiskasvatuslaki 540/2018. Kyseisen lain mukaista päiväkotitoimintaa ja perhepäivähoitoa saa järjestää ja järjestäjälle tuottaa kunta, kuntayhtymä ja lain 9 luvussa tarkoitettu yksityinen palveluntuottaja. Tämän lisäksi kunta tai kuntayhtymä voi järjestää avointa varhaiskasvatustoimintaa alueellaan esiintyvän tarpeen mukaan tuottamalla toiminnan itse tai hankkimalla sen 3 momentissa tarkoitetulta tuottajalta.

Esiopetuksesta säädetään perusopetuslaissa (628/1998). Kunta voi järjestää palvelun itse tai yhdessä muiden kuntien kanssa tai hankkia palvelun yksityiseltä palvelun tuottajalta. Päiväkodissa järjestettävään esiopetukseen sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään päiväkodin ryhmäkoosta ja henkilöstömitoituksesta.

Kunnan on järjestettävä varhaiskasvatusta lapselle, jonka kotikuntalaisissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta kyseinen kunta on. Varhaiskasvatuslain 5 § velvoittaa kunnan järjestämään varhaiskasvatusta siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Velvollisuus ulottuu myös lapsiin, jotka asuvat kunnassa huoltajien työn, opiskelun, sairauden tai vastaavien syiden vuoksi, siinäkin tapauksessa, että lapsella ei ole Suomessa kotikuntaa tai lapsen kunta on kuntalain mukainen toinen kunta. Varhaiskasvatus tulee pyrkiä järjestämään lähellä palvelun käyttäjiä ottaen huomioon asutuksen sijainti ja liikenneyhteydet.

Palveluverkkosuunnittelu perustuu palvelutarpeiden tunnistamiseen ja ennakointiin. Vuoden 2013 palveluverkkosuunnitelmassa päivähoidon tarpeen arvioitiin kunnassa kattavan noin 60 % ikäluokasta. Vuoden 2019 vastaava arvio liikkuu noin 72-75 % peitossa ikäluokasta.

6.2 Nykyinen varhaiskasvatuksen palveluverkko

Nurmijärven kunnan suuralueista varhaiskasvatuksen yksikköjä sijaitsee Metsäkylän suuraluetta lukuun ottamatta kaikilla muilla suuralueilla yhteensä 27 kappaletta. Nurmijärven päiväkotiverkon voi katsoa olevan tällä hetkellä maantieteellisesti kattava.

Kunnan päiväkotien koot vaihtelevat 1- ryhmäisestä 7-ryhmäiseen. Vuoden 2019 lopussa kunnallisissa päiväkodeissa oli yhteensä 113 ryhmää. 0-2-vuotiaiden ryhmässä oli 15 prosenttia (265 lasta) kunnallisten päiväkotien kaikista lapsista. 3-5-vuotiaiden ryhmässä oli 56 prosenttia kunnallisten päiväkotien lapsista ja vastaavasti 6-vuotiaiden ryhmässä 28 % lapsista.

23.10.2019

Taulukko 7. Varhaiskasvatustilanteiden jakautuminen suuralueittain (Nurmijärven kunta 2019, 31.12.2018 tilanne)

Suuralue	Ryhmä				Lapsia yhteensä
	yht.	0-2 v.	3-5 v.	6 v.	
Rajamäki	22	52	194	99	345
Röykkä	6	8	54	27	89
Nukari	3	7	25	17	49
Perttula-Nummenpää	3	2	16	13	31
Kirkonkylä	14	27	112	72	211
Lepsämä	5	7	49	37	93
Klaukkala	60	162	543	236	941
Yhteensä	113	265	993	501	1 759

Kunnallisissa päiväkodeissa oli 31.12.2018 yhteensä 1 759 lasta. Näistä Klaukkalassa päivähoitossa vuoden 2018 lopussa oli 941 lasta. Seuraavaksi suurin päivähoitolaisten määrä oli Rajamäessä, jossa lapsia oli 345. Kirkonkylän lapsimäärä oli yli 210. Klaukkalan, Rajamäen ja Kirkonkylän suuralueilla kunnallisessa päivähoitossa oli yhteensä 1 487. Muiden suuralueiden päivähoitoyksiköt ovat selvästi pienempiä ja päivähoitossa olevien lasten määrät vaihtelivat vähän päälle kolmestakymmenestä hieman alle sataan, yhteensä 272 lasta.

Taulukko 8. Ryhmien ja lasten määrien jakautuminen päiväkodeittain (Nurmijärven kunta 2019, 31.12.2018 tilanne)

Varhaiskasvatustilanne kunnallinen	Suuralue (Väestöennustetta vastaava)	Ryhmä yht.	0-2 v.	3-5 v.	6 v.	Lapsia yhteensä	Yli 3 v. paikkaluku
Aitohelmen päiväkodin	Klaukkala	5	0	13	79	92	105
Daghemmet Äppelgård	Klaukkala	4	15	35	3	53	84
Haikalan päiväkodin	Klaukkala	5	0	11	75	86	105
Harjulan päiväkodin	Klaukkala	3	8	45	0	53	63
Isokallion päiväkodin	Rajamäki	1	6	25	0	31	42
Isosuo päiväkodin	Klaukkala	3	11	33	1	45	63
Kirkonkylän päiväkodin	Kirkonkylä	6	0	21	70	91	84
Kylänpään päiväkodin	Rajamäki	3	5	33	1	39	63
Lepsämän päiväkodin	Lepsämä	5	7	49	37	93	105
Länsikaaren päiväkodin	Rajamäki	3	7	27	18	52	63
Maaniiton päiväkodin	Kirkonkylä	3	11	39	0	50	63
Mutkapolun päiväkodin	Rajamäki	5	21	62	0	83	105
Mäntyselän päiväkodin	Klaukkala	7	21	67	0	88	84
Nukarin päiväkodin	Nukari	3	7	25	17	49	42
Perttulan päiväkodin	Perttula	3	2	16	13	31	42
Professorintien päiväkodin	Klaukkala	5	20	61	0	81	105
Riihinpuiston päiväkodin	Klaukkala	3	10	43	0	53	63
Röykan päiväkodin	Röykkä	6	8	54	27	89	114
Sorvankaaren päiväkodin	Kirkonkylä	5	16	52	2	70	105
Suopolun päiväkodin	Klaukkala	4	15	50	1	66	84
Syrjälän päiväkodin	Klaukkala	4	0	0	57	57	84
Tiiran päiväkodin	Klaukkala	3	18	26	0	44	63
Toivojontien päiväkodin	Rajamäki	6	0	0	79	79	86
Tornitien päiväkodin	Rajamäki	4	13	47	1	61	84
Tähkärinteen päiväkodin	Klaukkala	5	16	53	16	85	105
Vaskomäen päiväkodin	Klaukkala	4	17	41	0	58	33
Ylitilantien päiväkodin	Klaukkala	5	11	65	4	80	105
Yhteensä		113	265	993	501	1759	2144

Vaskomäen päiväkodin kiinteistöstä on luovuttu 31.12.2018 jälkeen ja Vaskomäen päiväkodin lapset on pääsääntöisesti sijoitettu päiväkodin vieressä sijaitsevan avoimen toiminnan tiloihin.

23.10.2019

Vuorohoitoa järjestetään Tähtärinteen päiväkodeissa. Iltahoito (kello 22 saakka) on keskitetty Mutkapolun päiväkotiin Rajamäelle. Iltahoitoa tarvitsee keskimäärin 6-14 lasta ja vuorohoitoa 95 lasta vuodessa.

Lapset, joilla tuen tarvetta, integroidaan tavallisiin päivähoitoryhmiin. Nurmijärvellä on seitsemän integroitua erityisryhmää. Integroidut erityisryhmät sijaitsevat Kirkonkylän, Kylänpään, Sorvankaaren, Tornitien, Ylitolantien, Professorintien ja Syrjälän päiväkodeissa.

Kunnassa on kahdeksan yksityistä varhaiskasvatusyksikköä. Näissä oli vuoden 2018 lopussa hoidossa 74 alle 3-vuotiasta, 278 3-5-vuotiasta ja 72 6-vuotiasta. Yhteensä yksityisessä päivähoitossa oli 424 lasta. Taulukon 9 yli 3-vuotiaiden paikkaluku vastaa elokuun 2019 tilannetta.

Taulukko 9. Yksityiset varhaiskasvatuksen järjestäjät ja määrät vuoden 2018 lopun tilanne. Paikkaluku elokuun 2019 mukaan. (Nurmijärven kunta 2019)

Varhaiskasvatusyksikkö yksityinen	Suuralue (Väestöennustetta vastaava)	Ryhmiä yht.	0-2 v.	3-5 v.	6 v.	Lapsia yhteensä	Yli 3 v. paikkaluku
Päiväkoti Majakka	Kirkonkylä	2	10	26	0	36	42
Päiväkoti Hippi	Kirkonkylä	3	13	37	8	58	63
Touhula Nurmijärvi	Kirkonkylä	4	17	32	8	57	63
Kids World Playschool	Perttula	1	2	16	5	23	21
Touhula Myötätuuli	Kirkonkylä	4	12	52	12	76	84
Päiväkoti Matilda	Klaukkala	3	11	45	19	75	63
Metsäpirtti	Klaukkala	1	0	17	7	24	21
Touhula Klaukkala	Klaukkala	4	9	53	13	75	84
Yhteensä		22	74	278	72	424	441

Perhepäivähoitajien määrät ovat myös Nurmijärvellä vähentyneet viime vuosina ja erityisesti kunnallisten perhepäivähoitolapsien määrä on vuoden 2013 selvityksestä vähentynyt 60 lapsella. Vuoden 2018 lopussa kunnallisia perhepäiväryhmiä oli 12 ja yksityisiä 19. Perhepäivähoidossa lapsia oli yhteensä 104.

Taulukko 10. Perhepäivähoidon ryhmät ja lapsimäärät 1.12.2018 (Nurmijärven kunta 2019)

Perhepäivähoito	Ryhmiä yht.	0-2 v.	3-5 v.	Lapsia yhteensä
Kunnalliset perhepäivähoitajat	12	22	23	45
Yksityiset perhepäivähoitajat	19	17	42	59
Yhteensä	31	39	65	104

Päiväkotien ja perhepäivähoidon lisäksi kunnassa järjestetään avointa päiväkotitoimintaa. Tällaisia ryhmiä oli vuoden 2018 lopussa 13 ja näissä kävi 156 3-5-vuotiasta.

23.10.2019

Taulukko 11. Avoimet varhaiskasvatusyksiköt (Nurmijärven kunta 2019)

Avoin varhaiskasvatusyksikkö	Suuralue (Väestöennustetta vastaava)	Ryhmiä yht.	3-5 v.
Klaukkalan avoinpäiväkoti	Klaukkala	ei tietoa	
Rajamäen avoinpäiväkoti	Rajamäki	ei tietoa	
Viirinkerho	Klaukkala	3	29
Kuusitien kerho	Klaukkala	4	45
Mäkituvan kerho	Kirkonkylä	4	48
Rajamäen kerho	Rajamäki	2	34
Yhteensä		13	156

Kerhoja toimii Klaukkalassa Viirintiellä ja Kuusitiellä, Rajamäellä Villentiellä ja Kirkonkylällä Mäkituvan päiväkodissa. Leikkipuistotoimintaa järjestetään Maaniitun leikkipuistossa.

Vuoden 2018 lopussa varhaiskasvatuksessa (kunnallinen ja yksityinen) oli yhteensä 2 443 lasta, joista päiväkodeissa 2 183, perhepäivähoidossa 104 ja kerhoissa 156 lasta. Tämän lisäksi kunnassa järjestetään leikkipuistotoimintaa ja avointa päiväkotitoimintaa.

Lukuvuonna 2018-2019 esioppilaita oli 578, joista 504 kunnallisissa päiväkodeissa ja 74 yksityisissä.

Esioppilaille on oikeus täydentävään päivähoitoon. Nurmijärvellä lähes 490 esioppilasta käytti vuonna 2018 täydentävää päivähoitoa. Esiopetusryhmät toimivat pääsääntöisesti päiväkodeissa. Lukuvuonna 2018-2019 esiopetusryhmiä oli neljän koulun alaluokissa. Lukuvuonna 2019-2020 yhdeksässä koulussa toimii alkuluokat, joissa on sekä esioppilaita että ensimmäisen ja toisen luokan oppilaita. Alkuluokkatoimintaa on tarkoitus laajentaa, kun siihen muodostuu mahdollisuus esim. tilojen ja toiminnallisuuden näkökulmasta. Alkuluokassa olevat esioppilaat ovat hallinnollisesti varhaiskasvatuksen alaisuudessa, vaikka ryhmä fyysisesti sijaitsee koululla ja toiminta integroituu vuosiluokkien 1-2 opetukseen.

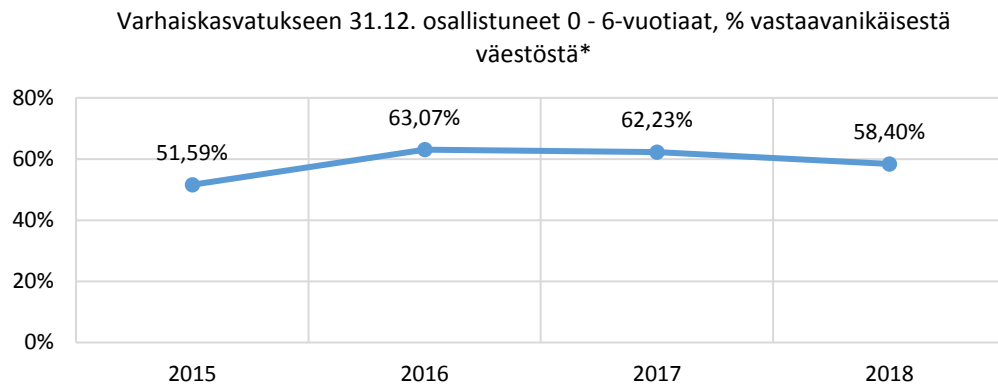
Kunnassa on yhteensä 2543 laskennallista päiväkotipaikkaa. Luvussa ovat mukana myös esioppilaat. Mikäli yksikköön sijoittuu alle 3-vuotiaita lapsia tai lapsia, joilla tuen tarvetta, vähentävät he päiväkodin ja ryhmän kokonaispaikkalukua. Alle 3-vuotiaiden hoito ja erityistarpeiset lapset edellyttävät usein päiväkodin tiloilta enemmän väljyyttä ja varustelua kuin vanhempien lasten hoito.

Kunnallista ja yksityistä päiväkotihoidon ja perhepäivähoitoa käytti 63,6 % 0-6 vuotiaista (31.12.2018 tietojen mukaan). Huomioiden päiväkotihoidon ja perhepäivähoidon lisäksi myös avoin varhaiskasvatus, käytti varhaiskasvatuspalveluja 67,6 % 0-6 vuotiaista.

Päiväkoti ja perhepäivähoidossa olevista lapsista 78,9 % oli kunnallisessa varhaiskasvatuksessa ja 21,1 % yksityisessä varhaiskasvatuksessa. Kunnallisten ja yksityisten päiväkotien laskennallisten yli 3-vuotiaiden paikkalukujen tarkastelu osoittaa, että laskennallisista paikoista 15,6 % on yksityisiä ja 84,4 % kunnallisia.

Kuvassa 15 tarkastellaan tarkemmin varhaiskasvatuksen osallistumisasteen kehitystä.

23.10.2019

Kuva 15. Varhaiskasvatukseen osallistuneet lapset ikäluokasta 0-6-vuotiaat (Sotkanet 2019)

Kuvan 13 0-6 vuotiaiden osallistumisaste on laskettu summaten yhteen seuraavat sotkanetin indikaattorit: kokoaikainen varhaiskasvatus päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa, 0-6 v. (31.12 kunnan kustantamat palvelut), osa-aikainen varhaiskasvatus päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa, 0-6 v. (31.12 kunnan kustantamat palvelut), varhaiskasvatuksen palveluseteleitä saaneet asiakkaat; lapset alle 3-vuotiaat (kunnan kustantamat palvelut), varhaiskasvatuksen palveluseteleitä saaneet asiakkaat, lapset yli 3-vuotiaat (kunnan kustantamat palvelut)

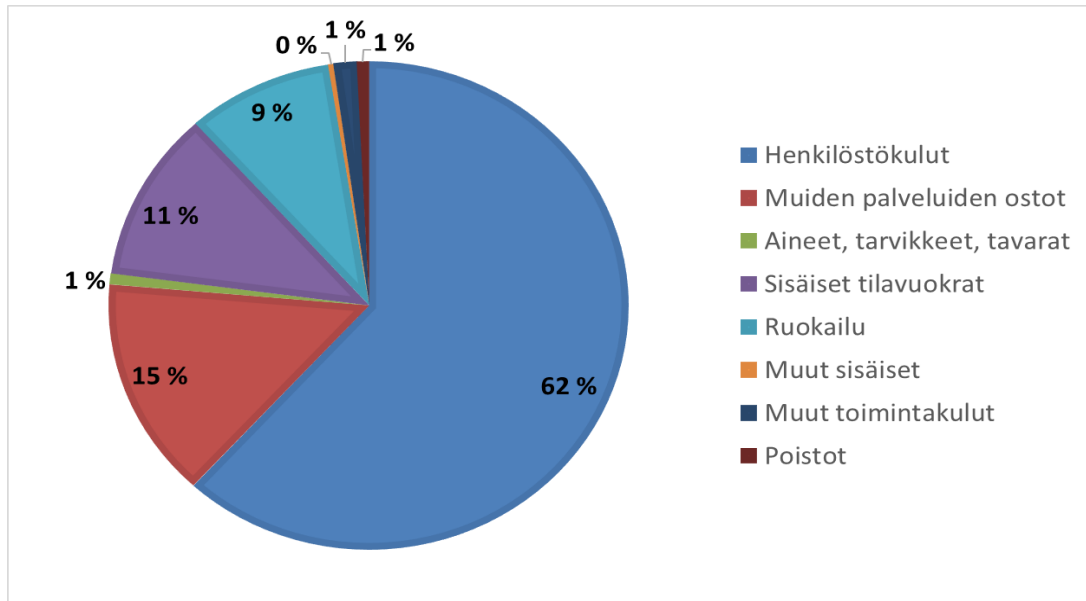
Kuvan 13 osallistumisaste, joka on laskettu Sotkanetin valittujen indikaattoreiden pohjalta, eroaa kunnan toimittamilla tiedoilla lasketusta osallistumisasteesta mm. osittain eroavien tilastointipäivien takia.

Päiväkotihoidon osallistumisasteen ennakoidaan kasvavan nykyisestä lähivuosina. Ennakoitu nouseva kehitys perustuu mm. hallitusohjelmassa esitettyihin toimenpiteisiin, joilla tavoitellaan varhaiskasvatuspalvelujen osallistumisasteen nostoa. Suunniteltuja toimenpiteitä ovat esimerkiksi täysipäiväinen koko-aikainen subjektiivinen varhaiskasvatusoikeus sekä viisivuotiaiden maksuton osa-aikainen varhaiskasvatus/esiopetus. Tarkempia ennusteita varhaiskasvatuksen (erit. päiväkotihoidon) osallistumisasteen kehityksestä tarkastellaan luvussa 6.4.

6.3 Varhaiskasvatuksen kustannusten jakautuminen

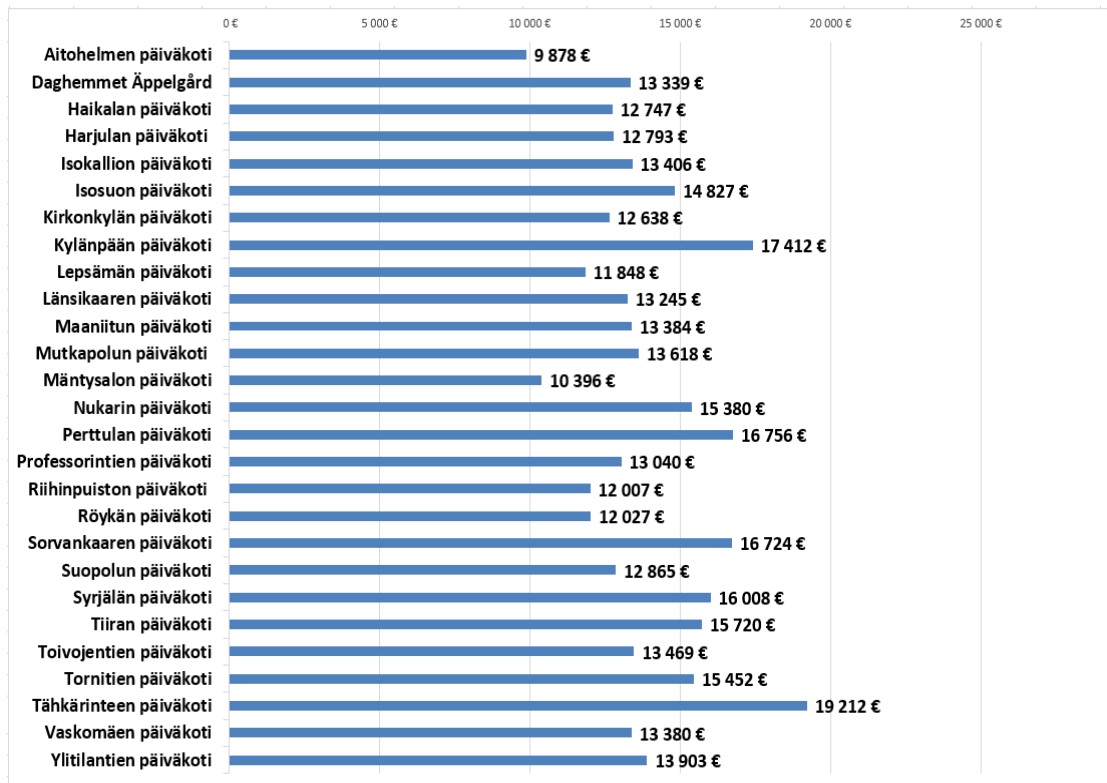
Nurmijärven kunnan varhaiskasvatuksen kulut vuonna 2018 olivat 33 487 518 €, joista kunnan järjestämän päivähoiton ja varhaiskasvatuksen osuus oli 26 843 658 €. Suurin kuluerä oli henkilöstökulut, johon meni 62 % kaikista kuluista. Sisäisten tilavuokrien osuus oli vain 11 prosenttia. Poistojen kanssa kiinteistökulut muodostavat 12 % kokonaiskuluista.

23.10.2019

Kuva 16. Varhaiskasvatuksen kustannusten jakautuminen (Nurmijärven kunta 2019)

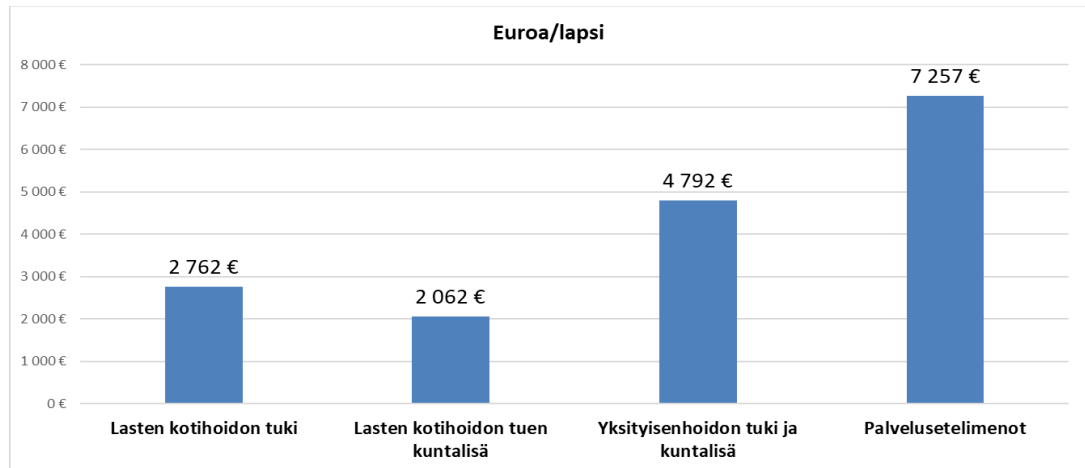
Nurmijärven kunnan varhaiskasvatuksen päiväkotilapsikohtainen kustannus oli 13 830 euroa/lapsi. Kuvasta 15 voi havaita päiväkotipaikojen välillä olevan erittäin suurta variaatiota. Edullisimmillaan päivähoito hoituu Aitohelmen päiväkodissa. Korkein lapsikohtainen kustannus oli Tähkärinteen päiväkodissa.

Kuva 17. Päiväkotikohtainen kustannus päiväkodeittain vuonna 2018 (Nurmijärven kunta 2019)

23.10.2019

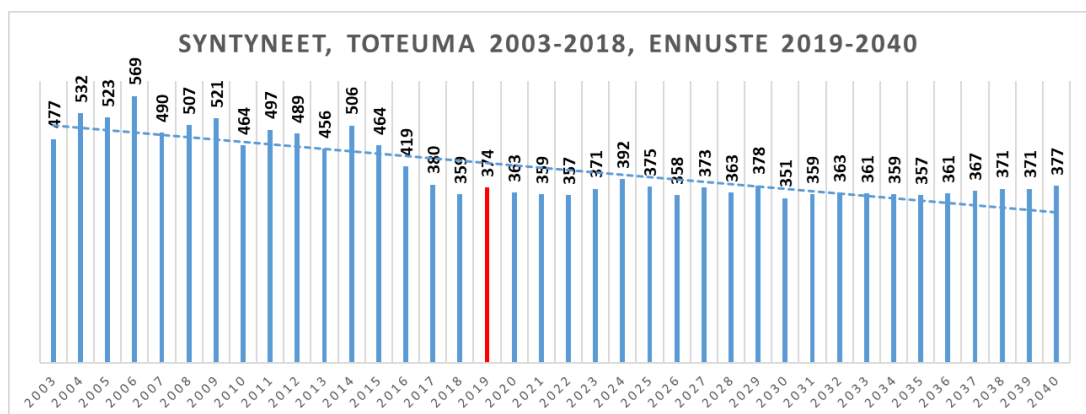
Keskimäärin nurmijärveläisiä perheitä tuettiin 3 865 eurolla lasta kohden. Lasten kotihoidon tuen, lasten kotihoidon tuen kuntalisä, yksityisen hoidon tuki ja kuntalisä sekä palvelusetelimenot olivat vuonna 2018 yhteensä 6 643 860 €

Kuva 18. Eri tukimuotojen euroa/lapsi (Nurmijärven kunta 2019)

6.4 Varhaiskasvatuksen palvelutarpeiden kehittyminen

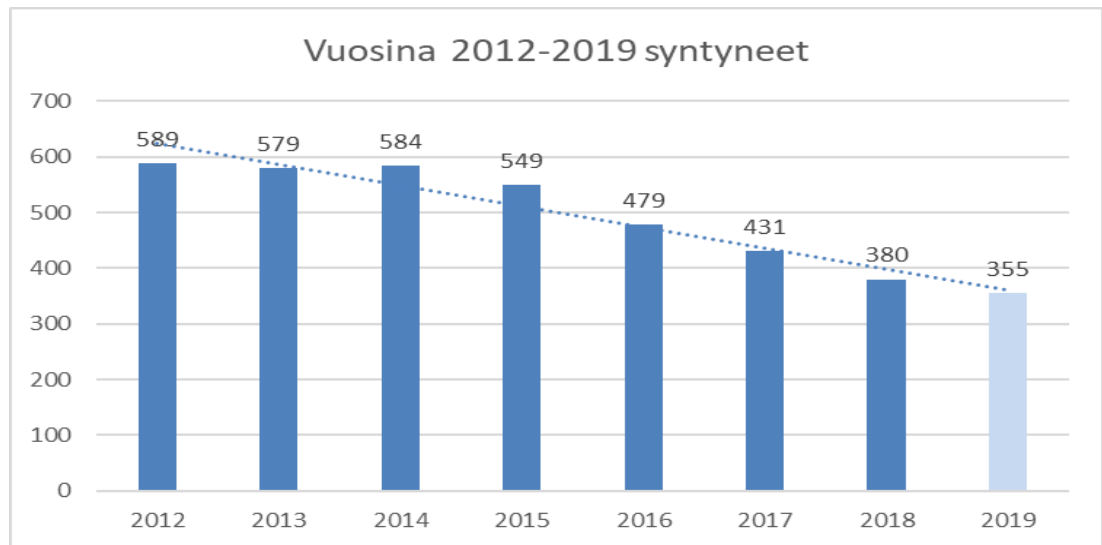
Tarkasteltaessa Nurmijärven kunnassa syntyneiden lasten määrän kehitystä, havaitaan, että syntyneiden määrän kehitys on laskusuunnassa (kuva 19). Vuoden 2010 jälkeen syntyneiden määrät ovat olleet edellistä vuosikymmentä yli sata lasta pienempiä.

Kuva 19. Vuosina 2003-2018 syntyneet ja syntyvien suunnite vuosille 2019-2040 (Nurmijärven kunta 2019)

Elokuun 2019 tiedon mukaan Nurmijärvellä asui 3 946 vuosina 2012-2019 syntyntä lasta. Kuvasta 15 voidaan havaita, että vuosina 2012-2015 syntyneiden ikäluokat ovat kaikki yli 500 lapsen ikäluokkia. Vuoden 2016 jälkeen syntyneiden ikäluokat ovat tällä hetkellä pienempiä ja vuonna 2018 syntyneiden ikäluokka ainoa alle 400 lapsen ikäluokka. Vuoden 2019 ennakkotieto syntyvistä ennakoi edellistä vuotta pienempää ikäluokkaa.

23.10.2019

Kuva 20. Vuosina 2012-2019 syntyneiden ikäluokat 31.12.2018 tilanne, vuoden 2019 määrä on ennakoarvio syntyvien määrästä (Nurmijärven kunta 2019)

Jotta ikäluokat pysyisivät nykyisten suurten ikäluokkien kokoisena, edellyttävät viime vuosien pienet ikäluokat merkittävää tulomuuttoa. Esimerkiksi vuonna 2018 syntyneiden ikäluokan palauttaminen aikaisemman väestökehityksen tasolle edellyttäisi 209 kyseisenä vuonna syntyneen lapsen muuttamista Nurmijärvelle.

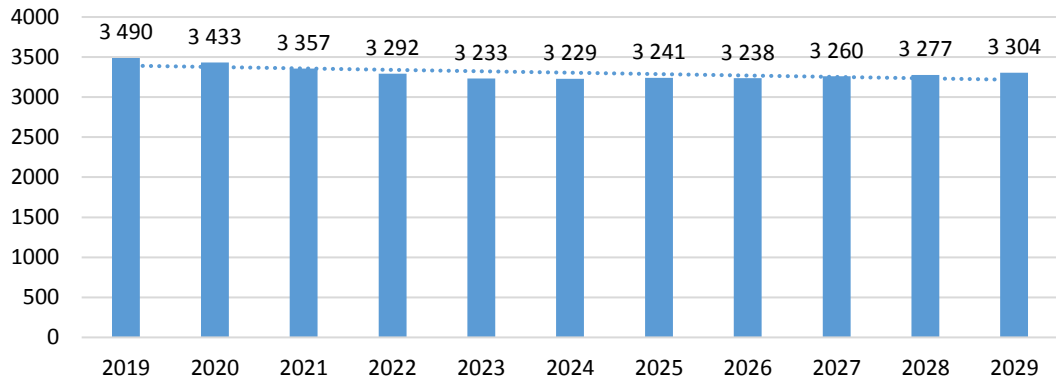
Taulukko 12. 1-6-vuotiaiden määrän kehittyminen ja muuttovoiton tarve, jotta ikäluokat pysyisivät 2012 vuonna syntyneiden kokoisena

Vuosi	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ikäluokan suuruus	589	579	584	549	479	431	380	355
Erotus edelliseen vuoteen		-10	5	-35	-70	-48	-51	-25
Tulomuutto, jotta ikäluokat pysyisivät 589 lapsen suuruisina		10	5	40	110	158	209	234

Kuvassa 19 ja taulukossa 13 on tarkasteltu 0-6 -vuotiaiden määrän kehittymistä Nurmijärven kunnan väestösuunnitteen mukaisesti. Väestösuunnitteen mukainen kehitys ennustaa 0-6 -vuotiaiden kokonaismäärän laskevan 5,3 prosenttia vuosien 2019 ja 2029 välillä. Taulukosta 13 havaitaan, että 0-6 vuotiaiden määrän odotetaan kasvavan tarkasteluajanjaksolla vain Klaukkalan suuralueella, muilla suuralueilla 0-6 -vuotiaiden määrä kehittyy negatiivisesti. Jyrkintä laskua 0-6 -vuotiaiden määrässä ennustetaan Perttula-Nummenpään, Nukariin ja Röykään.

23.10.2019

0-6 -vuotiaiden määrän kehittyminen; -5,3 % 2019-2029

Kuva 21. 0-6-vuotiaiden määrän kehittyminen vuosina 2019-2029, suunnite (Nurmijärven kunta 2019)

Taulukko 13. Nurmijärven kunnan väestösuunnitteen mukainen 0-6 -vuotiaiden alueellinen kehitys (Nurmijärven kunta, 2019).

Vuosi	Rajamäki	Kirkonkylä	Klaukkala	Röykkä	Nukari	Perttula - Nummenpää	Palojoki	Lepsämä	Metsäkylä
2019	709	603	1631	169	112	147	41	78	55
2020	709	607	1615	157	101	138	36	70	49
2021	709	591	1595	146	91	125	34	66	44
2022	708	581	1567	138	85	110	43	60	40
2023	697	572	1575	131	77	98	29	54	37
2024	690	568	1603	126	68	88	38	48	32
2025	682	582	1638	122	61	80	33	43	29
2026	680	580	1661	121	57	75	24	40	28
2027	682	585	1694	119	54	70	18	38	28
2028	680	580	1721	118	53	65	23	37	28
2029	689	585	1740	116	52	64	20	38	28
Erotus 2019-29	-20	-18	109	-53	-60	-83	-21	-40	-27

Tarkemmat aluekohtaiset väestösuunnitteen mukaiset 0-6-vuotiaiden määrien kehitymisestä kuvaavat kuvat on koottu **liitteeseen 1**.

Kuvassa 20 tarkastellaan osallistumisasteita¹ ja sitä, mitä eri osallistumisasteet tarkoittaisivat päiväkotihoidossa ja perhepäivähoidossa olevien lasten määrinä. Tarkastelu pohjautuu Nurmijärven kunnan väestösuunnitteen mukaiseen 0-6 -vuotiaiden väestökehitykseen.

¹ Tässä luvussa osallistumisasteella viitataan niiden 0-6 -vuotiaiden osuuteen kaikista 0-6 -vuotiaista, jotka osallistuvat kunnalliseen sekä yksityiseen päiväkotihoidon ja perhepäivähoitoon.

23.10.2019

	68 %	72 %	76 %	80 %
2019	2373	2513	2652	2792
2024	2202	2325	2454	2583
2029	2247	2379	2511	2643

31.12.2018 tietojen mukaan varhaiskasvatuksessa (ml. kunnallinen ja yksityinen päiväkotihoido ja perhepäivähoito) 2 287 0-6 -vuotiasta.

Kuva 22. Eri osallistumisasteiden tarkastelu päiväkotihoidossa ja perhepäivähoi-
dossa olevien 0-6 -vuotiaiden lasten määrinä (väestösuunnitteeseen perustuen).

Kuvan 20 mukaisesti:

- Jos vuoden 2024 osallistumisaste olisi 68 %, tarkoittaisi se, että varhais-
kasvatuksessa (ml. kunnallinen ja yksityinen päiväkotihoido ja perhepäivä-
hoito) olisi n. 2202 0-6 vuotiasta. Jos vuoden 2024 osallistumisaste olisi
72 % tarkoittaisi se, että varhaiskasvatuksessa olisi n. 2330 0-6 vuotiasta.
- Vastaavasti, jos vuoden 2029 osallistumisaste olisi 68 %, tarkoittaisi se,
että varhaiskasvatuksessa olisi n. 2250 0-6 vuotiasta. Jos vuoden 2029
osallistumisaste olisi 72 % tarkoittaisi se, että varhaiskasvatuksessa olisi
n. 2380 0-6 vuotiasta.

Kuvassa 21 verrataan kuvan 20 osallistumisasteiden mukaisia lapsimääriä vuoden
2018 lopussa varhaiskasvatuksessa olleiden lasten määrään.

	68 %	72 %	76 %	80 %
2019	86	226	365	505
2024	-85	38	167	296
2029	-40	92	224	356

31.12.2018 tietojen mukaan varhaiskasvatuksessa (ml. kunnallinen ja yksityinen päiväkotihoido ja perhepäivähoito) 2 287 0-6 -vuotiasta.

Kuva 23. Eri osallistumisasteiden mukaisten päiväkotihoidossa ja perhepäivähoi-
dossa olevien 0-6 -vuotiaiden lasten määrien erotus 31.12.2018 tilanteeseen.

Kuvan 21 mukaisesti:

- Jos osallistumisaste on 68 % vuonna 2024, tarkoittaa se, että vuoden 2018
lopun tilanteeseen verrattuna varhaiskasvatuksessa olisi n. 85 lasta vä-
hemmän. Jos osallistumisaste on vuonna 2024 72 % tarkoittaa se, että
vuoden 2018 lopun tilanteeseen verrattuna varhaiskasvatuksessa olisi n.
40 lasta enemmän.
- Jos osallistumisaste on 68 % vuonna 2029, tarkoittaa se, että vuoden 2018
lopun tilanteeseen verrattuna varhaiskasvatuksessa olisi n. 40 lasta vä-
hemmän. Jos osallistumisaste on vuonna 2029 76 % tarkoittaa se, että
vuoden 2018 lopun tilanteeseen verrattuna varhaiskasvatuksessa olisi n.
90 lasta enemmän.

23.10.2019

Edellisessä luvussa tarkastellun Nurmijärven kunnan osallistumisasteen kehityksen sekä varhaiskasvatukseen vaikuttavien kansallisten suunnitelmien perusteella on realistisinta odottaa, että osallistumisaste kasvaa hillitysti tulevaisuudessa. Tämän vuoksi alueellisessa tarkastelussa käytetään osallistumisasteena 68 prosenttia. Osallistumisasteella viitataan edelleen kunnallisessa sekä yksityisessä päiväkotihoidossa sekä perhepäivähoidossa olevien 0-6 -vuotiaiden osuuteen kaikista 0-6 -vuotiaista. Vuoden 2018 lopun tietojen mukaan Nurmijärveläisistä 0-6 -vuotiaista n.64 % osallistui päiväkotihoitoon tai perhepäivähoitoon.

Taulukossa 14 esitetään alueellinen tarkastelu varhaiskasvatuksen tarpeesta lasten määrinä. Tarkastelu pohjautuu Nurmijärven kunnan laatiman väestösuunnitteen mukaiseen 0-6 -vuotiaiden määrän kehitykseen ja 68 %:n osallistumisasteeseen.

Taulukko 14. Nurmijärven kunnan väestösuunnitteen mukainen 0-6 -vuotiaiden alueellinen kehitys 68 % osallistumisasteen mukaisena (Nurmijärven kunta, 2019).

Osallistumisaste 68,0 %											
Vuosi	Rajamäki	Kirkonkylä	Klaukkala	Röykkä	Vuosi	Nukari	Perttula - Nummenpää	Palojoki	Lepsämä	Metsäkylä	
2019	482	410	1109	115	2019	76	100	28	53	37	
2020	482	413	1098	107	2020	69	94	24	48	33	
2021	482	402	1085	99	2021	62	85	23	45	30	
2022	481	395	1066	94	2022	58	75	29	41	27	
2023	474	389	1071	89	2023	52	67	20	37	25	
2024	469	386	1090	86	2024	46	60	26	33	22	
2025	464	396	1114	83	2025	41	54	22	29	20	
2026	462	394	1129	82	2026	39	51	16	27	19	
2027	464	398	1152	81	2027	37	48	12	26	19	
2028	462	394	1170	80	2028	36	44	16	25	19	
2029	469	398	1183	79	2029	35	44	14	26	19	
Erotus 2019-29	-14	-12	74	-36		-41	-56	-14	-27	-18	

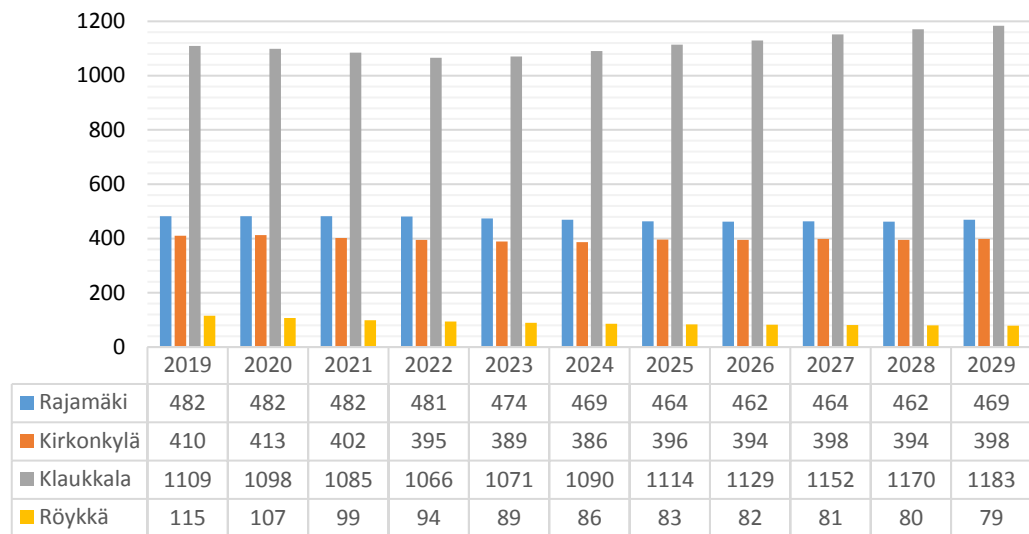
Taulukon 14 mukaisesti:

- Päiväkotihoidon ja perhepäivähoidon tarve kasvaisi yhteensä n. 70 lapsella Klaukkalassa vuosien 2019-2029 välillä.
- Päiväkotihoidon ja perhepäivähoidon tarve laskisi yhteensä n. 50 lapsella Perttula-Nummenpäässä, n. 40 lapsella Nukarissa ja n. 30 lapsella Röykkässä ja Lepsämässä vuosien 2019-2029 välillä.

Kuvissa 24 ja 25 on esitetty taulukon 14 tiedot pylväsdiagrammeina.

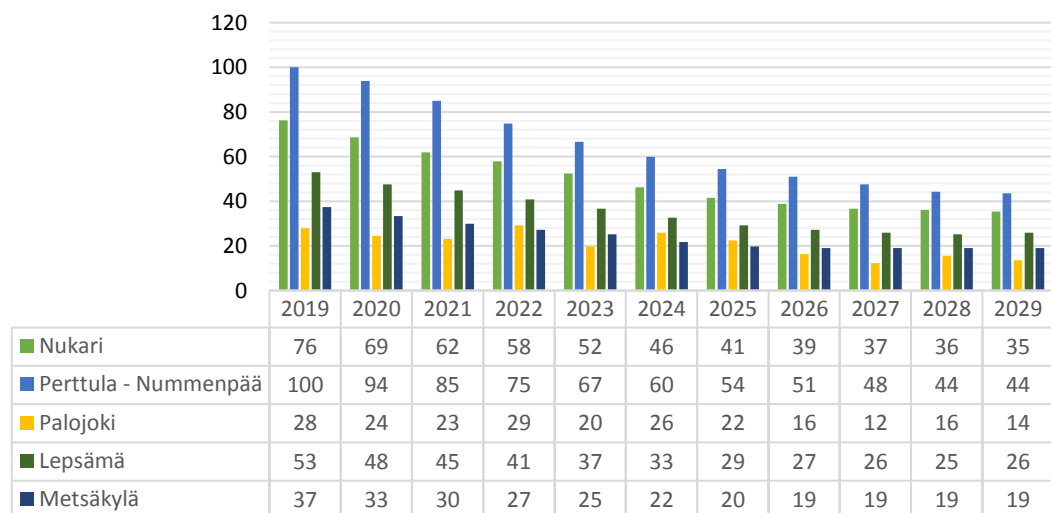
23.10.2019

0-6 -vuotiaiden varhaiskasvatuksessa* olevien lasten määrä (68,0 % osallistumisaste)

Kuva 24. Taajama-alueiden varhaiskasvatustarpeen kehittyminen lasten määrinä (ml. yksityinen ja kunnallinen päiväkotihoido ja perhepäivähoito)

0-6 -vuotiaiden varhaiskasvatuksessa* olevien lasten määrä (68,0 % osallistumisaste)

Kuva 25. Taajama-alueiden varhaiskasvatustarpeen kehittyminen lasten määrinä (ml. yksityinen ja kunnallinen päiväkotihoido ja perhepäivähoito), huom. eroava asteikko edelliseen kuvaan verrattuna.

Kuvassa 26 tarkastellaan päiväkotihoidon ja perhepäivähoidon palvelutarvetta kunnallisten ja yksityisten palvelutarjoajien näkökulmasta. Kuvassa 24 oletetaan, että kunnallisen ja yksityisen palvelutarjonnan suhde pysyy tulevaisuudessa nykytilaa vastaavana.

23.10.2019

Osallistumisaste 68,0 %		
Vuosi	Kunnallinen päiväkotihoidon ja perhepäivähoidon osuus (78,9 %)	Yksityisen päiväkotihoidon ja perhepäivähoidon osuus (21,1 %)
2020	1842	493
2021	1801	482
2022	1766	472
2023	1735	464
2024	1732	463
2025	1739	465
2026	1737	465
2027	1749	468
2028	1758	470
2029	1773	474

Kuva 26. Päiväkotihoidon ja perhepäivähoidon paikkojen tarpeen jakautuminen kunnallisten ja yksityisten palvelutarjoajien kesken, jos osallistumisaste on 68,0 % ja jakauma on nykytilaa vastaava.

Vuoden 2018 lopussa kunnallisessa päiväkotihoidossa ja perhepäivähoidossa oli n. 1800 lasta ja yksityisessä päiväkotihoidossa ja perhepäivähoidossa n. 480 lasta.

Jos kunnallisen ja yksityisen palvelutarjonnan suhde pysyy tulevaisuudessa nykytilaa vastaavana, tarkoittaa kehitys sitä, että vuonna 2029:

- Kunnallisen palvelutarjonnan kysyntä on 1 700 lasta (-70 verrattuna 31.12.2018 tilanteeseen)
- Yksityisen palvelutarjonnan kysyntä on 474 lasta (-6 verrattuna 31.12.2018 tilanteeseen)

Kuvassa 27 oletetaan, että kunnallisen ja yksityisen palvelutarjonnan suhde muuttuu niin, että yksityisen palvelutarjonnan osuus kasvaa 25,0 %:iin. On huomioitava, että taulukkoon on sisällytetty myös 2020-luvun alkuvuodet, joiden osalta näin nopealla aikataululla tapahtuva 4,0 %:n yksityisen palvelutarjonnan kasvu voi käytännössä olla mahdotonta.

Osallistumisaste 68,0 %		
Vuosi	Kunnallinen päiväkotihoidon ja perhepäivähoidon osuus (75,0 %)	Yksityisen päiväkotihoidon ja perhepäivähoidon osuus (25,0 %)
2020	1751	584
2021	1712	571
2022	1679	560
2023	1649	550
2024	1647	549
2025	1653	551
2026	1651	550
2027	1663	554
2028	1671	557
2029	1685	562

Kuva 27. Päiväkotihoidon ja perhepäivähoidon paikkojen tarpeen jakautuminen kunnallisten ja yksityisten palvelutarjoajien kesken, jos osallistumisaste on 68,0

23.10.2019

% ja jakauma kehittyy niin, että yksityiset palvelutarjoajat tarjoavat 25,0 % päiväkotihoidosta ja perhepäivähoidosta

Jos kunnallisen ja yksityisen palvelutarjonnan suhde kehittyisi tulevaisuudessa siten, että yksityisen palvelutarjonnan osuutta nostettaisiin 25 %:iin, tarkoittaisi tämän suuntainen kehitys sitä, että vuonna 2029:

- Kunnallisen palvelutarjonnan kysyntä olisi 1 685 lasta (joka on – 115 lasta verrattuna 31.12.2018 tilanteeseen)
- Yksityisen palvelutarjonnan kysyntä on 562 lasta (joka on + 80 lasta verrattuna 31.12.2018 tilanteeseen)

6.5 Varhaiskasvatuksen kiinteistöt

Nurmijärven kunnan varhaiskasvatuksen käytössä on 44 päiväkotia, joista neljä on tyhjillään (Vaskomäen, Perttulan toinen kiinteistö, Puistotien ja Tuuliviirin päiväkodit) ja neljä vuokrattu ulkopuoliselle toimijalle (Graniittitien, Lumpperin, Metsäpirtin ja Punamullan päiväkodit). Päiväkotien tiedot on esitetty taulukossa 15. Pääosa päiväkodeista on hyvin pieniä, vain 3-ryhmän päiväkoteja.

Yksityiset päiväkodit (Touhula Nurmijärvi, Touhula Myötätuuli, Touhula Klaukkala ja Kids World Playschool toimivat yksityisissä kiinteistöissä.

23.10.2019

Taulukko 15. Nurmijärven päiväkodit ja niiden tekniset tiedot.

Nimi	Huoneistoala (hkm ²)	JHA 2019	Vuosikulu minen	Lopullinen TA2019	Lopullinen KLA	Korjausvel ka	Peruskorjaus tarve	Perusparan nustarve
Daghemmet Appellgården	474,00	1 112 081	19 461	859 082	77,25 %	0	0	0
Granniittien päiväkot	474,00	1 107 071	19 374	758 344	68,50 %	71 960	0	0
Haikalan päiväkot	1 212,00	2 830 740	49 538	1 774 624	62,69 %	348 431	0	0
Harjulan päiväkot	474,00	1 192 231	20 864	984 783	82,60 %	0	0	0
Havumäen päiväkot	474,00	1 192 231	20 864	883 757	74,13 %	10 416	0	0
Isokallion päiväkot	200,00	549 551	9 617	409 416	74,50 %	2 748	0	0
Isosuo päiväkot	541,00	1 682 228	29 439	975 692	58,00 %	285 979	538 313	1 042 981
Kirkonkylän päiväkot	704,00	1 666 578	29 165	1 357 173	81,43 %	0	0	0
Kylänpään päiväkot	557,00	1 300 926	22 766	1 000 806	76,93 %	0	0	0
Lepsämän päiväkodin laajennus	252,00	757 504	13 256	545 403	72,00 %	22 725	0	0
Lepsämän päiväkot	502,00	1 107 071	19 374	738 970	66,75 %	91 333	0	0
Lumpperin päiväkot (vanha osoite Lump 6) ulosvuokrattu	474,00	1 142 137	19 987	810 661	70,98 %	45 942	0	0
Länsikaaren päiväkot	474,00	1 297 428	22 705	1 195 795	92,17 %	0	0	0
Maaniitun leikkipuistorakennus	59,00	167 106	2 924	120 316	72,00 %	5 013	0	0
Maaniitun päiväkot	474,00	1 247 334	21 828	923 881	74,07 %	11 619	0	0
Metsäpirtin päiväkot, yksityinen pvk	294,00	674 236	11 799	360 716	53,50 %	144 961	246 096	448 367
Mutkapulun päiväkot	898,50	2 636 959	46 147	2 493 126	94,55 %	0	0	0
Mäkituvan päiväkot	390,00	993 314	17 383	672 370	67,69 %	72 616	0	0
Mäntysalon päiväkot	863,00	2 015 617	35 273	1 309 684	64,98 %	202 029	0	0
Perttulan päiväkot	365,00	775 343	13 569	523 357	67,50 %	58 151	0	0
Perttulan päiväkot	195,00	498 718	8 728	351 596	70,50 %	22 442	0	0
Professorintien päiväkot	1 184,00	2 364 086	41 372	1 950 371	82,50 %	0	0	0
Puistotien päiväkot	166,00	375 428	6 570	193 346	51,50 %	88 226	144 540	257 168
Punamullan tien päiväkot	305,00	741 366	12 974	485 595	65,50 %	70 430	0	0
Rajamäen avoin päiväkot ja vuokratila (ulosvuokrattu 17%)	280,40	683 557	11 962	540 010	79,00 %	0	0	0
Rajamäen esikoulu	161,00	343 702	6 015	231 999	67,50 %	25 778	0	0
Riihipuiston päiväkot	474,00	1 056 978	18 497	694 766	65,73 %	97 967	0	0
Röykän Päiväkot	185,00	428 175	7 493	318 990	74,50 %	2 141	0	0
Röykän päiväkot Elmeri	524,00	1 295 842	22 677	910 329	70,25 %	61 553	0	0
Salkolan päiväkot	170,00	431 187	7 546	239 927	55,64 %	83 463	148 141	277 497
Sorvankaaren pvk	902,00	2 345 021	41 038	1 816 455	77,46 %	0	0	0
Suopolun päiväkot ja päiväkeskus	1 298,00	2 853 271	49 932	1 974 557	69,20 %	165 396	0	0
Syrjälän päiväkot	1 051,00	2 476 469	43 338	1 583 190	63,93 %	274 162	0	0
Syrjälän päiväkot, satelliitit 1 ja 2	283,00	607 138	10 625	367 319	60,50 %	88 035	0	0
Tiiran päiväkot	474,00	1 137 128	19 900	756 190	66,50 %	96 656	0	0
Toivojentien päiväkot, Toivojentie 1	245,00	644 719	11 283	420 017	65,15 %	63 523	0	0
Toivojentien päiväkot, Toivojentie 4	245,00	644 719	11 283	438 330	67,99 %	45 209	0	0
Toivojentien päiväkot, Toivojentie 6	245,00	644 719	11 283	413 569	64,15 %	69 970	0	0
Tornitien päiväkot	1 047,00	2 334 717	40 858	1 552 587	66,50 %	198 451	0	0
Tuuliviirin päiväkot tyhjillään	641,00	1 510 664	26 437	1 010 212	66,87 %	122 786	0	0
Tähtärintein päiväkot	984,00	2 454 212	42 949	1 816 631	74,02 %	24 028	0	0
Vaskomäen avoin päiväkot ns. satelliitti	284,00	633 295	11 083	423 507	66,87 %	51 464	0	0
Vaskomäen päiväkot	573,00	2 184 070	38 221	3 247 938	148,71 %	0	0	0
Yliilantien päiväkot	927,00	0	0	0	0,00 %	0	0	0
Yhteensä	22 999	54 136 868	947 395	40 435 389	74,69 %	3 025 600	1 077 090	2 026 014

Nurmijärven kiinteistörekisterin pohjalta on tehty taulukossa 15 esitetty päiväkotien arvojen ja korjaustarpeiden alustava laskenta. Taulukossa ovat mukana myös tyhjänä olevat ja ulosvuokratut kohteet.

Päiväkotien jälleenhankinta-arvoksi saatiin noin 54,1 milj. € ja tekniseksi nykyarvoksi 40,4 milj. €. Näiden pohjalta kuntoluokka (KLA) on keskimäärin noin 75 %, mitä voidaan pitää hyvänä tasona. Kuntoluokkia on yhteensä viisi; erinomainen kunto (>90 %), hyvä kunto (75 – 90 %), tyydyttävä kunto (60 – 75 %), välttävä kunto (50 – 60 %) ja huono kunto (< 50 %).

Rakennusten vuosikuluminen on noin 0,947 milj. €/v eli sen verran pitäisi nykyisen rakennuskannan tasevaikutteisiin korjauksiin panostaa vuosittain, jotta kuntoluokka pysyisi nykytasollaan. Luonnollisesti kuntoluokkaan vaikuttavat myös rakennusten myynnit ja purkamiset.

Päiväkotien korjausvelaksi on saatu noin 3,0 milj. €, peruskorjaustarpeeksi noin 1,1 milj. € ja perusparannustarpeeksi noin 2,0 milj. €. Nopea luopuminen tyhjänä olevista kiinteistöistä vähentäisi korjaustarvetta ja pienentäisi ylläpitokustannuksia.

23.10.2019

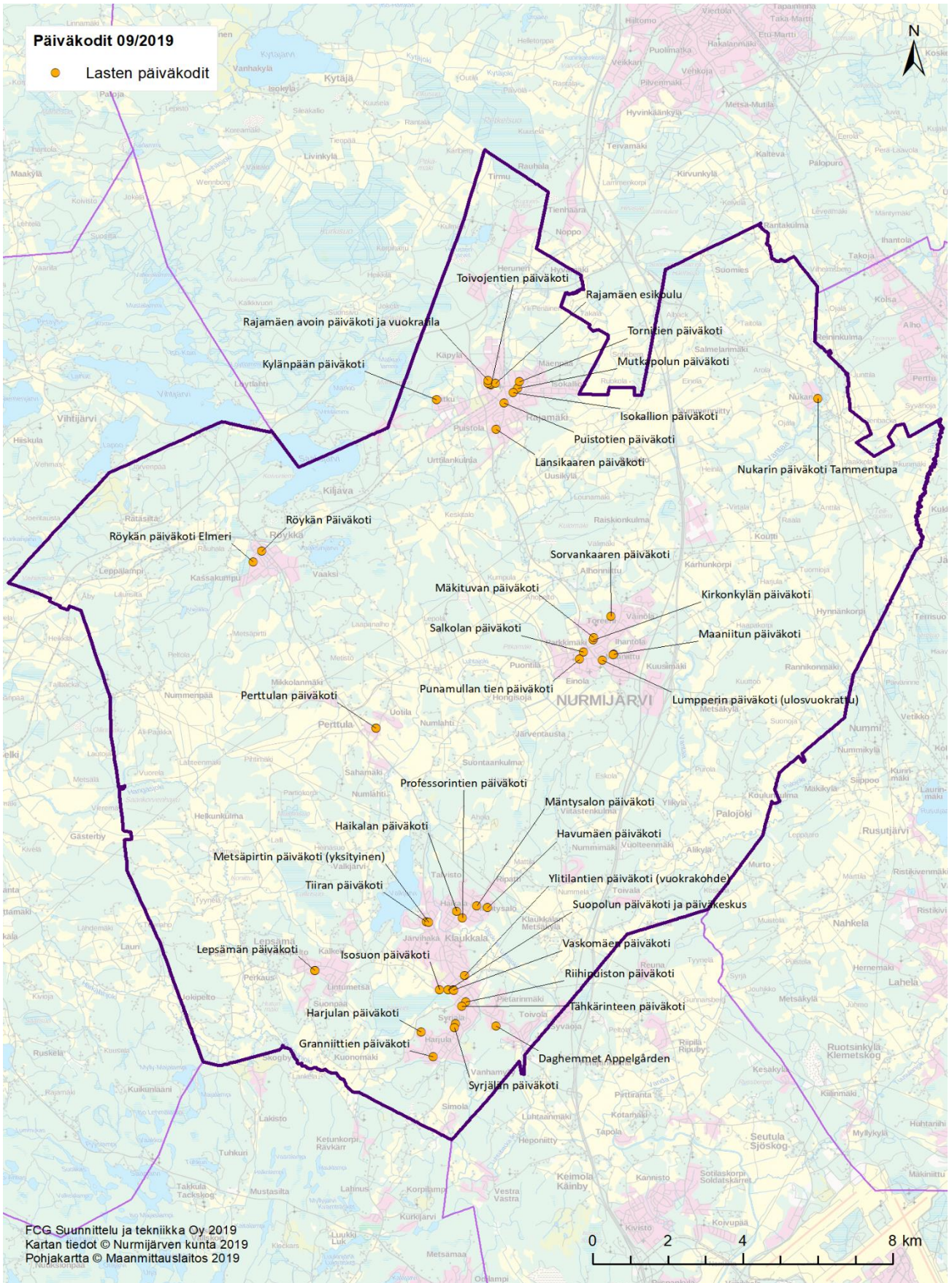
Metsolan päiväkoti Rajamäellä on rakenteilla ja se tulee korvaamaan Toivojentien neliosastaisen päiväkodin neljä rakennusta sekä Puistotien päiväkodin, jotka kaikki ovat alun perin asuinrakennuksia.

Syrjälän ja Tornitien päiväkotien peruskorjaukset on suunniteltu käynnistettäväksi vuonna 2023.

Päiväkodeista Metsäpirtin, Mäkituvan, Rajamäen, Salkolan ja Toivojentien päiväkodit ovat suojeltuja, jolloin suojelumääräykset tulee ottaa huomioon pohdittaessa näihin rakennuksiin liittyviä jatkotoimenpiteitä.

Päiväkotien sijainnit ovat esitetty kuvassa 28.

23.10.2019

Kuva 28. Nurmijärven päiväkodit (Nurmijärven kunta 2019)

23.10.2019

6.6 Muutokset palveluverkkoon

Varhaiskasvatuksen palveluverkon kehittymiseen vaikuttavat väestökehitys, kunnan päätökset, lainsäädännön muutokset ja työllisyys. Nurmijärven kunnan varhaiskasvatuksen palvelutarve on ennusteiden valossa laskemassa hiljalleen 2020-luvulla.

Mikäli Nurmijärven kunnan varhaiskasvatuksen määrä arvioidaan 68 %:n mukaisena ja kunnallisen ja yksityisen palvelutuotannon suhde pysyy nykyisellään, laskee päivähoitopaikkojen järjestämistarve vuoteen 2029 mennessä noin 70 hoitopaikalla (kunnan palvelutuotanto) ja kuudella hoitopaikalla yksityisessä palvelutuotannossa. Esioppilaiden siirtäminen koulujen yhteyteen vapauttaisi päiväkotikiinteistöistä lisää tilaa ja muodostaa osaan päiväkodeista perustelematonta väljyyttä.

Varhaiskasvatuksen palvelutuotantoa sopeutetaan 2020-luvulla pieneneviin ikäluokkiin, esiopetuksen järjestämipaikkojen mukanaan tuomaan väljyyteen ja kasvaviin investointitarpeisiin siten, että päivähoidon järjestämipaikkoja keskitetään ja samalla luovutaan ensisijaisesti 1-3 -ryhmäisistä päiväkodeista ja päiväkodeista, joiden peruskorjaaminen olisi kallista. Keskittämisessä huomioidaan palvelujen saavutettavuus. Tilojen käyttöä pyritään tehostamaan nojaamalla olemassa olevien rakennuskannan kehittämiseen.

Toisessa vaihtoehdossa varhaiskasvatuksen palveluverkkoa kehitetään toteuttamalla myös uusinvestointeja.

6.6.1 Vaihtoehto 1.

Palveluverkkoon tehtävät muutokset noudattavat valtuuston vuonna 2018 hyväksymää vuosien 2019-2023 investointiohjelmaa ja korjausvelkalaskentaan perustuvia toimenpiteitä sekä kunnassa esiin nousseisiin sisäilmaongelmaisiin kiinteistöihin kohdistuvia toimenpiteitä. Palveluverkkoon ei tehdä investointiohjelman ulkopuolisia muutoksia.

Investoinnit lasketaan investointiohjelman ja korjausvelkalaskennassa esiin nousseiden investointitarpeiden ja -ajoitusten mukaisina.

Vaihtoehdossa 1. **mustalla fontilla** merkityt toimenpiteet noudattavat vuosien 2019-2023 investointiohjelmaa. **Sinisellä fontilla** merkityt toimenpiteet ovat nousseet esiin korjausvelkalaskennassa. Mikäli taulukoissa on käytetty **punaista väriä**, tarkoittavat nämä toimenpiteet aikaisemmasta investointiohjelmasta poikkeavaa kunnanjohtajan esitystä, yleensä uudisrakennusta.

Mikäli rakennuksessa on havaittu sisäilmaongelmia investointiohjelman hyväksynnän jälkeen, on sisäilmakorjaukset merkitty joko vuodelle 2019, 2020 tai vuosille 2019-2020. Esimerkiksi Kirkonkylän päiväkodissa on toteutettu sisäilmakorjaukset jo tämän vuoden aikana.

Vuosien 2019-2023 investointiohjelmassa on mukana rakennuksia, joiden korjaustoimia on siirretty 2020-vuosikymmen loppupuolelle tai joiden korjaamatta jättämisestä on tehty alustavia linjauksia. Esimerkiksi Suopolun päiväkodin peruskorjausta ei tulla toteuttamaan investointiohjelman mukaisesti vuonna 2020 ja Syrjälän avoimen päiväkodin paritalon korjauksesta ollaan päätetty luopua kokonaan. Vaskomäen käytöstä poistettua päiväkotirakennusta ei ole tarkoitus enää korjata päiväkotikäyttöön.

23.10.2019

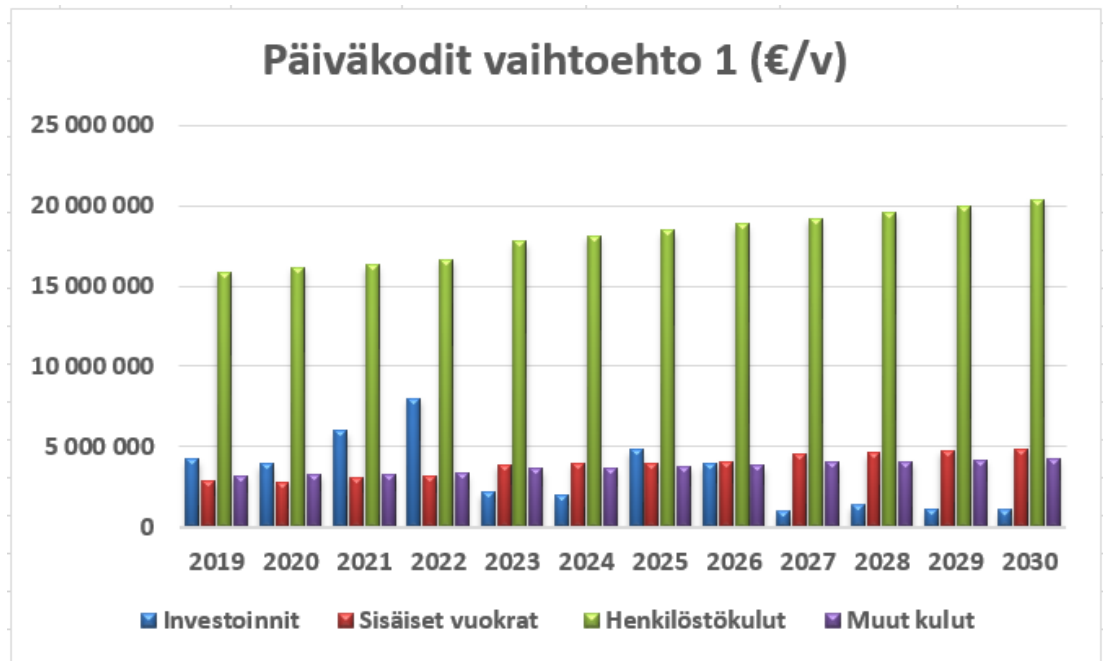
Taulukko 16. Varhaiskasvatuksen vaihtoehto 1.

Nimi	Punaisella kunnanjohtajan muutosesitys											
	ersio 1.											
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Aitohelmen päiväkot			Vanhan Klaukan päiväkodin uudisrakennus rakennetaan vv. 2021-2022									
Daghemmet Appellgården												
Haikalan päiväkot									Peruskorjaus vv.2027-2028			
Harjulan päiväkot												
Havumaen päiväkot, Mäntysalon lähellä			Peruskorjaus v.2021-2022									
Isokallion päiväkot												
Isosuo päiväkot						Peruskorjaus vv.2024-2025						
Kirkonkylän päiväkot	*	Sisäilmakorjaukset v.2019, uudisrakennus 2021-2024										
Kylänpään päiväkot												
Lepsämän päiväkodin laajennus												
Lepsämän päiväkot										Peruskorjaus vv. 2029-2030		
Länsikaaren päiväkot												
Maaniitun päiväkot								Maaniitun päiväkodin uudisrakennus v. 2025-2026				
Metsolan päiväkot		Uudisrakennus otetaan käyttöön v. 2020 aikana										
Mutkapolon päiväkot												
Mäntysalon päiväkot			Peruskorjaus v. 2020-2021									
Nukarin päiväkot												
Perttulan päiväkot											Peruskorjaus vv.2030	
Professorintien päiväkot												
Rajamäen esikoulu		Metsolan päiväkot korvaa v.2020 aikana										
Riihipuiston päiväkot										Peruskorjaus vv.2028-2029		
Röykän Päiväkot (omakotitalo)												
Röykän päiväkot Elmeri												
Sorvankaaren päiväkot												
Suopolun päiväkot ja Keusoten päiväkeskus		Päiväkodin, päiväkeskuksen ja keittiön peruskorjaus v. 2020										
Syrjälän päiväkot			Peruskorjaus v. 2022-2023									
Satelliitit 1 ja 2 (paritalo)						Peruskorjaus vv.2025-2026						
Tiiran päiväkot										Peruskorjaus vv.2029-2030		
Toivojentien päiväkot, Toivojentie 1		Metsolan päiväkot korvaa v.2020 aikana										
Toivojentien päiväkot, Toivojentie 4		Metsolan päiväkot korvaa v.2020 aikana										
Toivojentien päiväkot, Toivojentie 6		Metsolan päiväkot korvaa v.2020 aikana										
Tornintien päiväkot		Uudisrakennus 2020-2022										
Tähkärinteen päiväkot												
Vaskomäen avoin päiväkot ns. satelliitti												
Ylitilantien päiväkot, vuokratila												

*investointiohjelman hyväksymisen jälkeen vuoden 2019 aikana havaittu rakennukseen liittyviä ongelmia, jotka edellyttävät välittömiä toimenpiteitä

Vaihtoehtoon 1 kustannusten arvioidaan muodostuvan ennustejaksolla kuvan 29 mukaisesti. Laskennassa sisäisten vuokrien pohjana on käytetty kunnan sisäisen vuokrauksen ohjetta. Uudisinvestointien osalla ylläpitovuokraksi on määritetty 5/m²/kk. Vuokran vuosimuutoksena on käytetty +1 % ja henkilöstökulujen ja muiden kulujen osalta +2 %.

23.10.2019

Kuva 29. Vaihtoehdon 1 kustannukset ennustejaksolla 2019–2030

Vaihtoehdon 1 toimintamenoiksi on laskettu koko ennustejaksolle yhteensä 309,1 milj. € ja investoinneille vastaavana aikana yhteensä 39,7 milj. €.

6.6.2 Vaihtoehto 2.

Palveluverkkoon tehtävät muutokset noudattavat 23.10.2019 kunnanjohtajan hallitukselle tekemää esitystä ja korjausvelkalaskentaan perustuvia toimenpiteitä. Kunnanjohtajan esitys huomioi sisäilmaongelmaiset kiinteistöt.

Investoinnit lasketaan investointiohjelmaan esitettyjen muutosten ja korjausvelkalaskennassa esiin nousseiden investointitarpeiden ja -ajoitusten mukaisina.

23.10.2019

Taulukko 17. Vaihtoehdon 2 toimenpiteet

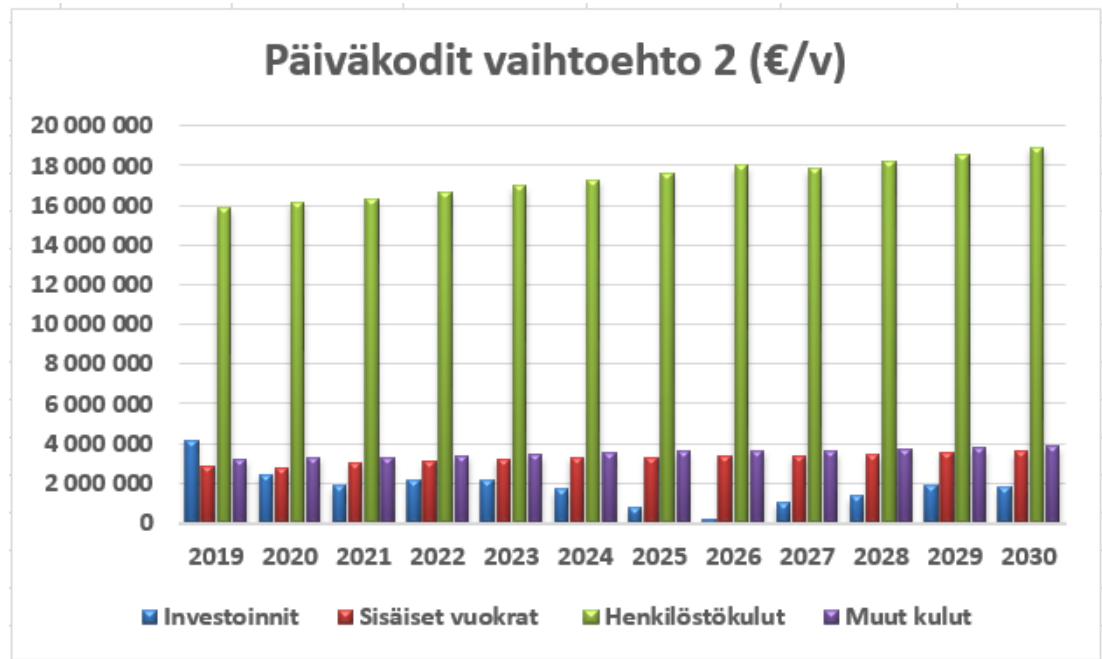
Nimi	Punaisella kunnanjohtajan muutosesitys												
	Versio 2.												
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
Aitohelmen päiväkot													
Daghemmet Appelgården													
Haikalan päiväkot													
Harjulan päiväkot													
Havumäen päiväkot, Mäntysalon lähellä													
Isokallion päiväkot													
Isosuon päiväkot													
Kirkonkylän päiväkot	*												
Kylänpään päiväkot													
Lepsämän päiväkodin laajennus													
Lepsämän päiväkot													
Länsikaaren päiväkot													
Maaniitun päiväkot													
Metsolan päiväkot													
Mutkapolun päiväkot													
Mäntysalon päiväkot													
Nukarin päiväkot													
Perttulan päiväkot													
Professorintien päiväkot													
Rajamäen esikoulu													
Riihipuiston päiväkot													
Röykän Päiväkot (omakotitalo)													
Röykän päiväkot Elmeri													
Sorvankaaren päiväkot													
Suopolun päiväkot ja Keusoten päiväkeskus													
Syrjälän päiväkot													
Satelliitit 1 ja 2 (paritalo)													
Tiiran päiväkot													
Toivojentien päiväkot, Toivojentie 1													
Toivojentien päiväkot, Toivojentie 4													
Toivojentien päiväkot, Toivojentie 6													
Tornitien päiväkot													
Tähkärinteen päiväkot													
Vaskomäen avoin päiväkot ns. satelliitti													
Ylitilantien päiväkot, vuokratila													

*investointiohjelman hyväksymisen jälkeen vuoden 2019 aikana havaittu rakennukseen liittyviä ongelmia, jotka edellyttävät välittömiä toimenpiteitä

Tässä vaihtoehdossa palvelukeskittymien kehittämistoimet kohdistuvat pääsääntöisesti taajamiin. Tornitien päiväkot sijoitetaan mahdollisuuksien mukaan Rajamäen muiden sivistyspalveluiden yhteyteen (Rajamäen kampukselle). Korjausvelkalaskennan mukaan Syrjälän päiväkodin peruskorjaus ajoittuisi vuoteen 2023. Tarveselvitysvaiheessa tulee tutkia, voidaanko Klaukkalassa Syrjälän koulun yhteyteen muodostaa Harjulan ja Syrjälän nykyisiä palveluja korvaava varhaiskasvatusyksikkö.

Vaihtoehdon 2 kustannusten arvioidaan muodostuvan ennustejaksolla kuvan 30 mukaisesti.

23.10.2019

Kuva 30. Vaihtoehdon 2 kustannukset ennustejaksolla 2019 – 2030

Vaihtoehdon 2 toimintamenoiksi on laskettu koko ennustejaksolle yhteensä 289,8 milj. € ja investoinneille vastaavana aikana yhteensä 21,6 milj. €.

6.6.3 Vaihtoehto 3.

Palveluverkkoon tehtävät muutokset noudattavat 23.10.2019 kunnanjohtajan hallitukselle tekemää esitystä ja korjausvelkalaskentaan perustuvat toimenpiteet. Kunnanjohtajan esitys huomioi sisäilmaongelmaiset kiinteistöt. Konsultin näkemysten eroavuudet merkitään näkyviin. Ja samalla palveluverkkoa sopeutetaan muuttuviin palvelutarpeisiin.

Investoinnit lasketaan investointiohjelmaan esitettyjen muutosten ja korjausvelkalaskennassa esiin nousseiden investointitarpeiden ja -ajoitusten mukaisina.

Klaukkalassa Syrjälän päiväkodin yhteydessä tarkastellaan mahdollisuutta muodostaa Syrjälän koulun yhteyteen Harjulan ja Syrjälän nykyisiä palveluja korvaava varhaiskasvatusyksikkö.

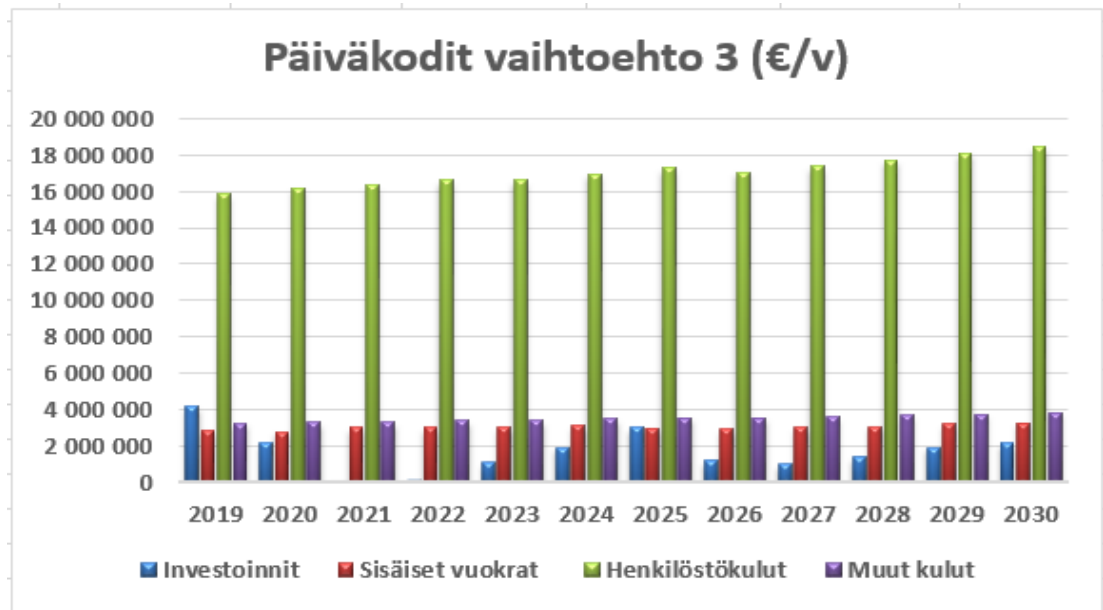
23.10.2019

Taulukko 18. Vaihtoehdon 3 toimenpiteet

Nimi	Punaisella kunnanjohtajan muutosesitys												
	Versio 3.												
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
Aitohelmen päiväkot							Uudisrakennus vv. 2025-2026						
Daghemmet Appelgården													
Haikalan päiväkot									Peruskorjaus vv.2027-2028				
Harjulan päiväkot													
Havumäen päiväkot, Mäntysalon lähellä													
Isokallion päiväkot			Luovutaan v. 2022										
Iso-suon päiväkot						Peruskorjaus vv.2024-2025							
Kirkonkylän päiväkot	*	Sisäilmakorjaukset v.2019				Kirkonkylän päiväkodin uudisrakennus v. 2024-2025, luovutaan v.2025							
Kylänpään päiväkot													
Lepsämän päiväkodin laajennus													
Lepsämän päiväkot										Peruskorjaus vv. 2029-2030			
Länsikaaren päiväkot													
Maaniitun päiväkot						Kirkonkylän päiväkodin uudisrakennus v. 2024-2025, luovutaan v.2025							
Metsolan päiväkot		Uusirakennus otetaan käyttöön v. 2020 aikana											
Mutkapolun päiväkot													
Mäntysalon päiväkot										Peruskorjaus vv. 2029-2030			
Nukarin päiväkot													
Perttulan päiväkot		Neuvolarakennuksesta luovutaan									Peruskorjaus vv.2030		
Professorintien päiväkot													
Rajamäen esikoulu		Metsolan päiväkot korvaa v.2020 aikana											
Riihipuiston päiväkot										Peruskorjaus vv.2028-2029			
Röykän Päiväkot (omakotitalo)		Omakotitalosta luovutaan											
Röykän päiväkot Elmeri													
Sorvankaaren päiväkot													
Suopolun päiväkot ja Keusoten päiväkeskus													
Syrjälän päiväkot					Peruskorjaus v. 2022-2023								
Satelliitit 1 ja 2 (paritalo)							Luovutaan						
Tiiran päiväkot										Peruskorjaus vv. 2029-2030			
Toivojentien päiväkot, Toivojentie 1		Metsolan päiväkot korvaa v.2020 aikana											
Toivojentien päiväkot, Toivojentie 4		Metsolan päiväkot korvaa v.2020 aikana											
Toivojentien päiväkot, Toivojentie 6		Metsolan päiväkot korvaa v.2020 aikana											
Tornitien päiväkot		Väistöön Toivojentielle			Lukiolta vapautuvat Rajakaaren tilat peruskorjataan päiväkodille v.2024								
Tähkärinteen päiväkot													
Vaskomäen avoin päiväkot ns. satelliitti													
Ylitilantien päiväkot, vuokratila													
	*investointiohjelman hyväksymisen jälkeen vuoden 2019 aikana havaittu rakennukseen liittyviä ongelmia, jotka edellyttävät välittömiä toimenpiteitä												

Vaihtoehdon 3 kustannusten arvioidaan muodostuvan ennustejaksolla kuvan 31 mukaisesti.

23.10.2019

Kuva 31. Vaihtoehdon 3 kustannukset ennustejaksolla 2019 – 2030

Vaihtoehdon 3 toimintamenoiksi on laskettu koko ennustejaksolle yhteensä 282,5 milj. € ja investoinneille vastaavana aikana yhteensä 20,0 milj. €.

23.10.2019

7 Perusopetus

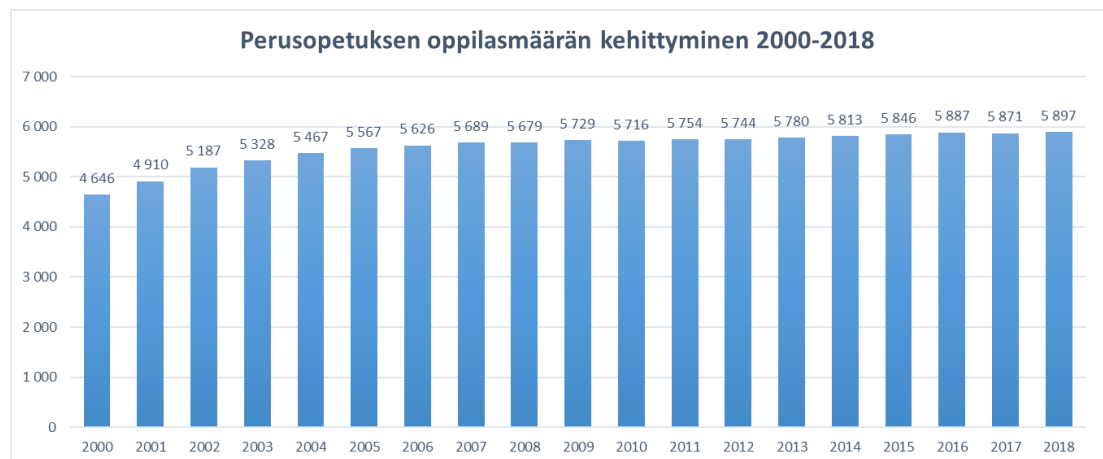
7.1 Palvelun sisältö ja säädöspohja

Kunta on velvollinen järjestämään sen alueella asuville oppivelvollisuusikäisille perusopetusta sekä oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna esiopetusta. Oppilaalla on lisäksi oikeus saada tehostettua tai erityistä tukea. Erityisopetus järjestetään oppilaan etu ja opetuksen järjestämisedellytykset huomioon ottaen muun opetuksen yhteydessä tai osittain tai kokonaan erityisluokalla tai muussa soveltuvassa paikassa.

Kunta osoittaa oppivelvolliselle lähikoulun tai muun soveltuvan paikan, jossa annetaan opetusta sellaisella oppilaan omalla kielellä, jolla kunta on velvollinen opetusta järjestämään. Jos opetuksen järjestäjä antaa opetusta useammalla kuin yhdellä sellaisella perusopetuslain 6 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetulla opetuskielillä, oppilaan huoltaja saa valita opetuskielen.

Opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämipaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Lähikoulu ei aina ole oppilaan kotia lähinnä sijaitseva koulu. Kunta voi lisäksi perustellusta opetuksen järjestämiseen liittyvästä syystä opetuskieltä muuttamatta vaihtaa opetuksen järjestämipaikkaa.

Nurmijärven kunnassa perusopetuksen oppilasmäärä ylitti 5 000 oppilaan määrän vuonna 2002. Vuodesta 2000 vuoteen 2018 oppilasmäärä kasvoi 1 251 lapsella. Oppilasmäärän kasvun vuotuinen keskiarvo oli 70 oppilasta vuodessa. Määrää nostaa 2000-luvun alkuvuosiin ajoittunut kunnan merkittävä väestömäärän kasvu.

Kuva 32. Perusopetuksen oppilasmäärän kehittyminen vuosina 2000-2018 (Viipuri 2019)

Kun tarkastellaan vuosien 2010 ja 2018 välillä tapahtunutta oppilasmäärän kasvua (taulukko 19), havaitaan, että kahdeksan viime vuoden aikana perusopetuksen oppilasmäärä on kasvanut vain 168 oppilaalla. 2010-luvulla on ollut peräti kolme vuotta, jolloin oppilasmäärä on laskenut (2010, 2012 ja 2017) edellisestä vuodesta. Vaikka parhaimpina vuosina oppilasmäärä on noussut noin 40 oppilaalla (2011 ja 2016) on keskimääräinen kasvu vuosina 2010 ja 2018 välisellä ajalla ollut 19 perusopetuksen oppilasta vuodessa.

23.10.2019

Taulukko 19a. Perusopetuksen 1-9 vuosiluokkien oppilaat vuosina 2000-2018

1.-9. luokkien oppilaat																			
Nurmijärvi	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Yhteensä	4 646	4 910	5 187	5 328	5 467	5 567	5 626	5 689	5 679	5 729	5 716	5 754	5 744	5 780	5 813	5 846	5 887	5 871	5 897
Erotus		264	277	141	139	100	59	63	-10	50	-13	38	-10	36	33	33	41	-16	26

2000-luvun alkuvuosina koulunsa aloitti huomattavasti koulunsa päättävää ikäluokkaa suurempi ikäluokka (taulukko 19b). Vuoden 2007 jälkeen ikäluokkien suuruudet ovat tasaantuneet ja viimeisen kymmenen vuoden aikana useampana vuotena aloittaneiden ikäluokka on jäänyt koulunsa päättävien ikäluokkaa pienemmäksi.

Taulukko 19b. Perusopetuksen ensimmäisen ja yhdeksännen vuosiluokkalaisten määrät ja määrien erotus vuosina 2000-2018

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
1. luokan oppilaat	574	649	614	626	619	625	667	616	617	636	645	668	654	656	626	643	675	597	626
9. luokan oppilaat	454	414	517	492	514	580	560	624	599	676	644	618	601	611	662	632	625	670	662
Erotus	120	235	97	134	105	45	107	-8	18	-40	1	50	53	45	-36	11	50	-73	-36

7.2 Nykyinen perusopetuksen palveluverkko

Nurmijärven kunnan perusopetuksen palveluverkon muodostavat seuraavat koulut:

1-6 vuosiluokat:

Harjula, Klaukkala, Lepsämä, Metsäkylä, Syrjälä, Valkjärvi, Karhukorpi, Lukkari, Maaniittu, Nukari, Uotila, Palojoiki, Länsikaari, Rajamäki, Röykkä sekä ruotsinkielinen Vendlaskolan.

1-9 vuosiluokat:

Isoniittu, Mäntysalo ja Kivenpuiston erityiskoulu

7-9 vuosiluokat:

Urheilupuisto, Nurmijärven yhteiskoulu, Seitsemän veljeksien koulu sekä Majakan erityiskoulu

23.10.2019

Taulukko 20a. Nurmijärven kunnan oppilasmäärät elokuussa 2019 (Nurmijärven kunta 8/2019)

Koulu	1	2	3	4	5	6	1-6	e-6	7	8	9	7-9	1-9
Harjulan koulu	42	48	36	45	40	36	247	247					
Klaukkalan koulu	74	73	62	72	80	69	430	430					
Lepsämän koulu	43	44	49	39	40	40	255	255					
Metsäkylän koulu	12	8	12	12	18	16	78	78					
Syrjälän koulu	41	44	40	43	50	42	260	260					
Valkjärven koulu	5	9	10	6	11	14	55	55					
Isoniitun koulu	29	20	24	29	28	27	157	157	125	107	114	346	503
Mäntysalon koulu	65	47	55	63	52	70	352	352	99	87	86	272	624
Urheilupuiston koulu									139	141	110	390	
Karhunkorven koulu	14	17	14	23	13	21	102	102					
Lukkarin koulu	37	48	48	51	46	51	281	281					
Maaniitun koulu	42	44	44	58	47	43	278	278					
Nukarin koulu	17	13	17	16	20	17	100	100					
Uotilan koulu	15	25	19	24	20	10	113	113					
Palojoen koulu	11	7	6	17	17	8	66	66					
Nurmijärven yhteiskoulu									136	160	175	471	
Länsikaaren koulu	21	27	25	28	26	22	149	149					
Rajamäen koulu	86	114	90	112	94	108	604	604					
Röykän koulu	28	29	45	31	45	44	222	222					
Seitsemän veljeksien koulu									156	138	165	459	
Vendlaskolan	3	4	8	10	8	7	40	40					
Kivenpuiston koulu	10	12	9	9	18	9	67	67	16	8	18	42	109
Majakkan koulu									2	0	9	11	
Yhteensä	595	633	613	688	673	654	3856	3856	673	641	677	1991	5847

Koulujen alkaessa oppilasmäärä oli 5 847. Tästä määrästä 3 856 oli vuosiluokkien 1-6 oppilaita ja 1 991 vuosiluokkien 7-9 oppilaita. Virallisen tilastointipäivän oppilasmäärä oli 5 863 oppilasta. Lukukauden alun oppilasmäärässä ei ollut mukana Jopo-luokkien oppilaita.

Taulukko 20b. Nurmijärven kunnan oppilasmäärät tilastointipäivänä 20.9.2019 (Nurmijärven kunta 2019)

KOULU	ALAKOULU							YLÄKOULU						
	1	2	3	4	5	6	YHT.	7	8	9	Lisä-opetus	Jopo	YHT.	
HARJULA	42	48	35	45	40	36	246							
KARHUNKORPI	14	18	15	23	13	21	104							
KLAUKKALA	74	73	62	72	80	69	430							
LEPSÄMÄ	43	44	49	39	40	40	255							
LUKKARI	37	48	48	51	46	51	281							
LÄNSIKAARI	21	27	25	28	26	22	149							
MAANIITTU	42	44	44	58	48	43	279							
METSÄKYLÄ	12	8	12	12	18	16	78							
NUKARI	17	13	17	16	20	17	100							
PALOJOKI	11	7	6	17	17	8	66							
RAJAMÄKI	86	114	90	113	94	108	605							
RÖYKKÄ	28	30	45	31	45	44	223							
SYRJÄLÄ	42	44	40	43	50	42	261							
UOTILA	15	25	19	24	20	10	113							
VALKJÄRVI	6	10	10	6	11	14	57							
VENDLASKOLAN	3	4	8	10	8	7	40							
ISONIITTU	29	20	24	28	28	27	156	124	108	113			345	501
MÄNTYSALO	65	47	57	64	51	72	356	99	87	87			273	629
KIVENPUISTO	10	12	9	9	18	9	67	16	8	18			42	109
MAJAKKA								3	3	6			12	
URHEILUPIISTO								140	140	111		10	391	
NYK								136	160	175			471	
SEITSEMÄN VELJESTÄ								155	143	165		9	463	
NYK LUKIO														
RAJAMÄEN LUKIO														
<i>Klaukkala: erityisluokat</i>	10	10	10	10	10	10	60							
<i>Lukkarin: erityisluokat</i>	9	9	10	10	10	9	57							
<i>Rajamäki: erityisluokat</i>	4	6	3	6	4	3	26							
<i>Isoniittu: erityisluokat</i>	5	4	2	8	3	5	27						0	
<i>Kivenpuisto: emo</i>	1	1		2		1	5						22	
<i>Kivenpuisto: 9-vuotinen</i>	8	10	6	8	10	5	47	6	8	8			27	
<i>Kivenpuisto: 11-vuotinen</i>	2	2	3	1	8	4	20	9	3	3			15	
<i>Majakka: erityisluokat</i>								1	3	13			17	
<i>Nyk: erityisluokat</i>								3	3	6			12	
<i>Seitsemän veljestä: erityisluokat</i>								0	1	7			8	242
<i>Valmistava opetus, M-salo</i>										10			10	10
Yhteensä	597	636	615	689	673	656	3866	673	649	675	0	19	1 997	5 863

23.10.2019

Koulutoimen laatiman koulutuspalveluiden arvion mukaan Nurmijärven kunnan kouluihin mahtuu noin 7 100 oppilasta. Voidaan siis todeta, että kuntatasolla Nurmijärven kunnassa on riittävästi kapasiteettia (noin 1 200 laskennallista oppilaspaikkaa) vastaamaan suureenkin väestökasvuun ja oppilasmäärien nousuun. Todellisuudessa koulupaikoilla ja asutuksella on kohtaamisongelma. Väestöennusteiden näkökulmasta tilanne tulee 2020-luvulla entisestään kärjistymään.

Taulukko 21. Nurmijärven kunnan koulujen enimmäismäärät (Nurmijärven kunta 2019)

Koulun nimi	Oppilas- määrä	Opetus- ryhmiä	Oppilaita opetus- ryhmää kohden	Koulun enimmäis- oppilas- määrä	Maksimin ja nykyisen oppilas- määrän erotus
Harjulan koulu	247	12	21	300	53
Klaukkalan koulu	430	22	20	520	90
- pienryhmissä	56	6	9	60	4
- tiedot ilman pienryhmiä	374	16	23	464	90
Lepsämän koulu	255	12	21	300	45
Metsäkylän koulu	78	6	13	145	67
Syrjälän koulu	260	12	22	325	65
Valkjärven koulu	55	4	14	75	20
Isoniitun koulu	503	26	19	505	2
- pienryhmissä	31	3	10	30	-1
- tiedot ilman pienryhmiä	472	23	21	475	3
Mäntysalon koulu	624	32	20	750	126
Urheilupuiston koulu	390	20	20	420	30
Karhunkorven koulu	102	6	17	175	73
Lukkarin koulu	281	18	16	350	69
- pienryhmissä	53	6	9	60	7
- tiedot ilman pienryhmiä	228	12	19	290	62
Maaniitun koulu	278	13	21	450	172
Nukarin koulu	100	6	17	150	50
Uotilan koulu	113	6	19	175	62
Palojoen koulu	66	5	13	150	84
Nurmijärven yhteiskoulu	471	30	16	532	61
- pienryhmissä	34	3	11	30	-4
- tiedot ilman pienryhmiä	437	27	16	502	65
Länsikaaren koulu	149	6	25	150	1
Rajamäen koulu	604	30	20	575	-29
- pienryhmissä	26	3	9	30	4
- tiedot ilman pienryhmiä	578	27	21	545	-33
Röykän koulu	222	12	19	300	78
Seitsemän veljeksen koulu	459	26	18	550	91
- pienryhmissä	8	1	8	10	2
- tiedot ilman pienryhmiä	451	25	18	540	89
Vendlaskolan	40	3	13	125	85
Kivenpuiston koulu	109	12	9	125	16
- pienryhmissä	101	12	8	125	24
- tiedot ilman pienryhmiä	8	12	1	0	-8
Yhteensä (keskiarvo)	5 836	319	18	7 147	1 311
- pienryhmissä	309	34	9	345	36
- yhteensä ilman pienryhmiä	5 527	295	19	6 802	1 275

Lisätieto 2: Enimmäisoppilasmäärä on laskettu kertomalla koulun OT3-tilojen lukumäärä 25 oppilaalla. Tilakeskuksella ei ole annetun ohjeen mukaista tietoa kiinteistöjen enimmäisoppilasmäärästä.

23.10.2019

7.3 Perusopetuksen kiinteistöt

Nurmijärven kunnan perusopetuksen käytössä on yhteensä 28 koulurakennusta. Monet kouluista, joita on 23 kappaletta, toimivat useassa eri rakennuksessa. Kouluista kaksi on tyhjiillään (Suomiehen koulun A- ja B-rakennukset) ja kaksi on vuokrattu ulos (Nummenpään A- ja B-rakennukset). Taulukossa 22 on esitetty kaikki koulut ja niiden tekniset tiedot.

Taulukko 22. Nurmijärven koulut ja niiden tekniset tiedot

Nimi	oala (h/m2)	JHA 2019	Vuosikul uminen	Lopullinen TA2019	Lopulline n KLA	Korjausv elka	Peruskorjau starve	Perusparan nustarve
Askola, Nurmijärven yhteiskoulu, laajennus	1 878,00	5 338 914	93 431	4 244 436	79,50 %	0	0	0
Haikalan koulu, keski osa	766,50	604 401	10 577	395 883	65,50 %	57 418	0	0
Haikalan koulu, vanha osa	950,00	3 990 906	69 841	1 963 526	49,20 %	1 029 653	1 628 289	2 825 561
Haikalan koulun laajennus	645,50	1 650 884	28 890	1 394 997	84,50 %	0	0	0
Harjulan koulu	2 824,50	6 836 896	119 646	5 264 788	77,01 %	0	0	0
Isoniitun koulu	5 741,50	15 689 855	274 572	11 845 840	75,50 %	0	0	0
Karhunkorven koulu	1 541,00	4 030 936	70 541	3 676 865	91,22 %	0	0	0
Kivelä, Nurmijärven yhteiskoulu, tsto, asunto	484,70	1 134 084	19 846	720 143	63,50 %	130 420	0	0
Kivenpuiston koulu	2 888,00	5 921 121	103 620	4 574 066	77,25 %	0	0	0
Klaukkalan koulu Klaukkalantie 70 A	1 147,00	2 545 586	44 548	1 807 222	70,99 %	101 968	0	0
Klaukkalan koulu Kuntotie 1	4 308,50	9 472 069	165 761	6 076 260	64,15 %	1 027 792	0	0
Kuntolan laajennus, erikoisluokat	1 675,00	3 929 821	68 772	2 456 138	62,50 %	491 228	0	0
Lepsämän koulu B laajennus	496,00	1 583 046	27 703	1 252 241	79,10 %	0	0	0
Lepsämän koulu rak A, puukoulu	756,00	1 749 730	30 620	1 229 433	70,26 %	82 864	0	0
Lepsämän koulun lisärakennus C	493,00	1 187 919	20 789	834 513	70,25 %	56 426	0	0
Lepsämän koulurakennus B	553,00	1 174 698	20 557	763 953	65,03 %	117 070	0	0
Lukkarin koulu	3 718,00	6 283 880	109 968	1 665 228	26,50 %	3 047 682	3 990 264	5 875 428
Länsikaaren koulu	565,00	1 247 957	21 839	867 330	69,50 %	68 638	0	0
Länsikaaren koulu, laajennus	1 150,00	2 977 618	52 108	2 508 643	84,25 %	0	0	0
Maaniitun koulu	4 256,00	10 075 223	176 316	7 018 470	69,66 %	537 948	0	0
Maaniitun koulun laajennus	575,00	1 391 581	24 353	1 099 697	79,03 %	0	0	0
Metsäkylän koulu, kivikoulu B	489,00	1 281 639	22 429	962 537	75,10 %	0	0	0
Metsäkylän koulurakennus A	492,00	1 102 316	19 291	556 580	50,49 %	270 157	435 504	766 199
Metsäkylän koulurakennus C, puukoulu	225,00	606 356	10 611	425 068	70,10 %	29 699	0	0
Mäntyselän koulu	5 504,00	11 100 940	194 266	7 607 416	68,53 %	718 289	0	0
Mäntyselän koulun laajennus	454,00	1 007 581	17 633	749 418	74,38 %	6 268	0	0
Nukarin koulu, rakennus A, puukoulu	410,00	890 421	15 582	607 415	68,22 %	60 401	0	0
Nukarin koulu, rakennus B, pk ja laaj.	995,00	2 082 060	36 436	1 287 016	61,81 %	274 529	0	0
Nukarin päiväkotit Tammentupa	930,00	2 992 334	52 366	2 835 237	94,75 %	0	0	0
Nummenpään koulu, A-rakennus	270,00	579 248	10 137	338 860	58,50 %	95 576	182 463	356 238
Nummenpään koulu, B-rakennus	118,00	235 694	4 125	121 382	51,50 %	55 388	90 742	161 451
Nurmijärven yhteiskoulu rak A ja B	6 433,10	13 580 220	237 654	11 890 435	87,56 %	0	0	0
Palojoen koulu, parakki	145,00	329 467	5 766	279 785	84,92 %	0	0	0
Palojoen koulu, parakki	60,00	145 843	2 552	123 850	84,92 %	0	0	0
Palojoen koulu, rakennus	1 405,70	2 848 505	49 849	2 110 797	74,10 %	25 582	0	0
Piharakennus ns.Sarjala, Nurmijärven yhteiskoulu	498,40	1 222 000	21 385	885 950	72,50 %	30 550	0	0
Rajakaari koulu- ja vapaa-ajanrakennus, koulu	2 842,00	6 157 196	107 751	3 169 773	51,48 %	1 448 124	2 371 703	4 218 862
Rajamäen koulu rakennus E	502,00	1 283 879	22 468	967 726	75,38 %	0	0	0
Rajamäen koulu, kivirakennus A	3 800,00	8 875 256	155 317	6 689 737	75,38 %	0	0	0
Rajamäen koulun rakennus B	384,00	888 752	15 553	693 172	77,99 %	0	0	0
Rajamäen koulun rakennus C	762,00	1 683 086	29 454	1 320 742	78,47 %	0	0	0
Rajamäen koulun rakennus D	79,00	242 120	4 237	213 974	88,38 %	0	0	0
Rajamäen yläaste Kuntola	1 542,00	3 601 486	63 026	2 474 957	68,72 %	226 157	0	0
Rajamäen yläaste, vanha osa	2 929,00	7 768 587	135 950	5 776 009	74,35 %	50 431	0	0
Röykän koulu	1 431,00	3 402 728	59 548	1 684 863	49,52 %	867 183	1 377 592	2 398 410
Röykän koulun laajennus	780,00	2 810 956	49 192	2 379 301	84,64 %	0	0	0
Röykän koulun lisärakennus	368,00	816 718	14 293	511 258	62,60 %	101 280	0	0
Suomiehen koulu, rakennus A, puukoulu	226,00	475 299	8 318	294 381	61,94 %	62 093	0	0
Suomiehen koulun rakennus B	394,00	1 061 797	18 581	674 241	63,50 %	122 107	0	0
Syrjälän koulu	2 926,00	6 524 719	114 183	4 470 009	68,51 %	423 530	0	0
Uotilan koulu rakennukset A, B ja C	1 532,00	3 367 651	58 934	2 643 455	78,50 %	0	0	0
Urheilupuiston koulu (ent.Klaukkalan yläaste)	4 107,90	10 160 382	177 807	3 944 389	38,82 %	3 675 897	5 199 955	8 248 070
Valkjärven uusi koulurakennus	578,00	1 392 733	24 373	1 056 752	75,88 %	0	0	0
Valkjärven koulu, puukoulu	623,00	1 376 066	24 081	941 484	68,42 %	90 566	0	0
Vendiaskolan	586,00	1 301 081	22 769	1 232 297	94,71 %	0	0	0
Lukkarin puukoulu	653,00	1 539 602	26 943	407 995	26,50 %	746 707	977 647	1 439 528
Yhteensä	82 886	193 551 843	3 387 157	133 987 933	69,23 %	16 129 621	16 254 160	26 289 746

Nurmijärven kiinteistörekisterin pohjalta on tehty taulukossa 22 esitetty koulujen arvojen ja korjaustarpeiden alustava laskenta.

23.10.2019

Koulujen jälleenhankinta-arvoksi saatiin noin 193,6 milj. € ja tekniseksi nykyarvoksi noin 134,0 milj. €. Näiden pohjalta kuntoluokka on keskimäärin noin 69 %, mitä voidaan pitää tyydyttävänä tasona.

Rakennusten vuosikuluminen on noin 3,4 milj. €/v eli sen verran pitäisi nykyisen rakennuskannan tasevaikutteisiin korjauksiin panostaa vuosittain, jotta kuntoluokka pysyisi nykytasollaan. Luonnollisesti kuntoluokkaan vaikuttavat myös rakennusten myynnit ja purkamiset.

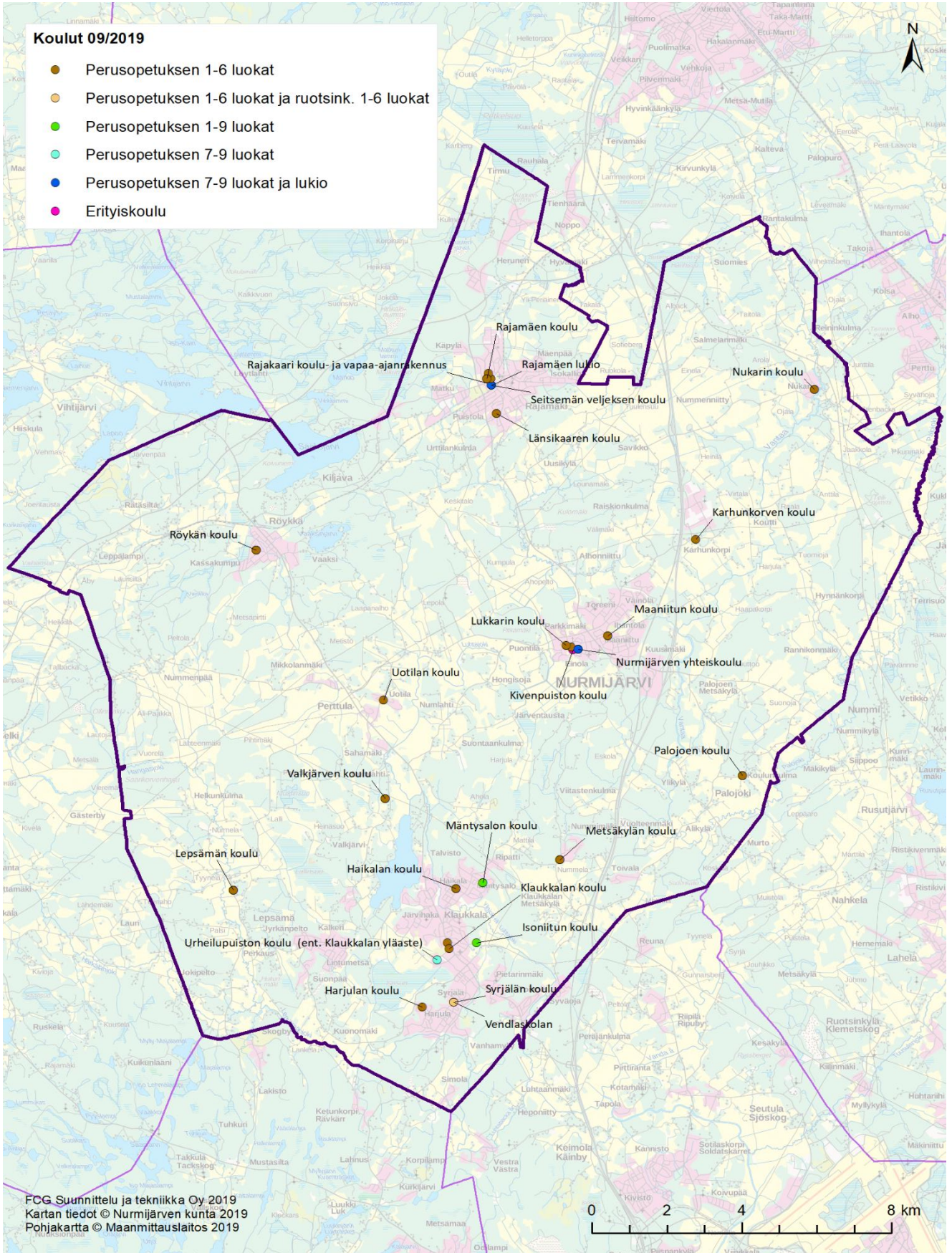
Koulujen korjausvelaksi on saatu noin 16,1 milj. €, peruskorjaustarpeeksi noin 16,3 milj. € ja perusparannustarpeeksi noin 26,3 milj. €. Nopea luopuminen kiinteistöistä vähentäisi korjaustarvetta ja pienentäisi ylläpitokustannuksia.

Nukarin koulun peruskorjaus on käynnissä ja valmistuu vuoden 2019 aikana. Maaniitun koulun ja sen laajennusosan peruskorjaus on myös käynnissä ja valmistuu vuonna 2020. Nurmijärven yhteiskoulun ja Röykän koulun peruskorjausten suunnittelu on käynnistymässä vuonna 2020 ja Syrjälän ja Seitsemän veljeksien koulujen peruskorjausten suunnittelu vuonna 2022.

Koulujen rakennuksista peräti 16 on suojeltua, jonka vuoksi suojelumääräykset tulee ottaa huomioon pohdittaessa näihin rakennuksiin liittyviä jatkotoimenpiteitä.

Koulujen sijainti on esitetty kuvassa 33.

23.10.2019

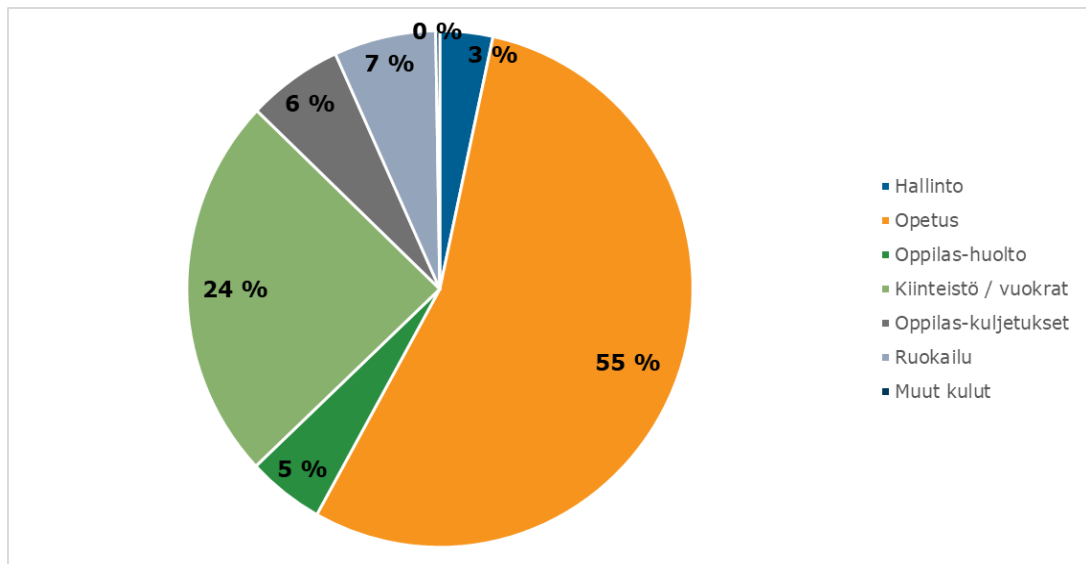

Kuva 33. Nurmijärven koulut (Nurmijärven kunta 2019)

23.10.2019

7.4 Perusopetuksen kustannusrakenne

Nurmijärven kunnan perusopetuksen kulut vuonna 2018 olivat 45 312 750 euroa. Kuluista suurin kuluerä oli opetuksen kulut, joihin kului yli puolet (55 %) kokonaiskuluista. Kiinteistökustannukset muodostavat seuraavaksi suurimman kuluerän (24%) ja ovat peräti neljännes kunnan perusopetuksen kokonaiskuluista. Kiinteistö- /vuokratulot sisältävät siivouksen kulut. Poiketen varhaiskasvatuksesta poistoja ei ole kirjattu erikseen, vaan ne sisältyvät muihin kuluihin.

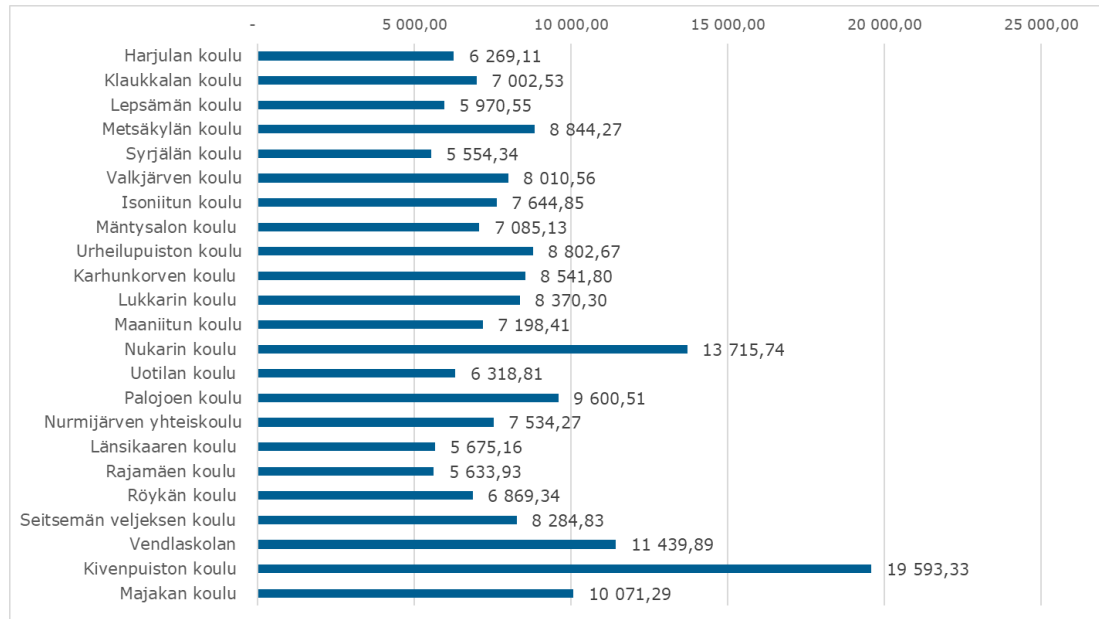

Kuva 34. Nurmijärven kunnan perusopetuksen kulut vuonna 2018 (Nurmijärven kunta 2019)

Nurmijärven kunnan perusopetuksen keskimääräinen perusopetuksen oppilas-kohtainen kustannus oli 7 645 €. Kuvasta 34 voi havaita koulun koon olevan yhteydessä oppilaskohtaisen kustannuksen suuruuteen. Oppilaskohtainen kustannus perustuu vuoden 2018 tilinpäätöstietoihin ja vuoden 2018 oppilasmäärätietoihin.

Mikäli tarkastelusta poistetaan Kivenpuiston ja Majakan erityiskoulut oppilaskohtainen kustannus laskee ja keskimääräiseksi perusopetuksen kustannukseksi muodostuu 7 367 euroa/oppilas.

23.10.2019

Kuva 35 Perusopetuksen oppilaskohtainen kustannus kouluittain vuonna 2018 (Nurmijärven kunta 2019)

7.5 Ennusteet perusopetukseen tulevista lapsimääristä

7.5.1 Tilastokeskuksen väestöennustepohjainen lapsimäärien tarkastelu

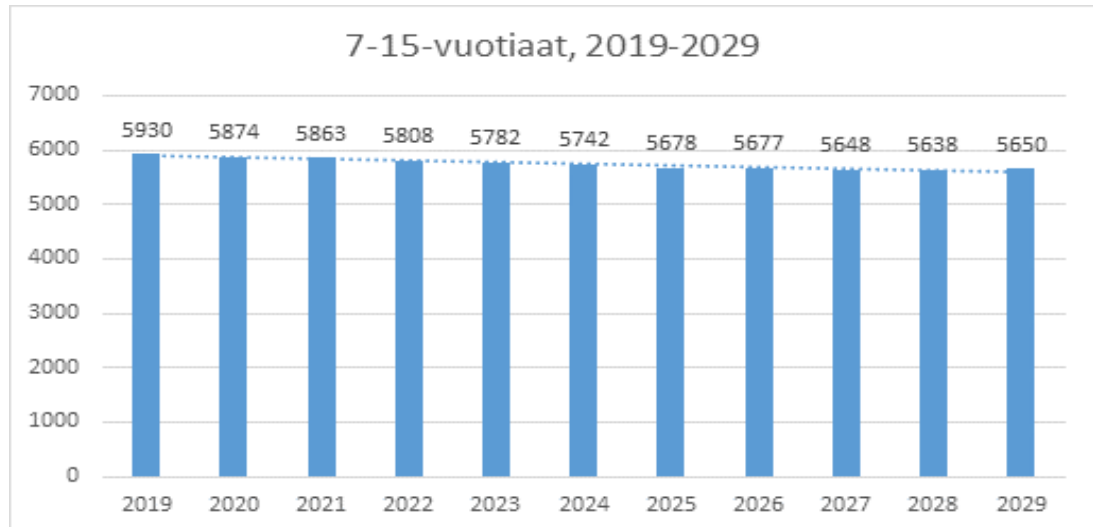
Selvityksen laadinnan aikana valmistui Tilastokeskuksen uusi väestöennuste. Kunnan ohjauksen mukaan uusimpia ennusteita ei otettu enää selvitykseen mukaan.

Tilastokeskuksen korjatun väestöennusteen² mukaan Nurmijärven kunnan lasten ja nuorten määrät ovat laskevia. Tilastokeskuksen väestöennusteissa on huomioitu mm. syntyvyys ja muutto. Tarkastelu voidaan suorittaa koko kunnan väestökehityksen pohjalta ja tarkastella lisäksi syntyneitä, 1-6-vuotiaiden ikäluokan, 7-15-vuotiaiden ikäluokan ja 16-18-vuotiaiden ikäluokan määrällistä kehitystä vuoteen 2030 asti. Tarkastelu ei mahdollista päiväkot-, koulu- tai aluetarkastelua.

Tilastokeskuksen ennusteen mukaan Nurmijärven kunnan perusopetusikäisten eli 7-15-vuotiaiden määrä laskee vuodesta 2019 vuoteen 2029 lähes 300 lapsella (kuva 35).

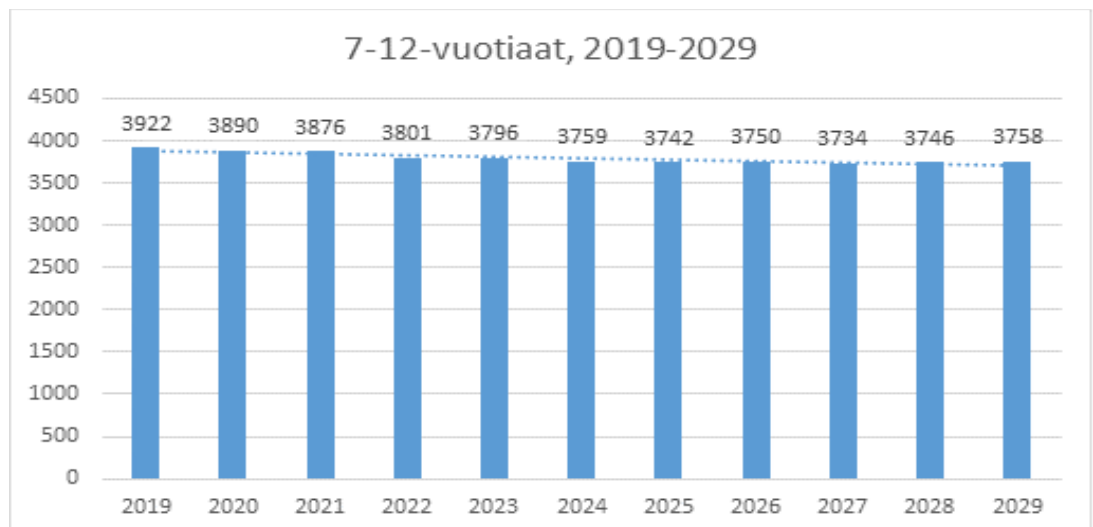
² Tilastokeskuksen väestöennuste on laadittu vuoden 2015 väestötietojen pohjalta. Tilastokeskuksen korjatulla väestöennusteella tarkoitetaan FCG Konsultoinnin toimesta laadittua väestöennustetta, joka on laadittu Tilastokeskuksen vuoden 2018 väestötietojen pohjalta ja käyttäen Tilastokeskuksen tapaa laatia tulevien vuosien väestöennusteet.

23.10.2019

Kuva 36. Peruskouluikäisten määrän kehittyminen vuosina 2019-2029 (Tilastokeskus 2019)

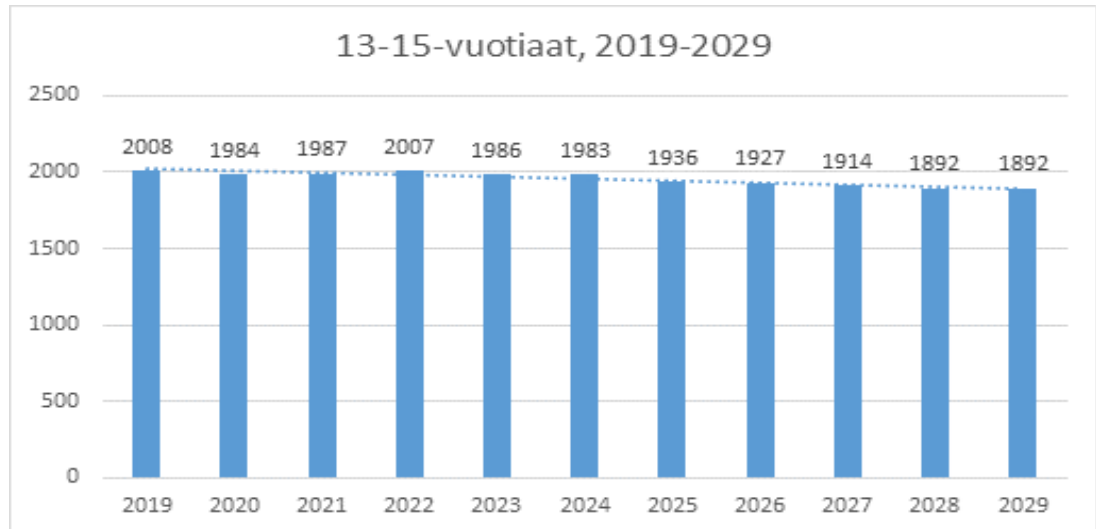
Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan kouluikäisten määrän lasku kohdistuu sekä alakouluikäisiin että yläkouluikäisiin melko tasaisesti molempiin ikäryhmiin (kuvat 36 ja 37). 7-12-vuotiaiden määrään ennustetaan pientä nousua vuonna 2026. Määrän nousu korreloi vuoden 2018 hyvän tulomuuton määrerien kanssa. Vuonna 2029 ennakoitaan alakouluikäisiä olevan 164 nykyistä vähemmän.

Kuva 37. Peruskoulun vuosiluokkien 1-6 ikäisten määrän kehittyminen vuosina 2019-2029 (Tilastokeskus 2019)

Vuoden 2022 jälkeen yläkoululaisten määrän ennakoitaan jäävän pysyvästi alle 2 000 oppilaan (kuva 37). Vuonna 2029 ennakoitaan olevan 116 yläkouluikäistä nykyistä vähemmän. Laskennallisesti tämä tarkoittaa noin kuuden 20 oppilaan ryhmän vähennystä.

23.10.2019

Kuva 38. Peruskoulun vuosiluokkien 7-9 ikäisten määrän kehittyminen vuosina 2019-2029 (Tilastokeskus 2019)

7.5.2 Nurmijärven kunnan väestösuunnitteen kehitys ja lasten nettomuuttotarkastelu

Seuraavaksi tarkastellaan Nurmijärven kunnan väestösuunnitteeseen perustuvaa väestölaskelmaa, jossa lasten ja nuorten määrien ennakoitaan osittain laskevan ja osittain kasvavan. Tarkastelu voidaan suorittaa koko kunnan väestösuunnitteen pohjalta ja tarkastella lisäksi syntyneitä, 1-6-vuotiaiden ikäluokan, 7-15-vuotiaiden ikäluokan ja 16-18-vuotiaiden ikäluokan määrällistä kehitystä vuoteen 2040 asti. Tarkastelu on mahdollista tehdä aluetarkasteluna, mutta aineisto ei mahdollista päiväkotij- ja koulukohtaista tarkastelua.

Nettomuuttotarkastelun tiedot perustuvat Tilastokeskuksen virallisiin väestötilastoihin vuosilta 2008-2018.

Vuosien 2008-2018 aikana Nurmijärven kunnan ja muiden kuntien välinen 0-14-vuotiaiden nettomuuttovoitto oli Nurmijärven kunnan hyväksi yhteensä 1 477 lasta (taulukko 23a). Tällä ajanjaksolla, vuodesta 2008 vuoteen 2018, 0-4-vuotiaiden tulo- ja lähtömuuton välinen erotus oli + 1 138 lasta, 5-9-vuotiaiden lasten tulo- ja lähtömuuton välinen erotus oli +334 lasta ja 10-14-vuotiaiden lasten vastaava erotus (nettomuuttovoitto) vain 5 lasta. Nuorten ikäryhmän eli 15-19-vuotiaiden määrät olivat negatiivisia koko tarkastelujakson ajan.

Tilastokeskus luokittelee väestön muuttotiedot viiden ikävuoden ryhmiin. Nettomuutto/ikäluokka tarkoittaa siten, että esim. 0-4-vuotiaiden ikäryhmä on jaettu viiteen ikäluokkaan ja näin saatu yhden ikäluokan laskennallinen muuttoliikkeen nettovaikutus vuosille 2008-2018. Yhtä vuotta kohden tämän kymmenen vuoden tarkastelujakso on tarkoittanut laskennallisesti 21 lapsen kasvua yhteen 0-4-vuotiaiden ikäluokkaan vuodessa.

Perusopetusikäisistä muodostuva ikäryhmä (10-14-vuotiaat) on kehittynyt vuosina 2008-2018 tulo- ja lähtömuuton kesken tasaisena. Kymmenen vuoden tarkastelujakson joukossa oli peräti kolme vuotta, jolloin Nurmijärven kunnasta on kyseisen ikäryhmän lähtijöitä ollut enemmän kuin kuntaan muuttaneita.

23.10.2019

Taulukko 23a. 0-14-vuotiaiden nettomuutto vuosina 2008-2018 (Tilastokeskus 2019)

Kuntien välinen nettomuutto				
	-4	5-9	10-14	15 - 19
2008	88	33	-8	-120
2009	130	48	12	-118
2010	90	14	-6	-162
2011	114	19	8	-175
2012	117	13	-25	-150
2013	120	22	3	-144
2014	97	30	15	-161
2015	116	35	10	-156
2016	66	-1	-17	-173
2017	103	32	6	-180
2018	97	89	7	-138
Yhteensä	1138	334	5	-1677
Nettomuutto/ ikäluokka*	228	67	1	-335
Nettomuutto/ ikäluokka/vuosi*	21	6	0	-30

Taulukossa 23b on tarkasteltu 0-14 vuotiaiden Nurmijärven kuntaan kohdistunutta nettomaahanmuuttoa vuosien 2008-2018 välillä.

Taulukko 23b. Nurmijärven 0-14-vuotiaiden nettomaahanmuutto vuosina 2008-2018 (Tilastokeskus 2019).

Nettomaahanmuutto				
	-4	5-9	10-14	15 - 19
2008	6	-1	-1	4
2009	6	-3	4	8
2010	8	3	0	2
2011	11	7	8	1
2012	7	2	0	1
2013	8	3	5	1
2014	8	5	5	-1
2015	7	-4	-5	1
2016	15	20	17	38
2017	10	1	2	6
2018	0	0	-1	0
Yhteensä	86	33	34	61
Nettomaahanmuutto/ ikäluokka*	17	7	7	12
Nettomaahanmuutto/ ikäluokka/vuosi*	2	1	1	1

*Laskennallisesti

Vuosien 2008-2018 välillä 0-14 vuotiaiden nettomaahanmuuttovoitto yhteensä 153 lasta.

23.10.2019

Vuosien 2008-2018 välillä 0-14 vuotiaiden kuntien välinen nettomuuttovoitto ja nettomaahanmuuttovoitto Nurmijärvellä oli yhteensä 1 630 lasta, eli laskennallisesti noin 150 lasta vuodessa. Yhtä ikäluokkaa kohden määrä on laskennallisesti noin 16 lasta.

Selvityksen laadinnan aikana on useissa yhteyksissä noussut esiin oletus, että Nurmijärven kuntaan muuttaneiden perheiden profiili olisi viime vuosina aiempiin vuosiin verrattuna muuttunut. Tämän näkemyksen mukaan kuntaan muutettiin aiemmin alle kouluikäisten lasten kanssa, mutta nykyisin kuntaan muutettaisiin kouluikäisten lasten kanssa. Taulukossa 24 esitetyn kymmenvuotistarkastelun tietojen pohjalta ei tällaista muutosta voida havaita.

Taulukko 24. 5-9 ja 10-14-vuotiaiden tulo-, lähtö- ja nettomuutto Nurmijärven kunnassa vuosina 2008-2018 (Tilastokeskus 2019)

	5-9-vuotiaat			10-14-vuotiaat		
	Kuntien välinen tulomuutto	Kuntien välinen lähtömuutto	Kuntien välinen nettomuutto	Kuntien välinen tulomuutto	Kuntien välinen lähtömuutto	Kuntien välinen nettomuutto
Nurmijärvi						
2008	134	101	33	64	72	-8
2009	133	85	48	81	69	12
2010	124	110	14	70	76	-6
2011	119	100	19	73	65	8
2012	111	98	13	64	89	-25
2013	95	73	22	62	59	3
2014	99	69	30	69	54	15
2015	107	72	35	68	58	10
2016	103	104	-1	57	74	-17
2017	118	86	32	64	58	6
2018	171	82	89	78	71	7
<i>keskiarvo</i>	<i>119</i>	<i>89</i>	<i>30</i>	<i>68</i>	<i>67</i>	<i>0,45</i>

7.5.3 Alueellinen väestölaskelma

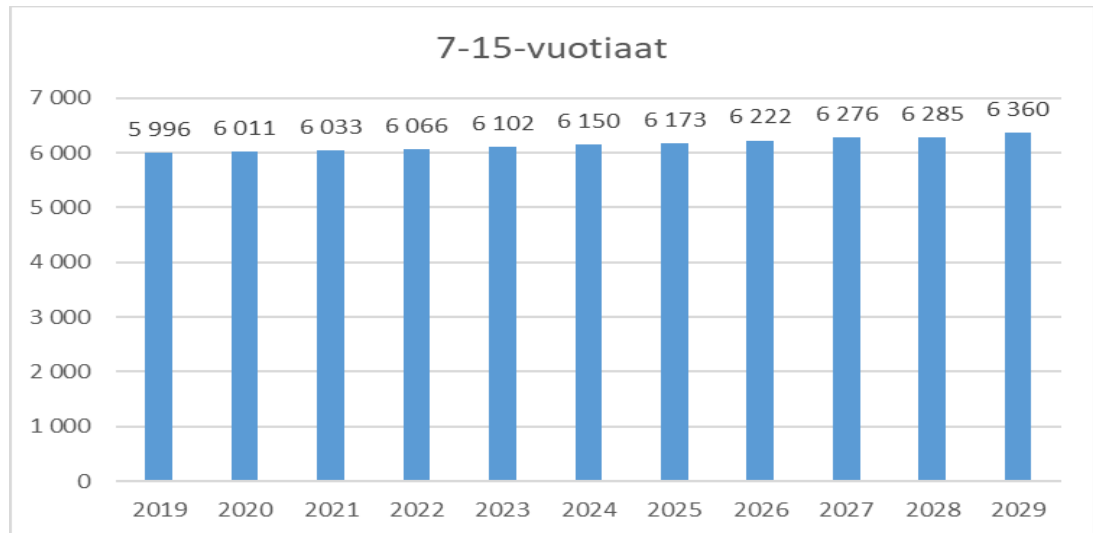
Alueellinen väestölaskelma on kunnan laatima arvio väestökehityksestä. Väestölaskelma on sekä laskennallinen että tavoitteellinen. Se on menneen kehityksen ja todennäköisen tulevaisuuden perusteella kunnassa tehty laskelma väestökehityksestä. Väestökehityksen taustatekijät ovat mukana laskelmassa. Samoin viireillä olevat ja alkaviksi arvioidut asuinrakentamishankkeet (maankäytön toteutusohjelma), asemakaavoitusohjelma ja kaavavaranto huomioidaan laskelmaa tehtäessä.

Laaditun väestösuunnitteen/-laskelman eli pohjatietojen perusteella pystytään laatimaan alueellinen palveluverkkoselvitys ja tekemään alueelliset toimenpideehdotukset suhteutettuna alueen kokonaisoppilasmääräkehitykseen.

Tämä tarkoittaa sitä, että yksikkökohtaiseen tarkasteluun ei näillä tiedoilla päästä. Mikäli alueellinen väestökasvu ns. jyvitetään kouluille, perustuu toimenpideoletukseen kasvun jakautumisesta koulujen kesken. Näin laadittuna palveluverkkosuunnittelun ennustettavuus heikkenee huomattavasti ja suunnitelma muuttuu suunnitteeksi.

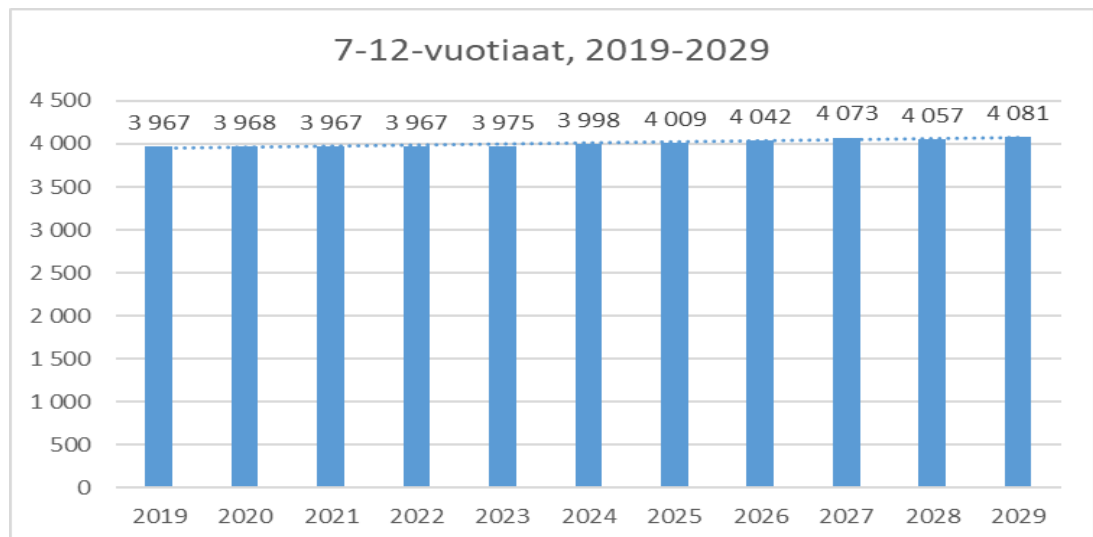
23.10.2019

Peruskouluikäisten lasten määrän ennakoitaan kasvavan 364 lapsella. Yhtä ikäluokkaa kohden tämä tarkoittaisi noin 40 lasta kymmenessä vuodessa, toisin sanoen neljä lasta ikäluokkaan kymmenen vuoden ajan.

Kuva 39. Väestösuunnitteen mukainen peruskouluikäisten määrän kehittyminen vuosina 2019-2029 (Nurmijärven kunta 2019)

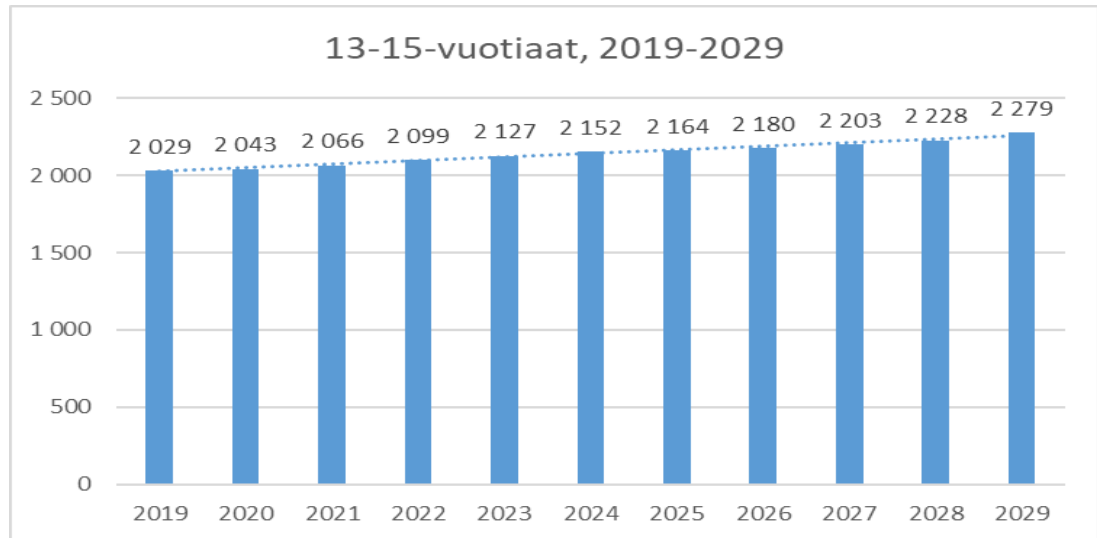
Alakouluikäisten määrän ennakoitaan kasvavan 114 lapsella. Yhtä ikäluokkaa kohden tämä tarkoittaisi noin 19 lasta kymmenessä vuodessa, toisin sanoen noin kahta lasta ikäluokkaan kymmenen vuoden ajan.

Kuva 40. Peruskoulun vuosiluokkien 1-6 ikäisten määrän kehittyminen vuosina 2019-2029 (Nurmijärven kunta 2019)

Yläkouluikäisten määrän ennakoitaan kasvavan 250 lapsella. Yhtä ikäluokkaa kohden tämä tarkoittaisi noin 84 lasta kymmenessä vuodessa, toisin sanoen noin 8-9 lasta ikäluokkaan kymmenen vuoden ajan.

23.10.2019

Kuva 41. Peruskoulun vuosiluokkien 7-9 ikäisten määrän kehittyminen vuosina 2019-2029 (Nurmijärven kunta 2019)

7.6 Väestörekisteritietopohjainen tarkastelu

Tässä selvityksessä väestörekisteripohjaisella tarkastelulla tarkoitetaan elokuussa 2019 toteutuneen oppilasmäärän ja samana ajankohtana laadittuun oppilasennusteeseen perustuvaa oppilasmäärän tulevaisuuden vuosien kehittymisen tarkastelua. Tämä tarkastelu voidaan tehdä päiväkotien osalta alueellisena tarkasteluna ja perusopetuksen osalta koulukohtaisena tarkasteluna. Ennuste ei huomioi nettomuuttoa.

Pohjana ovat väestörekisterissä elokuussa 2019 olleet perusopetusikäiset lapset. Lapset sijoitettu asuinalueidensa mukaan eri koulujen oppilaisiksi ja näin muodostettu koulukohtainen oppilasennuste vuoteen 2025-2026. Tämä vaihtoehto ei huomioi nettomuuttoa.

Pohjatietojen perusteella pystytään laatimaan koulukohtainen palveluverkkoselvitys ja tekemään koulukohtaiset toimenpide-ehdotukset suhteutettuna oppilasmääräkehitykseen.

Tätä vaihtoehtoa voi hieman muokata siten, että ennusteisiin rakennettaisiin sisälle laskennallinen väestökasvu. Tosin näin laadittuna palveluverkkosuunnittelun ennustettavuus heikkenee ja suunnitelman laadintaan tulee mukaan epävarmuustekijöitä, joiden toteutumisesta ei ole takeita.

23.10.2019

Taulukko 25. Oppilasmäärän kehitys per koulu, pohjautuen kartalta sijoitettuihin jo syntyneisiin lapsiin

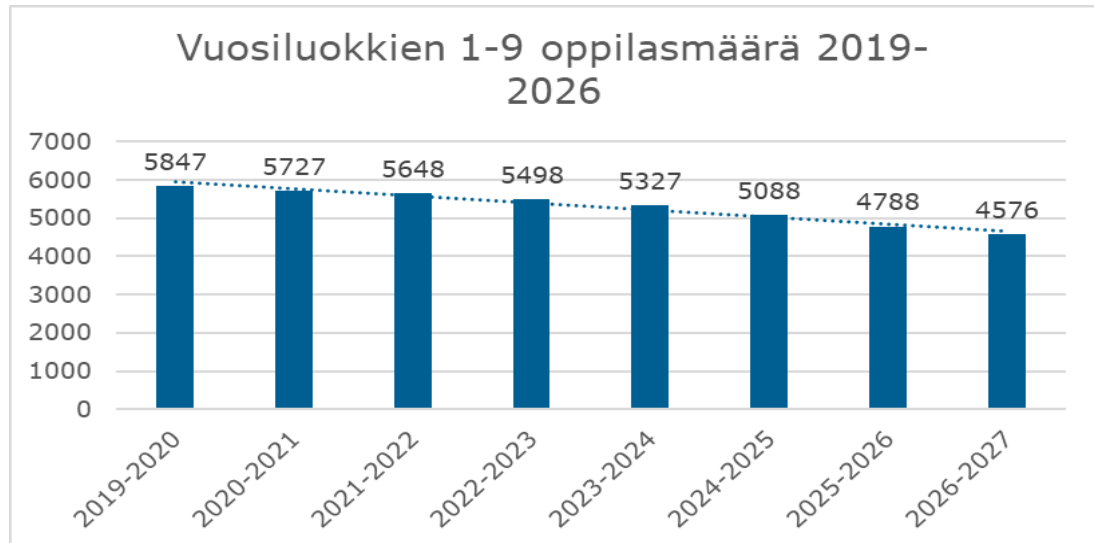
Koulu	Vuosiluokat	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024	2024-2025	2025-2026	2026-2027	Erotus
Harjulan koulu	1-6 yhteensä	247	239	233	222	210	179	155	137	-110
Klaukkalan koulu	1-6 yhteensä	430	409	393	383	373	345	302	299	-131
Lepsämän koulu	1-6 yhteensä	255	272	287	306	304	306	304	287	32
Metsäkylän koulu	1-6 yhteensä	78	73	62	58	52	54	48	39	-39
Syrjälän koulu	1-6 yhteensä	260	254	240	235	223	200	192	186	-74
Valkjärven koulu	1-6 yhteensä	55	50	46	48	45	39	38	34	-21
Isoniitun koulu	1-9 yhteensä	503	489	493	476	470	463	448	432	-71
Mäntysalon koulu	1-9 yhteensä	624	627	636	620	608	604	562	556	-68
Urheilupuiston koulu	7-9 yhteensä	390	403	393	371	369	364	369	362	-28
Karhunkorven koulu	1-6 yhteensä	102	100	97	89	93	85	82	78	-24
Lukkarin koulu	1-6 yhteensä	281	275	276	262	256	236	223	198	-83
Maaniitun koulu	1-6 yhteensä	278	273	267	250	241	234	232	224	-54
Nukarin koulu	1-6 yhteensä	100	100	90	83	82	81	73	66	-34
Uotilan koulu	1-6 yhteensä	113	122	121	113	101	87	81	69	-44
Palojoen koulu	1-6 yhteensä	66	64	55	45	45	44	42	40	-26
Nurmijärven yhteiskoulu	7-9 yhteensä	471	436	419	448	437	423	379	375	-96
Länsikaaren koulu	1-6 yhteensä	149	150	147	141	138	130	129	126	-23
Rajamäen koulu	1-6 yhteensä	604	585	580	558	542	504	475	451	-153
Röykän koulu	1-6 yhteensä	222	212	208	198	177	166	158	144	-78
Seitsämän veljeksen koulu	7-9 yhteensä	459	468	495	510	496	501	465	451	-8
Vendlaskolan	1-6 yhteensä	40	33	25	15	7	3	0	0	-40
Kivenpuiston koulu	1-9 yhteensä	109	91	83	67	58	40	31	22	-87
Majakkan koulu	7-9 yhteensä	11	2	2	0	0	0	0	0	-11
Kokonaisoppilasmäärä	1-9 yhteensä	5847	5727	5648	5498	5327	5088	4788	4576	-1271

Vuoden 2019 oppilasmäärä eroaa elokuussa 2019 väestölaskelman 7-15-vuotiaiden määrästä +149 lapsella. Kunnan laatimassa väestösuunnitteessa oli elokuussa 2019 149 lasta elokuun oppilasmäärää enemmän lapsia. Ero ehtii kaventua vuoden loppuun mennessä, mikäli elo-joulukuussa kuntaan on peruskouluikäisten tulomuuttoa.

Kuvassa 41 on esitetty väestötietopohjainen oppilasmäärä lukuvuoden 2019-2020 osalta. Oppilasennuste on laadittu kunnan väestötietopohjaisten lapsimäärätietojen pohjalta siten, että kunkin lukuvuoden ensimmäisen vuosiluokan oppilaat on sijoitettu koulujen oppilasennusteisiin. Tämä ennuste ei huomioi kunnasta poismuuttoa eikä tulomuuttoa. Toisin sanoen koko perusopetuksen oppilasmäärän kehitys näyttäisi tältä, mikäli kumpaankin suuntaan tapahtuva muuttoliike pysähtyisi kokonaan.

Väestötietopohjainen oppilasennuste ei siis huomioi muuttoliikettä. Tämän oppilasennusteen perusteella perusopetuksen kokonaisoppilasmäärä kääntyy voimakkaaseen laskuun vuosina 2019-2026. Oppilasmäärät laskisivat peräti 1 271 oppilaalla. Kääntäen tämä tarkoittaa, että nykyisen oppilasmäärän säilyttäminen edellyttää 1 271 peruskouluikäisen lapsen muuttoa Nurmijärvelle.

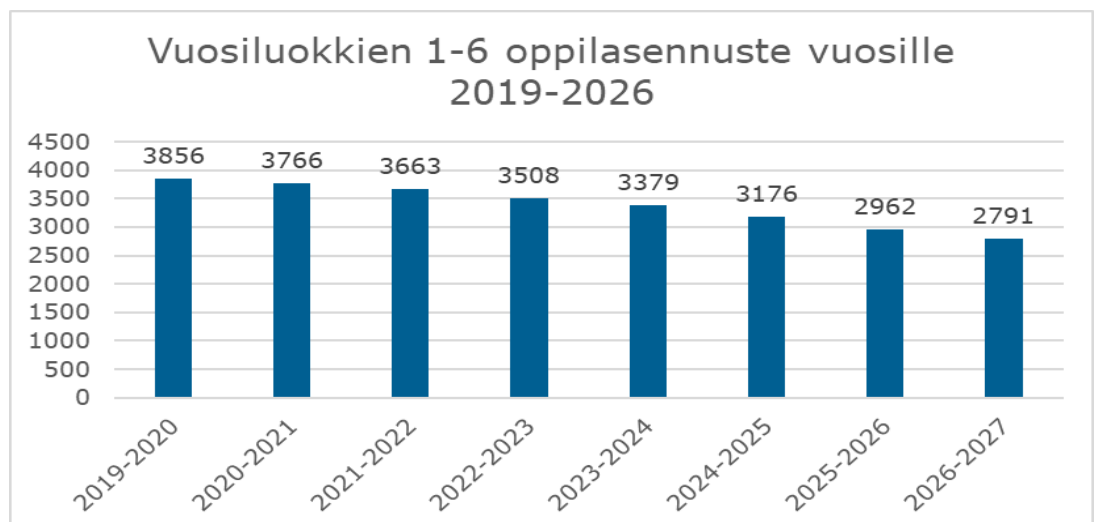
23.10.2019

*Lv. 2026-2027 ennuste perustuu alkuvuonna 2019 syntyneiden määrän pohjalta laadittuun arvioon koko vuonna syntyvistä

Kuva 42. Väestötietopohjainen ennuste vuosiluokkien 1-9 oppilasmäärän kehitymisestä. Ennusteessa ei ole huomioitu nettomuuttoa.

Edelleen muuttoliikettä huomioimattoman oppilasennusteen perusteella perusopetuksen vuosiluokkien 1-6 oppilasmäärä laskee erittäin voimakkaasti vuosina 2019-2026 (kuva 42). Oppilasmäärät laskisivat peräti 1 065 oppilaalla. Yli tuhanen alakouluikäisen määrän väheneminen tarkoittaisi käytännössä palvelutarpeen vähenemistä yli viidelläkymmenellä 20 oppilaan laskennallisella opetusryhmällä. Oppilasmäärien pysyminen nykyisellään edellyttää, että tulevien seitsemän vuoden aikana kuntaan muuttaisi yli 1000 alakouluikäistä lasta.

*Lv. 2026-2027 ennuste perustuu alkuvuonna 2019 syntyneiden määrän pohjalta laadittuun arvioon koko vuonna syntyvistä

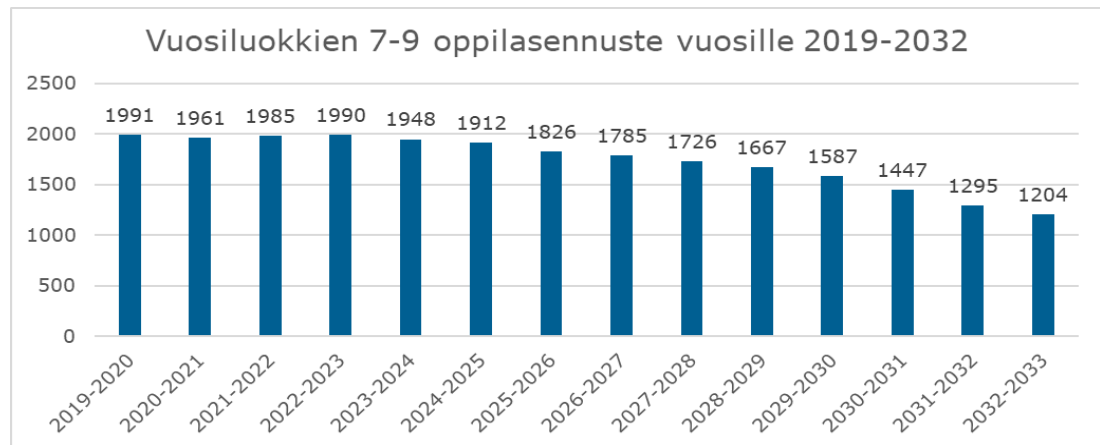
Kuva 43. Väestötietopohjainen ennuste 1-6 vuosiluokkien oppilasmäärän kehitymisestä. Ennusteessa ei ole huomioitu nettomuuttoa.

Edelleen oppilasennuste, jossa ei ole huomioitu nettomuuttoa, ennustaa perusopetuksen vuosiluokkien 7-9 oppilasmäärän laskevan vuosina 2019-2026 kohta-

23.10.2019

laisesti, mutta kääntyvän tämän jälkeen huomattavaan laskuun (kuva 39). Vuoteen 2026 oppilasmäärä laskisi 206 oppilaalla. Vuoteen 2032 mennessä oppilasmäärä laskisi peräti 787 oppilaalla.

Lähes 800 yläkouluikäisen määrän väheneminen tarkoittaisi käytännössä palvelutarpeen vähenemistä lähes 40 20 oppilaan laskennallisella opetusryhmällä. Oppilasmäärien pysyminen nykyisellään edellyttää, että tulevien seitsemän vuoden aikana kuntaan muuttaisi yli 200 yläkouluikäistä. Tulevan kymmenen vuoden aikana yläkouluikäisiä tulisi muuttaa yli 400, jotta määrät pysyisivät nykyisellään.

*Lv. 2026-2027 ennuste perustuu alkuvuonna 2019 syntyneiden määrän pohjalta laadittuun arvioon koko vuonna syntyvistä

Kuva 44. Väestötietopohjainen ennuste 7-9 vuosiluokkien oppilasmäärän kehittymisestä. Ennusteessa ei ole huomioitu nettomuuttoa.

7.7 Ratkaisuehdotus väestöennusteisiin

Kuvassa 45 tarkastellaan Nurmijärven kunnan väestösuunnitteen ja Tilastokeskuksen korjatun väestöennusteen yhtenevyyttä. 1-6-vuotiaiden osalta voidaan havaita, että Tilastokeskuksen ennuste on Nurmijärven väestölaskelmaa positiivisempi. Määrissä on merkittävää eroavuutta erityisesti vuosien 2025 ja 2029 osalta.

Perusopetusikäisten osalta Nurmijärven kunnan ja Tilastokeskuksen korjatun väestöennusteen eroavuudet kääntyvät toisinpäin. Nurmijärven kunta ennustaa sekä 7-12-vuotiaiden että 13-15-vuotiaiden ikäryhmien väestökasvun olevan Tilastokeskuksen ennustetta suurempaa. Erotus lasten määrissä vastaa yhden 2-3-sarjaisen alakoulun ja yhden 2-3-sarjaisen yläkoulun oppilasmäärää.

23.10.2019

	1-6 -vuotiaat			
	2018	2020	2025	2029
Muokattu TK:n ennuste	3233	3222	3240	3246
Nurmijärvi väestölaskelma	3233	3117	2875	2943
Erotus [TK-väestölaskelma]	0	105	365	303

	7-12 -vuotiaat			
	2018	2020	2025	2029
Muokattu TK:n ennuste	3955	3890	3742	3758
Nurmijärvi väestölaskelma	3955	3968	4009	4081
Erotus [TK-väestölaskelma]	0	-78	-267	-323

	13-15 -vuotiaat			
	2018	2020	2025	2029
Muokattu TK:n ennuste	1982	1984	1936	1892
Nurmijärvi väestölaskelma	1982	2043	2164	2279
Erotus [TK-väestölaskelma]	0	-59	-228	-387

Kuva 45. Tilastokeskuksen ja Nurmijärven kunnan väestölaskelmien mukaiset kunnan 1-6-vuotiaat, 7-12-vuotiaat ja 13-15-vuotiaat, ennuste (Tilastokeskus 2019)

Kun tarkastellaan kunnan laatiman väestösuunnitteen ja elokuun alussa laaditun väestörekisteripohjaisen oppilasennusteen pohjilta laadittuja ennusteita, voidaan näiden kahden ennusteen eroavan toistaan merkittävästi (taulukko 26) Oppilasennusteeseen ei ole otettu mukaan nettomuuttoa.

Taulukko 26. Erotus kunnan väestösuunnitteessa ja väestörekisteripohjaisessa oppilasennusteessa

	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024	2024-2025	2025-2026	2026-2027
1	23	44	61	104	147	189	220	202
2	3	39	58	73	120	172	218	258
3	35	16	51	73	87	139	195	251
4	12	58	30	65	89	105	157	221
5	11	17	74	46	81	107	122	177
6	27	18	20	88	62	100	125	142
7	13	40	30	34	108	83	119	154
8	26	12	42	33	37	118	96	135
9	-1	30	9	42	34	39	123	106
yht	149	284	385	568	775	1062	1385	1646

Mikäli taulukon 26 luku on positiivinen, on väestösuunnitteen laskelma oppilasennustetta suurempi kyseisen ikäluokan kokonaismäärän osalta. Taulukosta voi havaita, että elokuun 2019 ja koko vuoden 2019 oppilasmäärän erotus oli elokuussa 149 lasta. Ts. koulunalun tilaston mukaan 1-9 luokkalaisia on n. 150 vähemmän verrattuna väestösuunnitteen vuoden 2019 laskelmaan. Tämän tiedon valossa elo-joulukuussa kunnan peruskouluikäisten lasten nettomuuton tulee olla 150 peruskouluikäistä lasta, jotta väestösuunnitteen tavoitteet saavutetaan.

Väestörekisteripohjainen oppilasennuste ei huomioi tulo- tai poismuuttoa. Pienevien ikäluokkien Suomessa ja Uudenmaan maakunnassa iso kysymys Nurmijärven osalta onkin, että voiko tulevien vuosien nettomuutto kompensoida vuosi

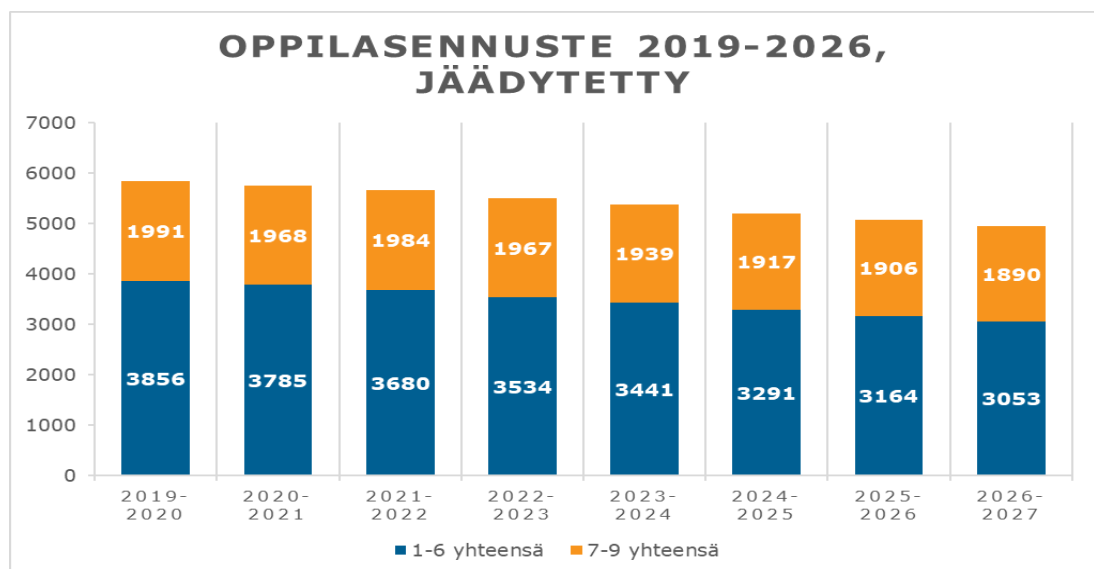
23.10.2019

vuodelta pieneneviä ikäluokkia niin reilusti, että kunnan laatimat väestösuunnitteen vuoden 2026 lapsimääristä saavutetaan. Käytännössä tämä tarkoittaa, että vuosien 2019-2026 aikana kuntaan tulisi muuttaa 1 646 perusopetusikäistä lasta – ja kunnasta ei muuttaisi yhtään tämän ikäistä lasta pois.

7.7.1 Palveluverkkotarkastelun pohjatieto

Edellä selostetun pohjalta ehdotetaan, että perusopetuksen palvelutarpeita tarkastellaan ns. soveltaen sekä kunnan väestösuunnitetta ja väestörekisteripohjaista oppilasennustetta siten, että koko kunnan oppilasmäärän ennuste on laadittu seuraavasti:

- Oppilasennusteet laaditaan käyttäen pohja-aineistona elokuussa 2019 laadittuja väestörekisteripohjaisia oppilasennusteita.
- Ennusteet laaditaan käyttäen kunnan väestösuunnitetta maltillisempaa väestökehityksen ennustetta.
- Ennuste laaditaan vuosien 2008-2018 väestömäärien toteutuman pohjalta.
- Oppilasmäärien tarkastelussa painotetaan potentiaalisia väestökasvun alueita eli Klaukkalan, Rajamäen ja Kirkonkylän alueita. Taajamiin keskeisten koulujen oppilasennusteet ovat laadittu siten, että vuodesta 2020 ensimmäisen vuosiluokan oppilasmäärä on ns. jäädytetty vuoden 2019 tasolle. Sama jäädytys on tehty keskeisten yläkoulujen 7. vuosiluokkien osalta.
- Jäädytetyt ennusteet koskevat seuraavia kouluja: Klaukkalan koulu, Urheilupuiston koulu, Lukkarin koulu, Maaniitun koulu, Nurmijärven yhteiskoulu, Rajamäen koulu ja Seitsemän veljeksien koulu.
- Taajaman ulkopuolisten alueiden oppilasmäärien kehittyminen noudattaa elokuussa 2019 laadittua oppilasennustetta.

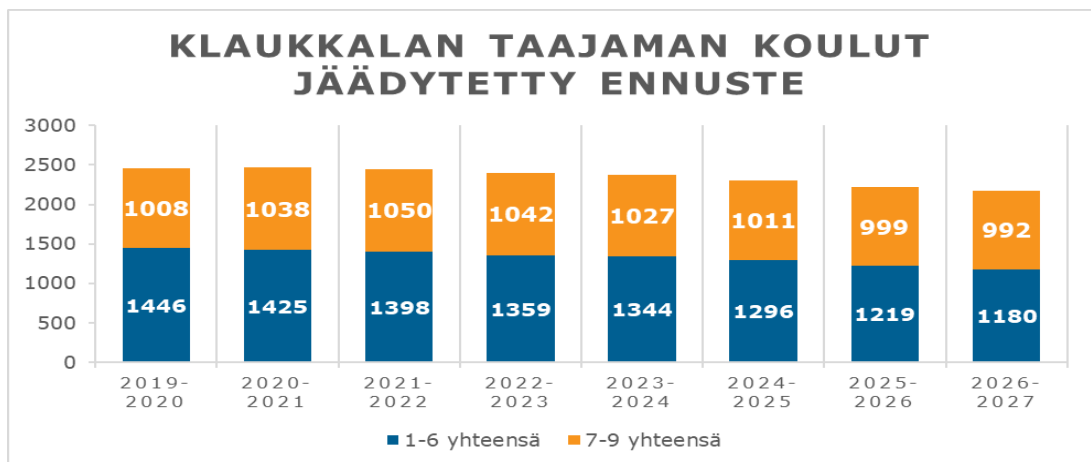
Kuva 46. Perusopetuksen kokonaisoppilasmäärän ennuste, kun 1. ja 7. vuosiluokan oppilasmäärät vakioitu vuoden 2019 tasolle

23.10.2019

Taulukko 27. Perusopetuksen ensimmäisen ja yhdeksännen vuosiluokkalaisten määrät ja määrien erotus vuosina 2019-2026, ennuste jäädytetyn oppilasennusteen pohjalta

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
1. luokan oppilaat	595	583	568	542	520	483	468	472
9. luokan oppilaat	677	677	641	673	654	657	656	626
Erotus	-82	-94	-73	-131	-134	-174	-188	-154

Klaukkalan alue

Kuva 47. Klaukkalan taajaman koulujen ennuste, kun 1. ja 7. vuosiluokan oppilasmäärät vakioitu vuoden 2019 tasolle

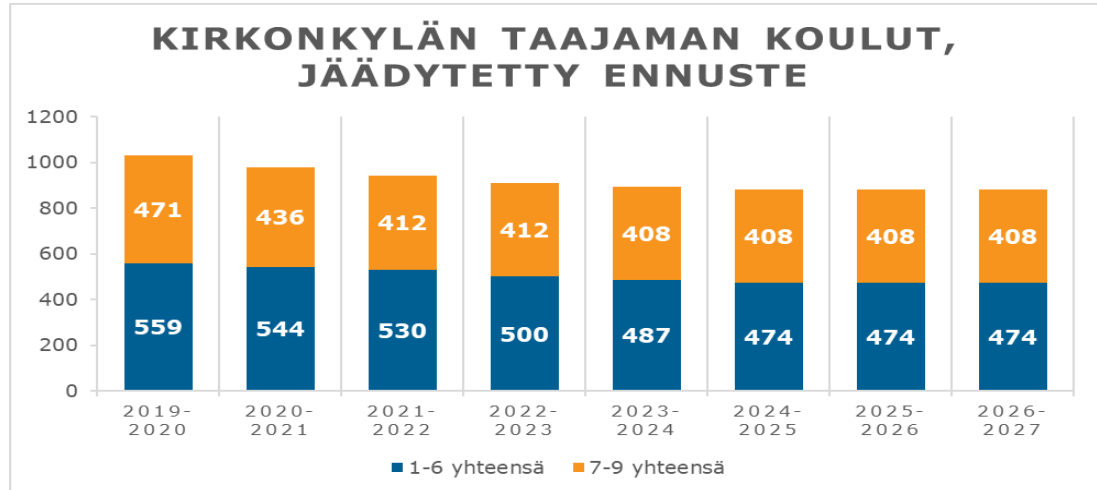
Ennuste on laadittu siten, että tarkastelu on kohdistettu vain taajama-alueella sijaitseviin kouluihin. Pohjatietona on käytetty tämän vuoden oppilasmääriä. Vuodesta 2020 alkaen Klaukkalan ja Urheilupuiston oppilasmäärä on ns. jäädytetty vuoden 2019 tasolle. Näin laskettuna Klaukkalan alueen oppilasmäärän ennakoidaan muuttuvan vuoteen 2026 mennessä seuraavasti

- Vuosiluokat 1-9 yhteensä: -282
- Vuosiluokat 1-6: -266
- Vuosiluokat 7-9: -16

Kirkonkylä alue

Ennuste on laadittu siten, että tarkastelu on kohdistettu vain taajama-alueella sijaitseviin kouluihin. Pohjatietona on käytetty tämän vuoden oppilasmääriä. Vuodesta 2020 alkaen Lukkarin, Maaniitun ja Nurmijärven yhteiskoulun oppilasmäärät on ns. jäädytetty vuoden 2019 tasolle.

23.10.2019

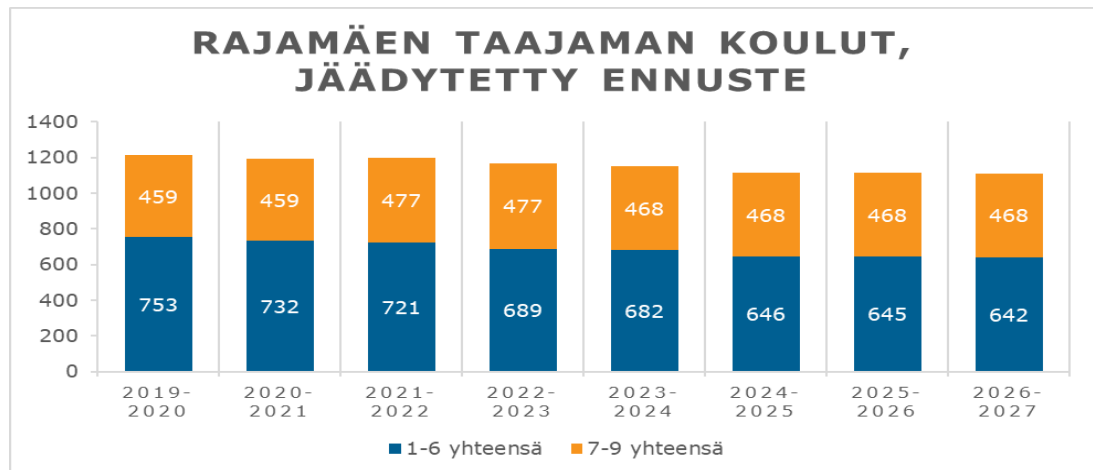

Kuva 48. Kirkonkylän taajaman koulujen ennuste, kun 1. ja 7. vuosiluokan oppilasmäärät vakioitu vuoden 2019 tasolle

Edellä selostetulla tavalla laskettuna Kirkonkylän alueen oppilasmäärän ennakoidaan muuttuvan vuoteen 2026 mennessä seuraavasti

- Vuosiluokat 1-9 yhteensä: -148
- Vuosiluokat 1-6: -85
- Vuosiluokat 7-9: -63

Rajamäen alue

Kuva 49. Kirkonkylän taajaman koulujen ennuste, kun 1. ja 7. vuosiluokan oppilasmäärät vakioitu vuoden 2019 tasolle

Ennuste on laadittu siten, että tarkastelu on kohdistettu vain taajama-alueella sijaitseviin kouluihin. Pohjatietona on käytetty tämän vuoden oppilasmääriä. Vuodesta 2020 alkaen Rajamäen ja Seitsemän veljeksien koulun oppilasmäärät on ns. jäädytetty vuoden 2019 tasolle. Näin laskettuna Rajamäen alueen oppilasmäärän ennakoidaan muuttuvan vuoteen 2026 mennessä seuraavasti

- Vuosiluokat 1-9 yhteensä: -102
- Vuosiluokat 1-6: -111
- Vuosiluokat 7-9: +9

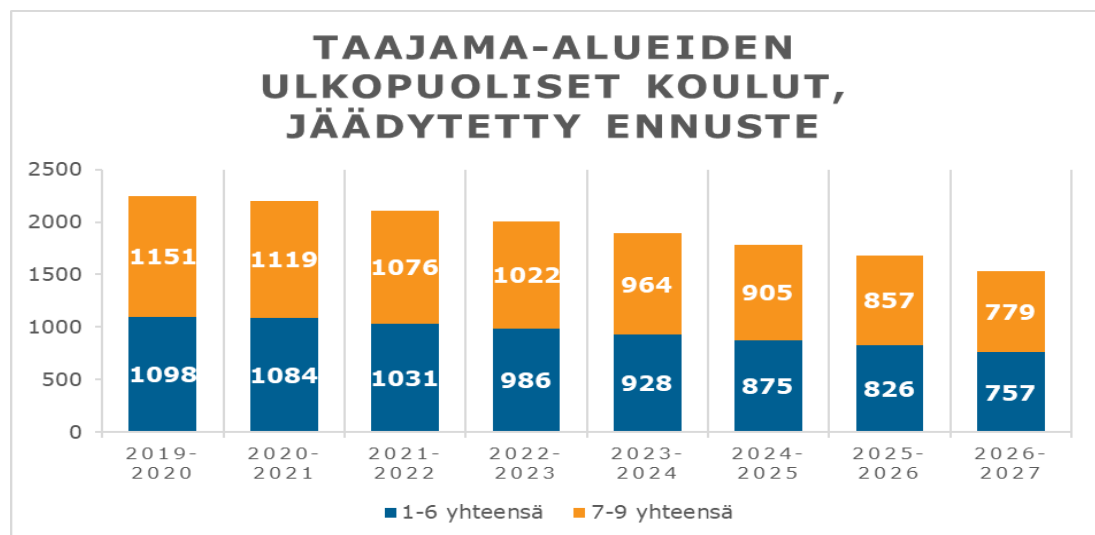
23.10.2019

Taajamien ulkopuoliset alueet

Taajamien ulkopuolisten alueiden koulut. Ei oppilasmääriltään jäädytettyjä kouluja. Tulee huomata, että tämän ennusteen vertailuvuoden 2019 oppilasmäärätiedoissa ovat mukana erityiskoulujen oppilaat, jotka vuoden 2026 osalta ovat omien lähtökoulujensa oppilasmäärissä. Oppilasmäärän ennakoidaan muuttuvan vuoteen 2026 mennessä seuraavasti

- Vuosiluokat 1-9 yhteensä: -372
- Vuosiluokat 1-6: -341
- Vuosiluokat 7-9: -31

Pohjatietona on käytetty tämän vuoden oppilasmäärätietoja ja alueen väestökisteritietoja. Ennuste ei huomioi muuttoa.

Kuva 50. Taajama-alueiden ulkopuolisten koulujen ennuste, kun 1. ja 7. vuosiluokan oppilasmäärät vakioitu vuoden 2019 tasolle

7.8 Muutokset palveluverkkoon

7.8.1 Vaihtoehto 1.

Palveluverkkoon tehtävät muutokset noudattavat valtuuston vuonna 2018 hyväksymää vuosien 2019-2023 investointiohjelmaa ja korjausvelkalaskentaan perustuvia toimenpiteitä sekä kunnassa esiin nousseisiin sisäilmaongelmaisiiin kiinteistöihin kohdistuvia toimenpiteitä. Palveluverkkoon ei tehdä investointiohjelman ulkopuolisia muutoksia

Investoinnit lasketaan investointiohjelman ja korjausvelkalaskennassa esiin nousseiden investointitarpeiden ja -ajoitusten mukaisina.

23.10.2019

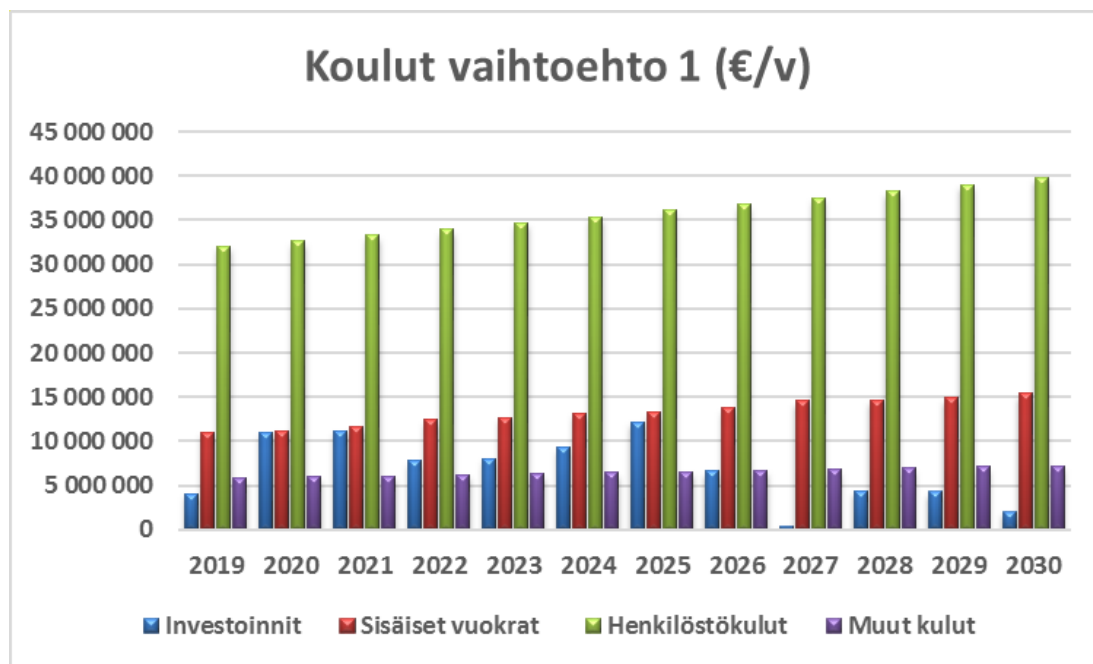
Taulukko 28. Perusopetuksen vaihtoehto 1.

	Punaisella kunnanjohtajan muutosesitys															
	Versio 1.															
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030				
Haikalan koulu (osa Mäntysalon koulua), keski osa													Peruskorjaus vv. 2028-2029			
Haikalan koulu (osa Mäntysalon koulua), vanha osa		Peruskorjaus vv. 2020-2021														
Haikalan koulun laajennus (osa Mäntysalon koulua)																
Harjulan koulu																
Isoniitun koulu																
Karhunkonven koulu																
Kivenpuiston koulu																
Klaukkalan koulu Klaukkalantie 70 A																
Klaukkalan koulu Kuntotie 1													Peruskorjaus vv. 2028-2029			
Lepsämän koulu B laajennus						Laajennus vv.2024-2025										
Lepsämän koulu rak A, puukoulu	*	Peruskorjaus vv. 2020-2022														
Lepsämän koulun lisärakennus C																
Lepsämän koulurakennus B													Peruskorjaus vv. 2028-2029			
Lukkarin puukoulu, vanha		Peruskorjaus vv. 2020-2021														
Lukkarin koulu		Peruskorjaus vv. 2020-2021														
Länsikaaren koulu																
Länsikaaren koulu, laajennus																
Maaniitun koulu	Peruskorjaus vv.2019-2020															
Maaniitun koulun laajennus																
Metsäkylän koulu, kivikoulu B																
Metsäkylän koulurakennus A		Peruskorjaus vv. 2021-2022														
Metsäkylän koulurakennus C, puukoulu																
Mäntysalon koulu																
Mäntysalon koulun laajennus																
Nukarin koulu, rakennus A, puukoulu	Peruskorjaus v.2019															
Nukarin koulu, rakennus B, pk ja laaj.	Peruskorjaus v.2019															
Nurmijärven yhteiskoulu rak A (liikuntasali Erkkilä) ja B (juhlasali, Törn)	Mikkolan peruskorjaus ja sisäilmakorjaus vv. 2020-2021															
Nurmijärven yhteiskoulu, Askola, laajennus																
Nurmijärven yhteiskoulu, Kivelä, tsto, asunto													Peruskorjaus vv. 2027-2028			
Nurmijärven yhteiskoulu, Piharakennus ns.Sarjala																
Palojoen koulu, parakki																
Palojoen koulu, parakki																
Palojoen koulu, rakennus						Peruskorjaus vv.2023-2024										
Rajakaari koulu- ja vapaa-ajanrakennus, koulu = Rajamäen lukio						Peruskorjaus vv. 2023-2026										
Rajamäen koulu, kivirakennus A																
Rajamäen koulun, rakennus B																
Rajamäen koulu, rakennus C																
Rajamäen koulun, rakennus D																
Rajamäen koulu, rakennus E																
Rajamäen yläaste Kuntola													Peruskorjaus v.2030			
Kuntolan laajennus, erikoisluokat						Peruskorjaus vv. 2023-2025										
Rajamäen yläaste, vanha osa = Seitsemän veljeksien koulu	*	Uudisrakennus 2020-2023														
Röykän koulu		Peruskorjaus v.2020-2021														
Röykän koulun laajennus																
Röykän koulun lisärakennus													Peruskorjaus vv. 2027-2028			
Syrjälän koulu						Peruskorjaus v.2022-2023										
Uotilan koulu rakennukset A, B ja C																
Urheilupuiston koulu (ent.Klaukkalan yläaste)	*	Uudisrakennus 2022-2026														
Valkjärven uudempi koulurakennus																
Valkjärven koulu, puukoulu													Peruskorjaus v.2030			
Vendlaskolan																

*investointiohjelman hyväksymisen jälkeen vuoden 2019 aikana havaittu rakennukseen liittyviä ongelmia, jotka edellyttävät välittömiä toimenpiteitä

Vaihtoehdon kustannusten arvioidaan muodostuvan ennustejaksolla kuvan 51 mukaisesti.

23.10.2019

Kuva 51. Vaihtoehdon 1 kustannukset ennustejaksolla 2019-2030

Vaihtoehdon 1 toimintamenoiksi on laskettu koko ennustejaksolle yhteensä 666,2 milj. € ja investoinneille vastaavana aikana yhteensä 81,4 milj. €.

7.8.2 Vaihtoehto 2.

Palveluverkkoon tehtävät muutokset noudattavat 23.10.2019 kunnanjohtajan hallitukselle tekemää esitystä ja korjausvelkalaskentaan perustuvia toimenpiteitä. Kunnanjohtajan esitys huomioi sisäilmaongelmaiset kiinteistöt.

Investoinnit lasketaan investointiohjelmaan esitettyjen muutosten ja korjausvelkalaskennassa esiin nousseiden investointitarpeiden ja -ajoitusten mukaisina.

23.10.2019

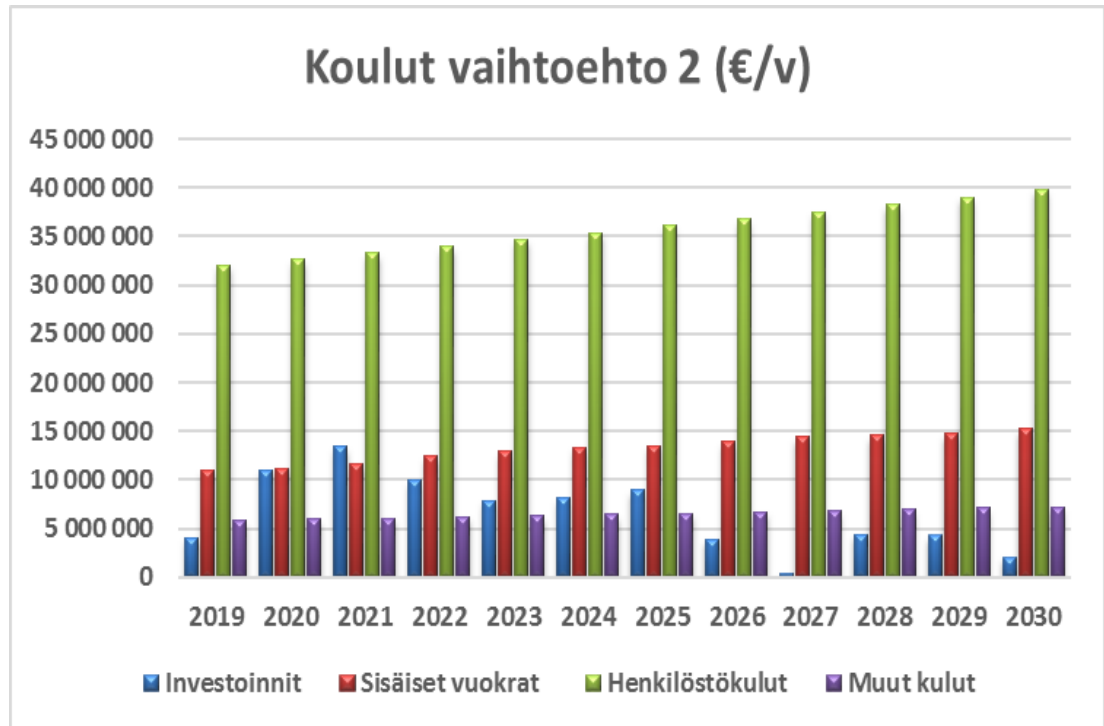
Taulukko 29. Vaihtoehdon 2 toimenpiteet

	Punaisella kunnanjohtajan muutosesitys										Versio 2.			
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030		
Haikalan koulu (osa Mäntysalon koulua), keski osa										Peruskorjaus vv. 2028-2029				
Haikalan koulu (osa Mäntysalon koulua), vanha osa		Peruskorjaus vv. 2020-2021												
Haikalan koulun laajennus (osa Mäntysalon koulua)														
Harjulan koulu														
Isoniitun koulu														
Karhunkonon koulu														
Kivenpuiston koulu														
Klaukkalan koulu Klaukkalantie 70 A														
Klaukkalan koulu Kuntotie 1										Peruskorjaus vv.2028-2029				
Lepsämän koulu B laajennus														
Lepsämän koulu rak A, puukoulu	*	Peruskorjaus vv. 2020-2022												
Lepsämän koulun lisärakennus C														
Lepsämän koulurakennus B										Peruskorjaus vv.2028-2029				
Lukkarin puukoulu, vanha		Peruskorjaus vv.2020-2021												
Lukkarin koulu		Peruskorjaus vv.2020-2021												
Länsikaaren koulu														
Länsikaaren koulu, laajennus														
Maaniitun koulu	Peruskorjaus vv.2019-2020													
Maaniitun koulun laajennus														
Metsäkylän koulu, kivikoulu B														
Metsäkylän koulurakennus A		Peruskorjaus vv.2021-2022												
Metsäkylän koulurakennus C, puukoulu														
Mäntysalon koulu														
Mäntysalon koulun laajennus														
Nukarin koulu, rakennus A, puukoulu	Peruskorjaus v.2019													
Nukarin koulu, rakennus B, pk ja laaj.	Peruskorjaus v.2019													
Numijärven yhteiskoulu rak A (liikuntasali Erkkilä) ja B (juhlasali, Törmä)	Mikkolan peruskorjaus ja sisäilmakehitys vv.2021													
Nurmijärven yhteiskoulu, Askola, laajennus														
Nurmijärven yhteiskoulu, Kivelä, tsto, asunto										Peruskorjaus vv.2027-2028				
Nurmijärven yhteiskoulu, Piharakennus ns.Sarjala														
Palojoen koulu, parakki														
Palojoen koulu, parakki														
Palojoen koulu, rakennus														
Rajakaari koulu- ja vapaa-ajanrakennus, koulu = Rajamäen lukio		Peruskorjaus v.2021-2022												
Rajamäen koulu, kivirakennus A														
Rajamäen koulun, rakennus B														
Rajamäen koulu, rakennus C														
Rajamäen koulun, rakennus D														
Rajamäen koulu, rakennus E														
Rajamäen yläaste Kuntola														
Kuntolan laajennus, erikoisluokat		Peruskorjaus vv. 2023-2025												
Rajamäen yläaste, vanha osa = Seitsemän veljeksien koulu	*	Uudisrakennus 2020-2023												
Röykän koulu		Peruskorjaus v.2020-2021												
Röykän koulun laajennus														
Röykän koulun lisärakennus										Peruskorjaus vv.2027-2028				
Syrjälän koulu				Peruskorjaus v.2022-2023										
Uotilan koulu rakennukset A, B ja C														
Urheilupuiston koulu (ent.Klaukkalan yläaste)	*	Uudisrakennus 2022-2026												
Valkjärven uudempi koulurakennus														
Valkjärven koulu, puukoulu												Peruskorjaus v.2030		
Vendlaskolan														

*investointiohjelman hyväksymisen jälkeen vuoden 2019 aikana havaittu rakennukseen liittyviä ongelmia, jotka edellyttävät välittömiä toimenpiteitä

Vaihtoehdon kustannusten arvioidaan muodostuvan ennustejaksolla kuvan 52 mukaisesti.

23.10.2019

Kuva 52. Vaihtoehdon 2 kustannukset ennustejaksolla 2019-2030

Vaihtoehdon 2 toimintamenoiksi on laskettu koko ennustejaksolle yhteensä 666,4 milj. € ja investoinneille vastaavana aikana yhteensä 78,5 milj. €.

7.8.3 Vaihtoehto 3

Palveluverkkoon tehtävät muutokset noudattavat 23.10.2019 kunnanjohtajan hallitukselle tekemää esitystä ja korjausvelkalaskentaan perustuvia toimenpiteitä. Kunnanjohtajan esitys huomioi sisäilmaongelmaiset kiinteistöt. Palveluverkkoa karsitaan ja sopeutetaan laskeviin väestömääriin. Vaihtoehto 3 perustuu perusopetuksen osalta kunnan asettamaan linjaukseen alakoulun 100-120 oppilaan oppilasrajasta.

Investoinnit lasketaan investointiohjelmaan esitettyjen muutosten ja korjausvelkalaskennassa esiin nousseiden investointitarpeiden ja -ajoitusten mukaisina.

23.10.2019

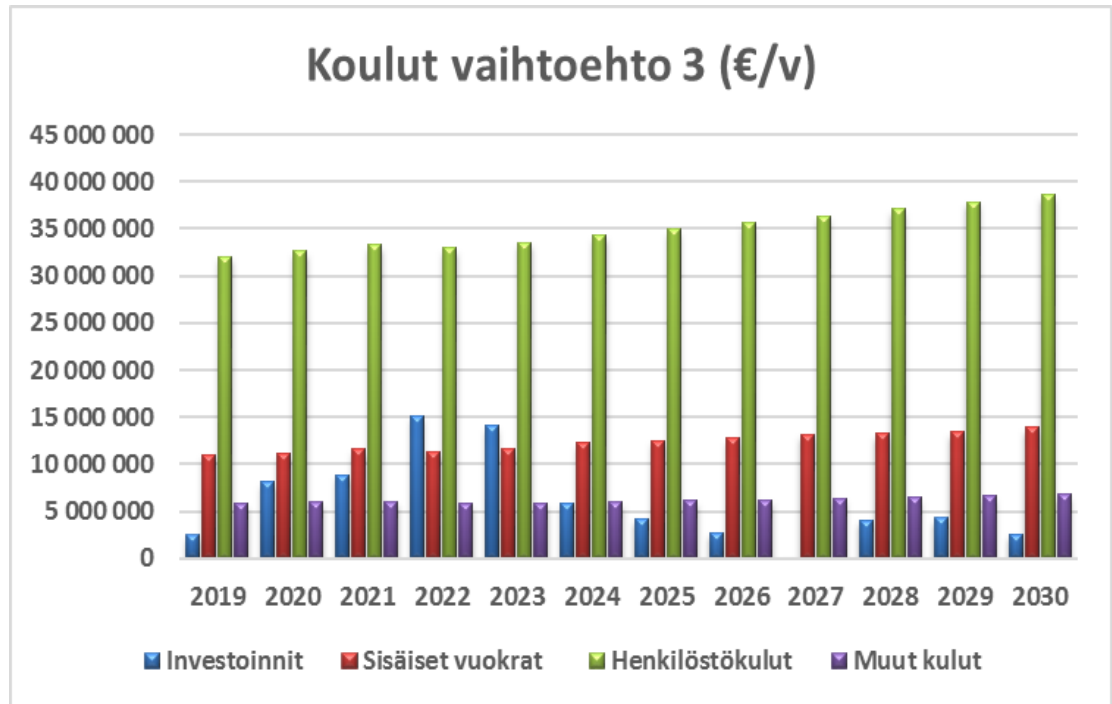
Taulukko 30. Vaihtoehdon 3 toimenpiteet

	Punaisella kunnanjohtajan muutosesitys											
	Versio 3.											
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Haikalan koulu (osa Mäntysalon koulua), keski osa												Peruskorjaus vv. 2028-2029
Haikalan koulu (osa Mäntysalon koulua), vanha osa		Peruskorjaus vv. 2020-2021										
Haikalan koulun laajennus (osa Mäntysalon koulua)												
Harjulan koulu												
Isoniitun koulu												
Karhunkonven koulu												
Kivenpuiston koulu												
Klaukkalan koulu Klaukkalantie 70 A												
Klaukkalan koulu Kuntotie 1												Peruskorjaus vv. 2028-2029
Lepsämän koulu B laajennus												
Lepsämän koulu rak A, puukoulu	*	Peruskorjaus vv. 2020-2022										
Lepsämän koulun lisärakennus C												
Lepsämän koulurakennus B												Peruskorjaus vv. 2028-2029
Lukkarin puukoulu, vanha		Peruskorjaus vv. 2020-2021										
Lukkarin koulu					Peruskorjaus vv. 2022-2023							
Länsikaaren koulu												
Länsikaaren koulu, laajennus												
Maaniitun koulu	Peruskorjaus vv.2019-2020											
Maaniitun koulun laajennus												
Metsäkylän koulu, kivikoulu B			Luovutaan v.2021									
Metsäkylän koulurakennus A			Luovutaan v.2021									
Metsäkylän koulurakennus C, puukoulu			Luovutaan v.2021									
Mäntysalon koulu												
Mäntysalon koulun laajennus												
Nukarin koulu, rakennus A, puukoulu												
Nukarin koulu, rakennus B, pk ja laaj.												
Nurmijärven yhteiskoulu rak A (liikuntasali Erkkilä) ja B (juhlasali, Törmä)			Mikkolan peruskorjaus ja sisäilmakorjaus vv. 2021									
Nurmijärven yhteiskoulu, Askola, laajennus												
Nurmijärven yhteiskoulu, Kivelä, tsto, asunto						Luovutaan v.2024						
Nurmijärven yhteiskoulu, Piharakennus ns.Sarjala						Luovutaan v.2024						
Palojoen koulu, parakki			Luovutaan v.2021									
Palojoen koulu, parakki			Luovutaan v.2021									
Palojoen koulu, rakennus			Luovutaan v.2021									
Rajakaari koulu- ja vapaa-ajanrakennus, koulu = Rajamäen lukio						Peruskorjataan päiväkodin tiloiksi v.2024						
Rajamäen koulu, kivirakennus A												
Rajamäen koulun, rakennus B												
Rajamäen koulu, rakennus C												
Rajamäen koulun, rakennus D												
Rajamäen koulu, rakennus E												
Rajamäen yläaste Kuntola										Luovutaan v.2026		
Kuntolan laajennus, erikoisluokat										Luovutaan v.2026		
Rajamäen yläaste, vanha osa = Seitsemän veljeksien koulu	*	Uudisrakennus 2020-2023										
Röykän koulu		Peruskorjaus v.2020-2021										
Röykän koulun laajennus												
Röykän koulun lisärakennus										Peruskorjaus vv.2027-2028		
Syrjälän koulu		Sisäilmakorjaus v.2020										Peruskorjaus vv.2030
Uotilan koulu rakennukset A, B ja C						Luovutaan v.2024						
Urheilupuiston koulu (ent.Klaukkalan yläaste)	*	Uudisrakennus vv.2020-2024										
Valkjärven uudempi koulurakennus			Luovutaan v.2021									
Valkjärven koulu, puukoulu			Luovutaan v.2021									
Vendlaskolan												

*investointiohjelman hyväksymisen jälkeen vuoden 2019 aikana havaittu rakennukseen liittyviä ongelmia, jotka edellyttävät välittömiä toimenpiteitä

Vaihtoehdon kustannusten arvioidaan muodostuvan ennustejaksolla kuvan 53 mukaisesti.

23.10.2019

Kuva 53. Vaihtoehdon 3 kustannukset ennustejaksolla 2019-2030

Vaihtoehdon 3 toimintamenoiksi on laskettu koko ennustejaksolle yhteensä 641,0 milj. € ja investoinneille vastaavana aikana yhteensä 72,5 milj. €.

23.10.2019

8 Lukiokoulutus

8.1 Palvelun sisältö ja säädöspohja

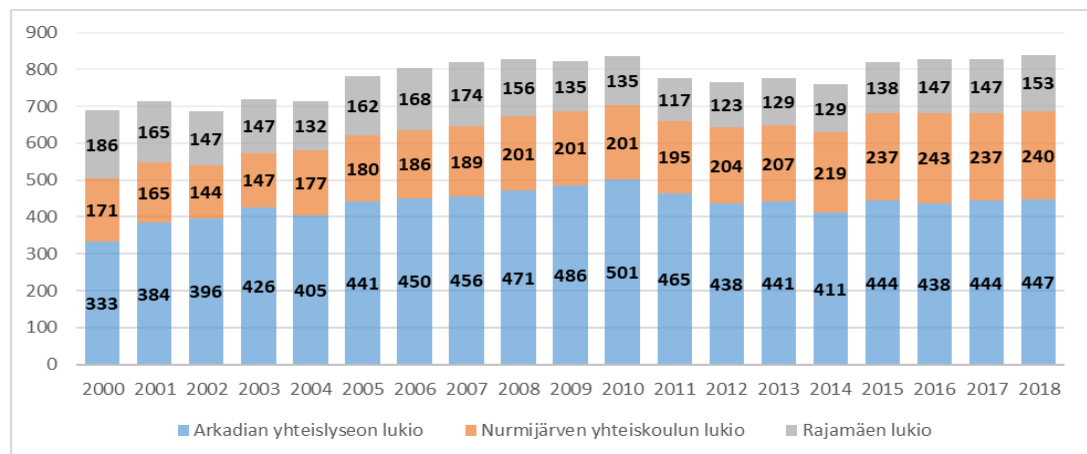
Kunnalla ei ole lainsäädäntöön perustuvaa velvollisuutta järjestää lukiokoulutusta, vaan lukiokoulutuksen järjestäminen perustuu opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämään lukiokoulutuksen järjestämislupaun, jota kunta harkintansa mukaan hakee. Koulutuksen järjestäjä, tässä tapauksessa Nurmijärven kunta päättää lukioista, joissa koulutusta järjestetään, jollei luvassa ole toisin määrätty.

Opiskelijaksi ottamisesta oppilaitokseen päättää koulutuksen järjestäjä. Nurmijärvellä on voimassa koululautakunnan päätös vuodelta 2004, jonka mukaa Nurmijärven kunnan järjestämään lukiokoulutukseen otetaan opiskelijaksi opiskelijat lukioon pyrkijöiden perusopetuksen päättötodistuksen lukuaineiden keskiarvon paremmuusjärjestyksessä siten, että alin keskiarvo on 7,00.

Nurmijärven kunnan lukiot ovat Nurmijärven yhteiskoulun lukio ja Rajamäen lukio. Nurmijärven kunnanvaltuusto päätti kesäkuussa 2019, että lukiot yhdistyvät hallinnollisesti 1.1.2020. Nurmijärven kunnan alueella toimii kunnan ylläpitämien lukioiden lisäksi yksityinen Arkadian yhteislyseon lukio.

8.2 Opiskelijamäärän ennakointi

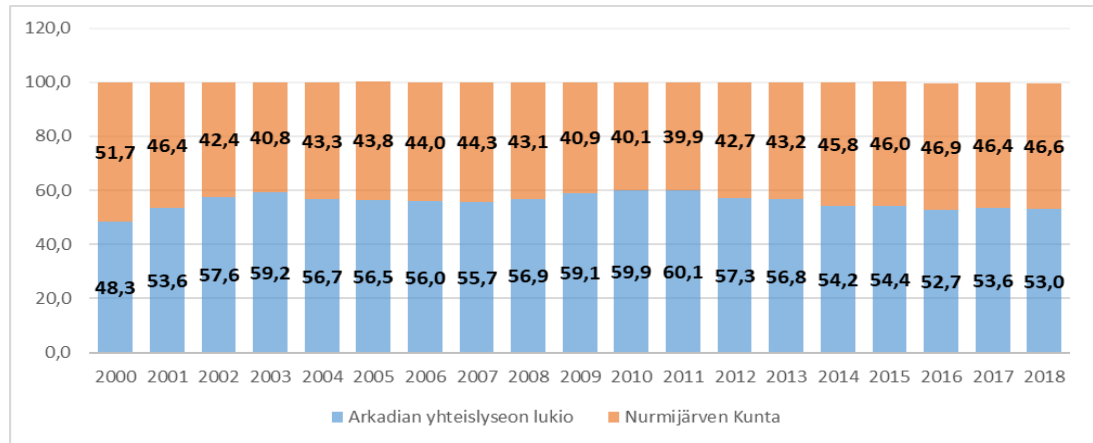
Kuvassa 54 on esitetty Nurmijärven kunnan alueella toimivien kolmen lukion opiskelijamäärien kehittyminen vuosina 2000-2018. Lukioiden yhteenlaskettu opiskelijamääräkehitys on ollut pääsääntöisesti kasvavaa. Tulee toki huomata, että osassa oppilaitoksia opiskelee myös muiden kuntien asukkaita kuin nurmijärveläisiä.

Kuva 54. Nurmijärven kunnan alueella olevien lukioiden opiskelijamäärien kehitys vuosina 2000-2018 (Vipunen 2019)

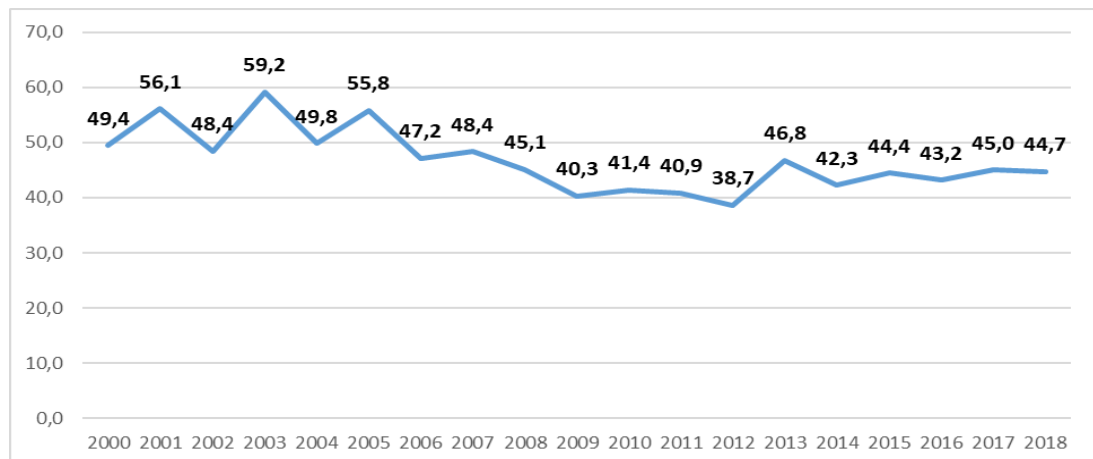
Arkadian yhteislyseon lukio on Nurmijärven suurin lukio. Keskimäärin 55-56 Nurmijärven kunnan alueen lukioissa opiskelevista opiskelijoista opiskeli Arkadian yhteislyseon lukiossa vuosina 2000-2018 (kuva 55).

23.10.2019

Kuva 55. Nurmijärven kunnan alueella toimivien lukioiden opiskelijamäärien ja-kautuminen opetuksen järjestäjän mukaan vuosina 2000-2018

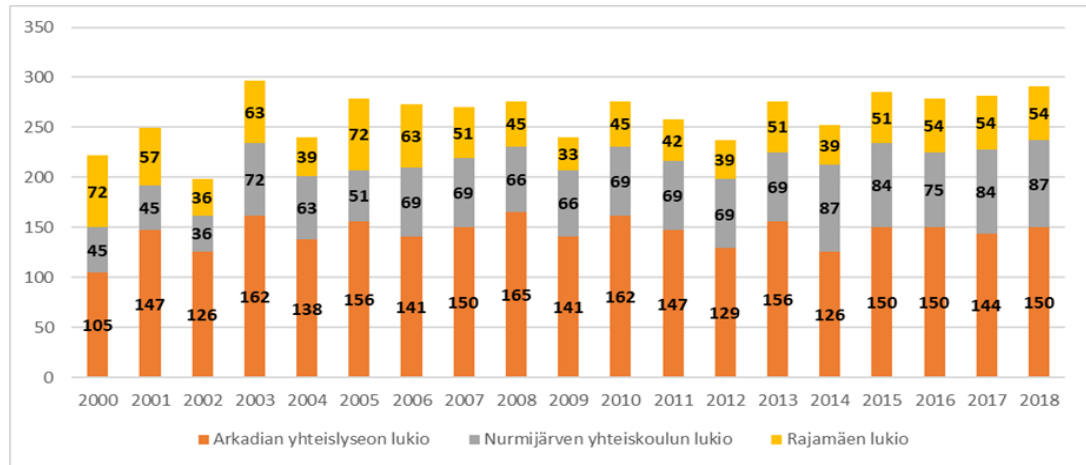
Nurmijärven kunnan perusopetuksensa päättäneiden määrästä laskennallisesti 46,7 % aloitti Nurmijärven kunnan alueella toimivissa lukioissa vuosina 2000-2018 (kuva 56). Lukiokoulutuksen aloittaneiden suhteellinen osuus on vaihdellut alle 40 prosentista lähes 60 prosenttiin. Lukioon hakeutuneiden nuorten suhteellinen osuus perusopetuksensa päättävien määrästä näyttää vakiintuneen noin 40-45 prosentin tuntumaan.

Kuva 56. Perusopetuksensa päättäneitä vastaava suhteellinen osuus Nurmijärven kunnan alueen lukioissa aloittaneiden määrästä vuosina 2000-2018 (Vipunen 2019)

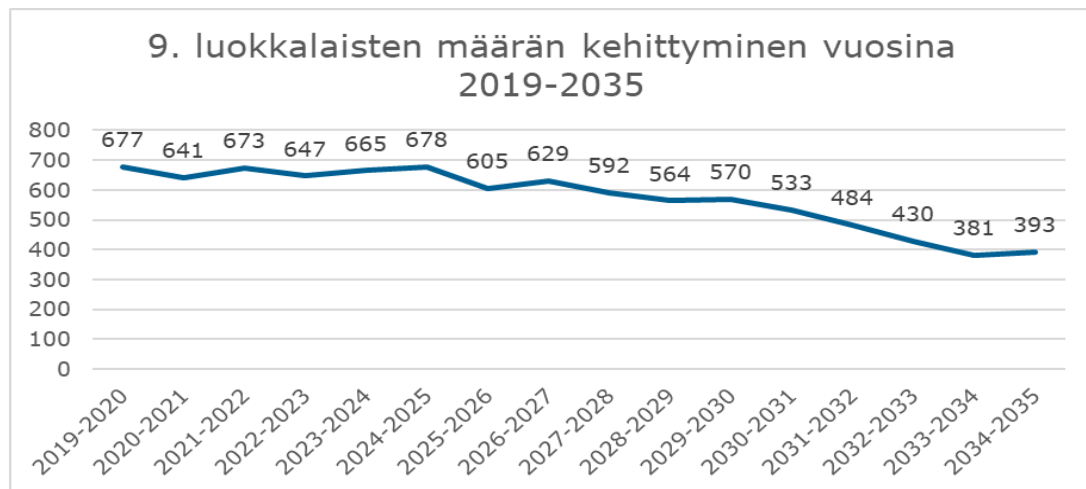
Vuosina 2008-2018 Rajamäen lukiossa aloitti keskimäärin 46 opiskelijaa. Vastaava luku Nurmijärven yhteiskoulun lukiossa oli 75 opiskelijaa ja Arkadian yhteislyseon lukiossa keskimäärin 147 opiskelijaa (kuva 57).

23.10.2019

Kuva 57. Nurmijärven kunnan alueella olevien lukioiden aloittaneet opiskelijat vuosina 2000-2018 (Vipunen 2019)

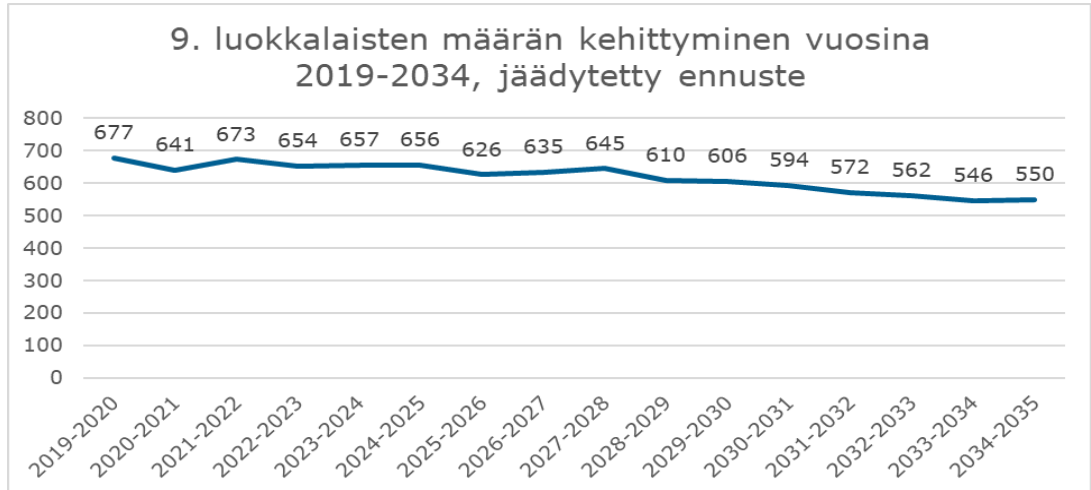
Kuvassa 58 on esitetty ennuste väestötietojärjestelmään perustuva 9. luokkalaisten määrän kehittyminen vuosina 2019-2035 ilman tulo- ja lähtömuuton vaikutusta. Mikäli oppilasmäärien kehittyminen tapahtuisi tämän ennusteen mukaisena, laskee potentiaalisten lukioon siirtyvien nuorten määrät merkittävästi seuraavien 15 vuoden kuluessa.

Kuva 58. Väestötietopohjainen ennuste 9 vuosiluokkien oppilasmäärän kehitymisestä. Ennusteessa ei ole huomioitu nettomuuttoa.

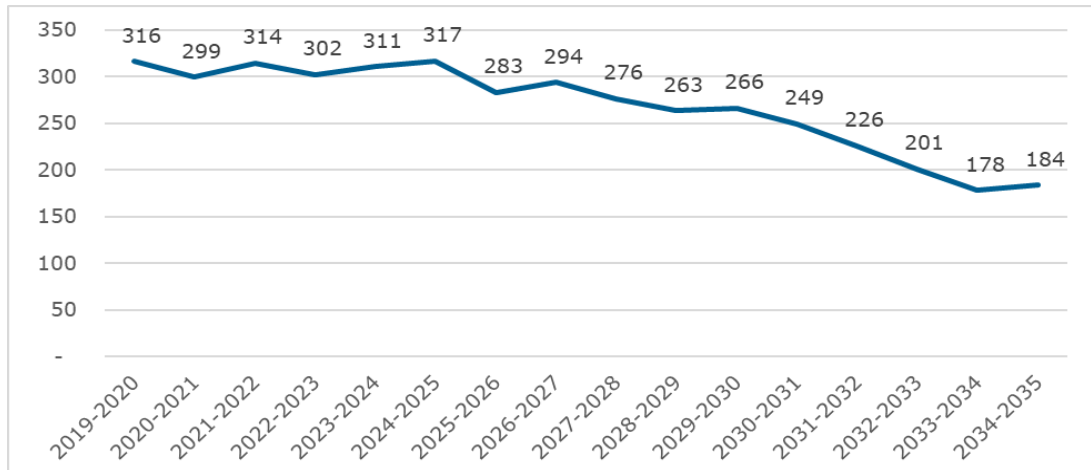
Kuvan 59 ennuste on laadittu ns. jäädytettynä oppilasennusteena. Tässäkin ennusteessa 9. luokkalaisten määrän ennustetaan vähenevän, mutta oppilasmäärän lasku on maltillisempaa ja väestötietopohjaista ennustetta hitaampaa.

23.10.2019

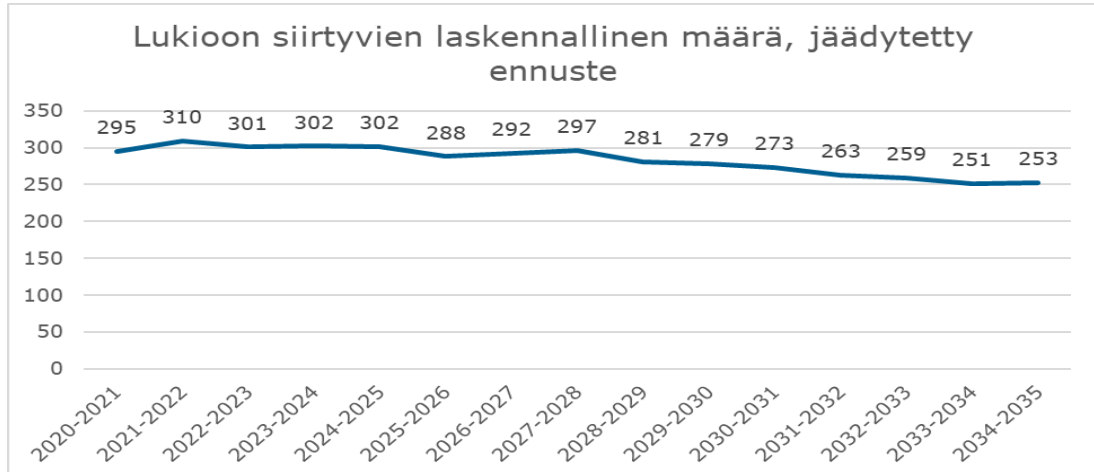
Kuva 59. Väestötietopohjainen ennuste 9 vuosiluokkien oppilasmäärän kehitymisestä. Ennusteessa ei ole huomioitu nettomuuttoa. Jäädytetty ennuste.

Näiden kahden ennusteen pohjalta on laadittu laskelmat laskennallisista lukion aloittavien määristä (kuva 60 ja 61).

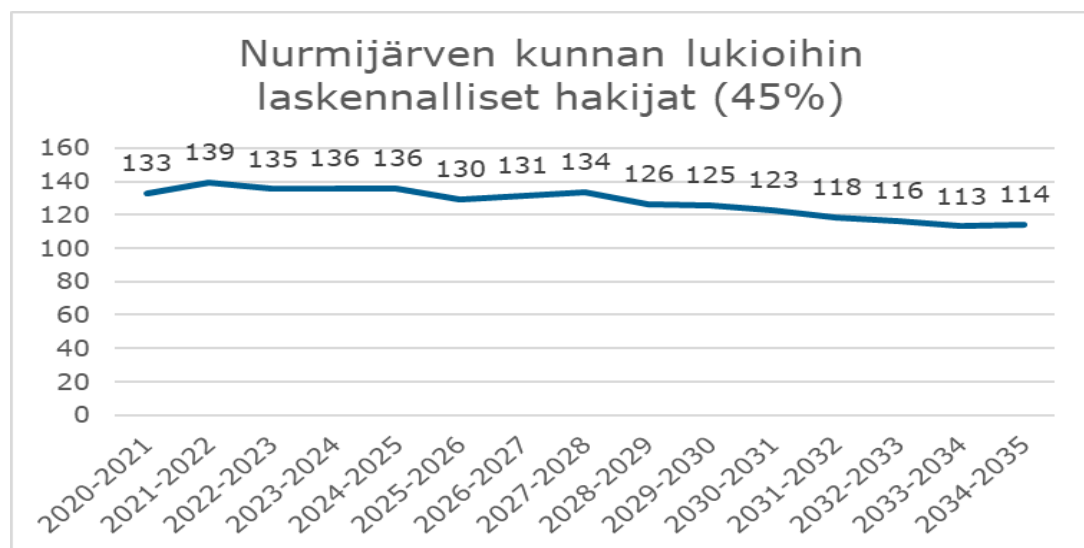
Kuva 60. Lukion aloittavien laskennallinen määrä ilman nettomuuton vaikutusta, laskettu 2000 -luvun keskimääräisellä lukioon siirtyvien prosentuaalisella määrällä, 46,7 % perusopetuksensa päättävien määrästä (Nurmijärven kunta 2019, Vipunen 2019)

23.10.2019

Kuva 61. Lukion aloittavien laskennallinen määrä ilman nettomuuton vaikutusta, laskettu 2000 -luvun keskimääräisellä lukioon siirtyvien prosentuaalisella määrällä, 46,7 % perus-opetuksensa päättävien määrästä (Nurmijärven kunta 2019, Vipunen 2019). Jäädytetty ennuste.

Laskennallisesti Nurmijärven kunnan ylläpitämiin kahteen lukioon hakijoita olisi ennusteen 62 mukaisesti vain 114-139 opiskelijaa vuosittain vuosina 2020-2034. 45 prosenttia vastaa koko kunnan lukioihin hakeutuvien määrän Nurmijärven kunnan ylläpitämiin lukioihin hakeutuvien suhteellista osuutta.

Kuva 62. Nurmijärven kunnan ylläpitämien lukion aloittavien opiskelijoiden määrän ennuste vuosille 2019-2033, pohjana jäädytetty ennuste

8.3 Lukioden investointitarpeet

Kummatkin lukiot toimivat yläkoulujen yhteydessä ja lukioyksiköillä ja yläkouluilla on yhteisiä opettajia. Kunnanhallitus antoi marraskuussa 2009 sivistystoimen tehtäväksi selvittää mahdollisuudet yhdistää Nurmijärven yhteiskoulun lukio ja Rajamäen lukio hallinnollisesti yhdeksi lukioksi. Yhdistymisestä päätettiin kesällä 2018 siten, että lukio toimii yhden rehtorin alaisuudessa ja lukiolla on kaksi toimipistettä. Toimipisteet sijaitsevat Nurmijärven yhteiskoulun tiloissa ja Rajamäellä pää-

23.10.2019

asiallisesti Rajakaaren tiloissa. Näistä Nurmijärven yhteiskoulun tilojen peruskorjauksen toteutukseen ollaan esittämässä rahoitusta vuosille 2020 ja 2021. Rajakaaren osalta korjaustarve ajoittuu alustavasti vuosikymmenen loppupuolelle.

8.3.1 Vaihtoehto 1.

Palveluverkkoon tehtävät muutokset noudattavat valtuuston vuonna 2018 hyväksymää vuosien 2019-2023 investointiohjelmaa ja korjausvelkalaskentaan perustuvat toimenpiteet sekä kunnassa esiin nousseisiin sisäilmaongelmaisii kiinteistöihin kohdistuvat toimenpiteet. Palveluverkkoon ei tehdä investointiohjelman ulkopuolisia muutoksia.

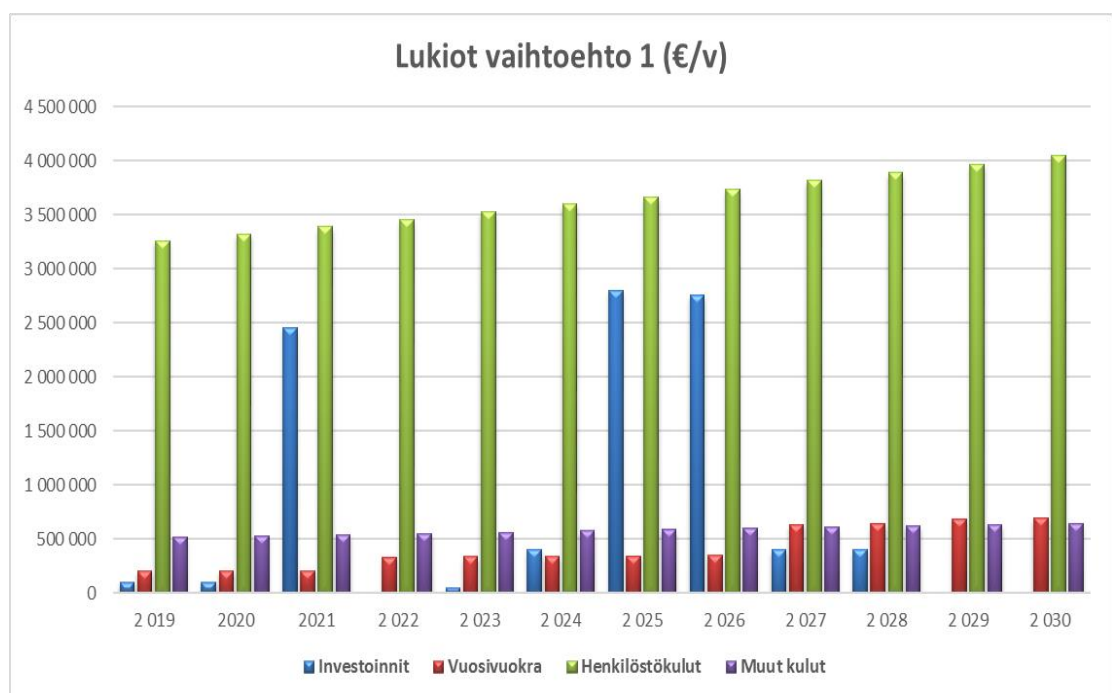
Investoinnit lasketaan investointiohjelman ja korjausvelkalaskennassa esiin nousseiden investointitarpeiden ja -ajoitusten mukaisina.

Lukiokoulutuksen käytössä on tällä hetkellä 4 763 hu². Koska lukio toimii Nurmijärven yhteiskoulun kanssa samoissa tiloissa rakennuksissa A ja B, Mikkola peruskorjaus ja sisäilmakorjaus kohdistuvat myös lukioon. Rajakaaren koulu- ja vapaa-aikarakennuksen on vain lukion käytössä. Lisäksi lukio käyttää joitakin Seitsemän veljeksien koulun tiloja.

Taulukko 31. Lukiokoulutuksen vaihtoehto 1.

	hu ²	Versio 1.												
		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
Nurmijärven yhteiskoulu rak A ja B	2 577			Mikkolan peruskorjaus ja sisäilmakorjaus vv.2021										
Nurmijärven yhteiskoulu, Askola, laajennus	507													
Nurmijärven yhteiskoulu, Kivelä, tsto, asunto	116										Peruskorjaus vv.2027-2028			
Rajakaari koulu- ja vapaa-aikarakennus, Rajamäen lukio	1 563					Peruskorjaus vv.2023-2026								
Uusi lukio														

Vaihtoehdon 1 kustannukset on esitetty kuvassa 63.

Kuva 63. Vaihtoehdon 1 kustannukset ennustejaksolla 2019-2030.

23.10.2019

Vaihtoehdon 1 toimintamenoiksi on laskettu koko ennustejaksolle yhteensä 55,6 milj. € ja investoinneille vastaavana aikana yhteensä 9,4 milj. €.

8.3.2 Vaihtoehto 2.

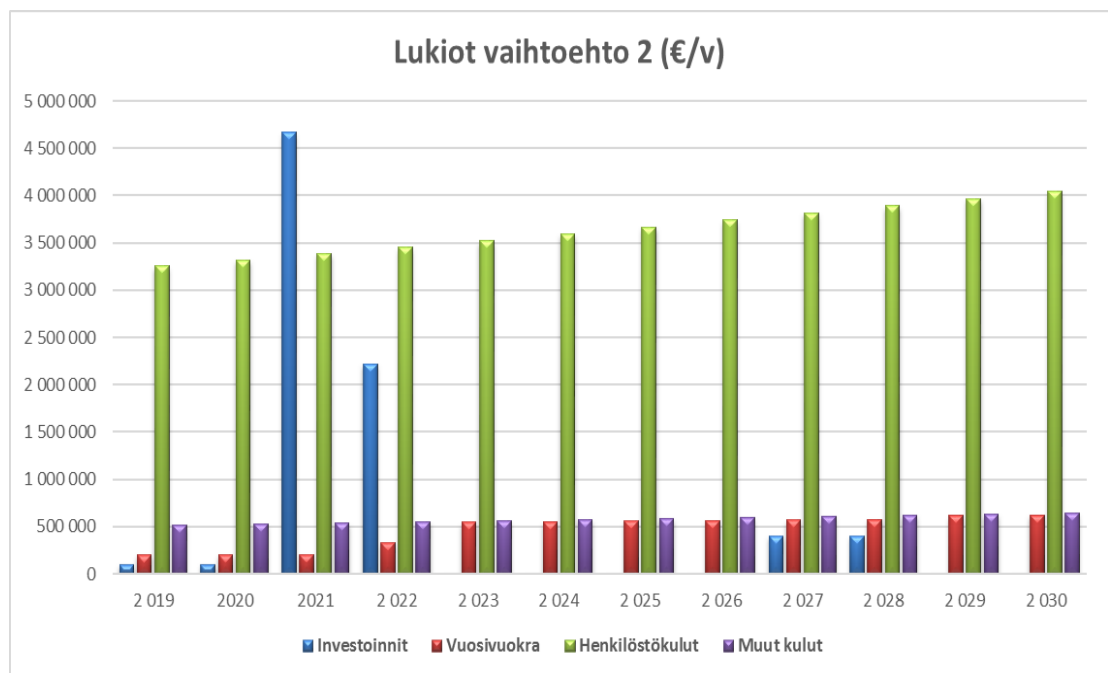
Palveluverkkoon tehtävät muutokset noudattavat 23.10.2019 kunnanjohtajan hallitukselle tekemää esitystä ja korjausvelkalaskentaan perustuvat toimenpiteet. Kunnanjohtajan esitys huomioi sisäilmaongelmaiset kiinteistöt.

Investoinnit lasketaan investointiohjelmaan esitettyjen muutosten ja korjausvelkalaskennassa esiin nousseiden investointitarpeiden ja -ajoitusten mukaisina.

Taulukko 32. Lukiokoulutuksen vaihtoehto 2.

	hum²	Versio 2.												
		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
Nurmijärven yhteiskoulu rak A ja B	2 577			Mikkolan peruskorjaus ja sisäilmakorjaus vv.2021										
Nurmijärven yhteiskoulu, Askola, laajennus	507													
Nurmijärven yhteiskoulu, Kivelä, tsto, asunto	116									Peruskorjaus vv.2027-2028				
Rajakaari koulu- ja vapaa-ajanrakennus, Rajamäen lukio	1 563			Peruskorjaus vv.2021-2022										
Uusi lukio														

Vaihtoehdon 2 kustannukset on esitetty kuvassa 64.

Kuva 64. Vaihtoehdon 2 kustannukset ennustejaksolla 2019-2030.

Vaihtoehdon 2 toimintamenoiksi on laskettu koko ennustejaksolle yhteensä 56,2 milj. € ja investoinneille vastaavana aikana yhteensä 7,9 milj. €.

8.3.3 Vaihtoehto 3.

Palveluverkkoon tehtävät muutokset noudattavat 23.10.2019 kunnanjohtajan hallitukselle tekemää esitystä ja korjausvelkalaskentaan perustuvat toimenpiteet.

23.10.2019

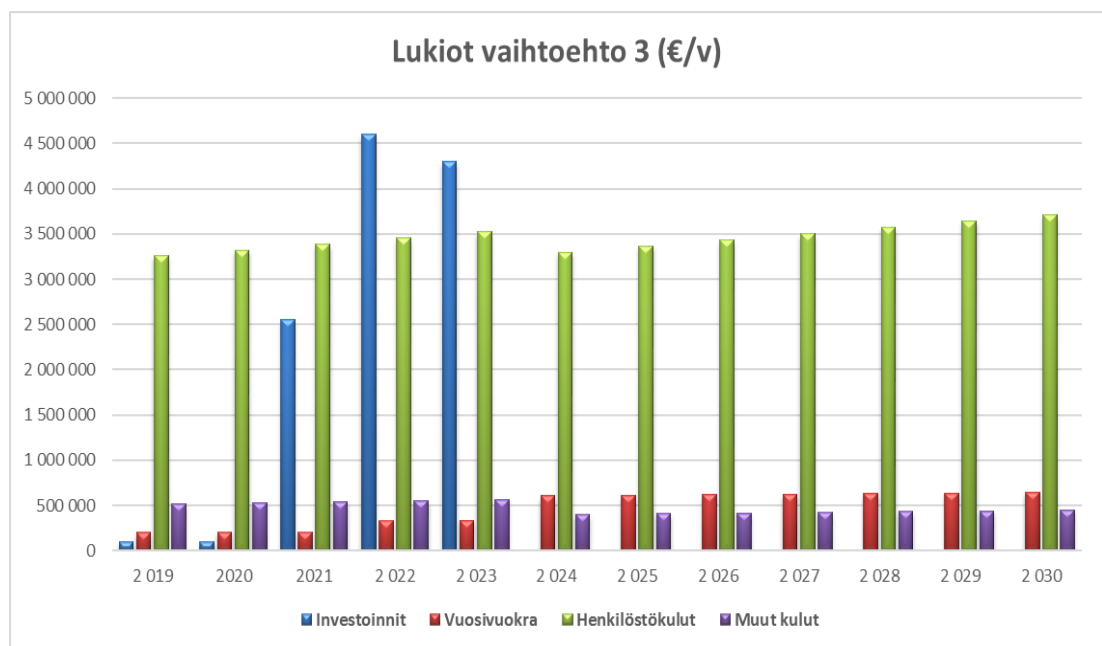
Kunnanjohtajan esitys huomioi sisäilmaongelmaiset kiinteistöt. Konsultin näkemysten eroavuudet merkitään näkyviin. Ja samalla palveluverkkoa sopeutetaan muuttuviin palvelutarpeisiin.

Lukioverkkoa sopeutetaan jo 2030-luvulla laskeviin väestömääriin. Nurmijärven kunnan järjestämä lukiokoulutus sijoitetaan yhteen yksikköön Kirkonkylälle. Lukio mitoitetaan nykyisiä käytössä olevia tiloja pienemmäksi. Lukiokoulutukselta vapautuvien tilojen käyttöä tai tiloista kokonaan luopumista tulee tarkastella tarveselvityksen laadinnan yhteydessä tarkemmin.

Taulukko 33. Lukiokoulutuksen vaihtoehto 3.

		Versio 3.											
	hum ²	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Nurmijärven yhteiskoulu rak A ja B	2 577			Mikkolan peruskorjaus ja sisäilmakorjaus vv.2021									
Nurmijärven yhteiskoulu, Askola, laajennus	507			Uudisrakennus Kirkonkylälle (3600 brm ²) vv.2022-2023. Lukion valmistuttua lukiokoulutus luopuu NYK:n ja Rajakaaren lukion nykyisessä käytössä olevista tiloista v.2024.									
Nurmijärven yhteiskoulu, Kivelä, tsto, asunto	116												
Rajakaari koulu- ja vapaa-ajanrakennus, Rajamäen lukio	1 563												
Uusi lukio													

Vaihtoehdon 3 kustannukset on esitetty kuvassa 65.

Kuva 65. Vaihtoehdon 3 kustannukset ennustejaksolla 2019-2030.

Vaihtoehdon 3 toimintamenoiksi on laskettu koko ennustejaksolle yhteensä 52,8 milj. € ja investoinneille vastaavana aikana yhteensä 11,7 milj. €.

Laskelma ei sisällä henkilöstö- ja muiden vastaavien toimintakulujen yhdistämisestä seuraavien säästöjen muodostumista, ts. tehostumisen vaikutuksien arviota toimintojen siirtämisestä yhteen yksikköön.

23.10.2019

9 Nuorisopalvelut

9.1 Palvelun sisältö ja säädöspohja

Nuorisopalveluiden tarkoituksena on tukea nuorten kasvua painottaen vastuullisuutta, osallisuutta sekä itsestä ja ympäristöstä huolehtimista.

Nuorisopalveluiden toiminnot:

- avoin kerhotoiminta nuorille
- koululaisten iltapäiväkerhotoiminta
- nuorisovaltuusto
- kerhotoiminnot lapsille ja nuorille
- ehkäisevä päihdetyö
- leiritoiminta
- nuorten työllistäminen
- etsivä nuorisotyö ja ohjaamo
- nuorisojärjestöjen tukeminen
- monialainen yhteistyö
- tapahtumat
- koulu yhteistyö

Nuorisotyön merkittävin toimintaympäristö on nuorten vapaa-aika. Toimintaa järjestetään pääsääntöisesti nuorisotiloissa. Tämän lisäksi nuorisotyö toimii myös kouluissa. Nuorisotiloja käytetään myös eri-ikäisten kuntalaisten kokoontumis- ja harrastustiloina, ”kuntalaisten olohuoneena”. Nuorisotiloja annetaan maksutta käyttöön paikallisille yhdistyksille, myös aikuisyhdistyksille. Pääsymaksullisesta ja kaupallisesta toiminnasta sekä perhe ja juhlatilaisuuksista peritään käyttäjiltä vuokraa hyvinvointilautakunnan hyväksymän maksujärjestelmän perusteella. Taulukossa 26 on esitetty nuorisopalveluiden hallinnassa olevat tilat.

Taulukko 26. Nuorisopalveluiden tilat.

Nimi	Postitoimi		Huoneistoala		Vuosikulu				Korjaus	Peruskorjaus	Perusparan
	paikka	(h/m2)	JHA 2019	miner	TA 2019	KLA	Salkku	velka	tarve	nustarve	
Märkiön majoitusrakennus uusi	Hyvinkää	423,00	889 608	15 568	663 976	74,64 %		3 229	0	0	
Klan työpaja varastorakennus (vuokrakohde)	Klaukkala	17,00	0	0	0	0,00 %		0	0	0	
Klaukkalan työpaja (vuokrakohde)	Nurmijärvi	352,00	0	0	0	0,00 %		0	0	0	
Koy Hellas Nuorisotila (vuokrakohde)	Nurmijärvi	501,00	0	0	0	0,00 %		0	0	0	
Märkiön leirikeskus, Autotalli	Hyvinkää	43,00	31 811	557	22 108	69,50 %	A	1 750	0	0	
Ahjolan nuorisotila	Nurmijärvi	775,00	2 784 746	48 733	2 478 262	88,99 %	A	0	0	0	
Kuusirinteen nuorisotila	Lepsämä	149,00	297 614	5 208	150 295	50,50 %		72 915	117 557	206 842	
Röykän nuorisotila (vuokrakohde)	Röykkä	150,00	0	0	0	0,00 %	A	0	0	0	
Märkiön leirikeskus, talousrakennus	Hyvinkää	50,00	333 130	5 830	242 542	72,81 %		7 305	0	0	
Märkiön leirikeskus, Piharakennus	Hyvinkää	239,00	394 028	6 895	281 730	71,50 %		13 791	0	0	
Märkiön leirikeskus, Sauna	Hyvinkää	78,00	173 933	3 044	120 883	69,50 %		9 566	0	0	

Taulukossa esitettyjen kiinteistöjen lisäksi Nurmijärvellä on lisäksi Nurmijärven monitoimitalon Monikon nuorisotila, Nurmijärven monitoimitalo Monikon monikosali ja aulakahvio ja näyttelytila sekä koulun yhteydessä toimiva Haikalan nuorisotila.

9.1.1 Nuorisotilojen mitoituseriaate

Nuorisotilojen mitoituserusteena käytetään joko asukaslukua tai nuorten alle 29-vuotiaitten määrää. Asukasluvun mukaan laskettuna nuorisotiloja tulisi olla 0,12 m²-0,18 m²/asukas. Nuorten mukaan laskettuna tiloja tulisi olla 0,5 m²/nuori.

23.10.2019

9.1.2 Palveluverkon investointitarpeet

Nuorisopalveluiden arvion mukaan nuorisotilojen sijainti ja varustus ovat nykyiseen väestömäärään suhteutettuna varsin hyvä. Kirkonkylän nuorisotilan Ahjolan vuonna 2013 tehty saneeraus toi merkittävän parannuksen kirkonkylään.

Klaukkalaan vuonna 2017 valmistunut Nurmijärven monitoimitalo Monikko toi merkittävän parannuksen ajanmukaisten tilojen puutteeseen Klaukkalassa. Monikossa oleva monikkosali mahdollistaa kuntalaisille esittävän taiteen sekä muiden tapahtumien järjestämisen. Monikossa olevat bändien harjoittelutilat toivat kaivatut tilat bändien harjoitteluun.

Päätaajamissa nuorisotiloja on riittävästi tulevien vuosien tarpeita ajatellen. Rajamäen osalta on syytä harkita vuokratiloista luopumista. Mikäli Rajamäkeen rakennetaan uusi koulurakennus, niin sen yhteyteen on luontevaa rakentaa myös nuorisotilat. Lepsämässä sijaitsevan Kuusirinteen kerhotalosta luopumista tulee harkita, mikäli tila tarvitsee mittavia korjauksia.

Pienempiin taajamiin muun julkisen rakentamisen yhteydessä on syytä pohtia, miten niihin voidaan liittää nuorten vapaa-aikatoimintoja palvelevia tiloja. Taloudellisesti järkevä ratkaisu on rakentaa monikäyttöisiä muunneltavia tiloja. Koulurakentamisen ja saneeraamisen yhteydessä tulee huomioida koululaisten iltapäivätoiminnalle sekä muuhun kerhotoimintaa sopivat tilat.

Kunnassa on käyty keskustelua, että Nurmijärven kasvaessa tulee pohdittavaksi nuorten kahvila-tyyppisten tilojen rakentamista kauppakeskuksiin. Vaikka nuorisotyötä on jo nyt ja kasvamassa määrin tehdään verkossa, ei nuorisotilojen tarve tule vähenemään. Kuntalaisille tehdyn nuorisopalveluiden kehittämiskyselyn mukaan, nuoret kaipaavat myös oleskelupuistoja, jossa voi viettää aikaa mm. skeitaten. Tällaisia nuorten puistoja tulee jatkossa suunnitella ja rakentaa päätaajamiin.

23.10.2019

10 Kirjastopalvelut

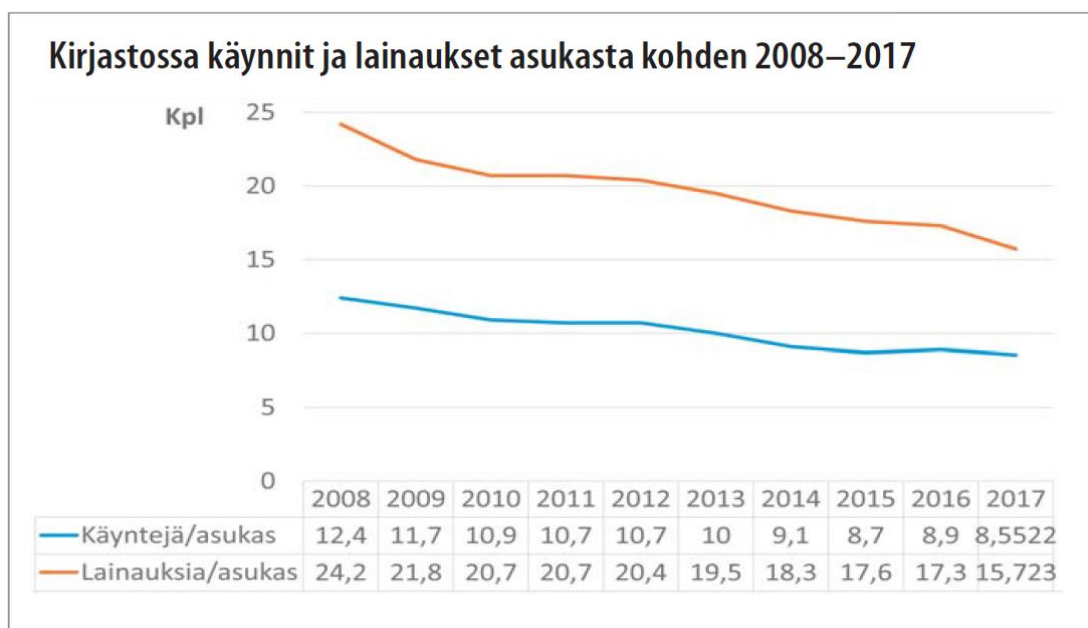
10.1 Palvelun sisältö ja säädöspohja

Kunnan tehtävänä on yleisen kirjaston toiminnan järjestäminen. Lain mukaan yleisen kirjaston tehtävänä on

- 1) tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin
- 2) ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa
- 3) edistää lukemista ja kirjallisuutta
- 4) tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon
- 5) tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansaistoimintaan
- 6) edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Nurmijärven kirjasto kuuluu Ratamo-kirjastokimppaan yhdessä Hausjärven, Hyvinkään ja Riihimäen kirjastojen kanssa.

Kuvassa 66 on esitetty yhteenveto kirjastokäynneistä ja lainauksista vuosilta 2008–2017.

Kuva 66. Kirjastoissa käynnit ja lainaukset asukasta kohden vuosina 2008–2017.

10.2 Nykyisen palveluverkon kapasiteetti

Nurmijärven kunnankirjastoon kuuluu kolme toimipistettä: pääkirjasto Kirkonkylässä, Klaukkalan kirjasto ja Rajamäen kirjasto. Näiden lisäksi kunnassa kiertää kirjastoauto Oiva. Pääkirjasto hoitaa keskitetysti aineiston hankinnan ja luetteloinnin sekä varastoinnin. Pääkirjaston aineistokokoelma on suurin ja myös ajallisesti kattavin.

Pääkirjasto

Nurmijärven pääkirjasto on valmistunut vuonna 1984. Pääkirjaston kokonaispinta-ala on 1 891 m². Näistä asiakaskäytössä on 1 150,5 m². Asiakaskäytössä olevia

23.10.2019

tiloja ovat kirjastosali, käsikirjasto, musiikkiosasto, lehtisali ja Galleria Ville sekä asiakas-wc:t. Lisäksi osittain asiakkaiden käytössä on takatiloissa sijaitseva Kivi-huone, jonne asiakkaat pääsevät halutessaan tutustumaan ja jota yhdistykset voivat varata kokouskäyttöön. Työtiloja on yhteensä 213 m². Tiloissa työskentelee lokakuun 2019 alussa 23 henkilöä, joista 20 on kirjaston ja kolme museon henkilökuntaa. Pääkirjastossa sijaitsevat myös koko kunnan kirjaston varastotilat ja kirjastoauton talli.

Klaukkalan kirjasto

Klaukkalan kirjaston nykyiset tilat avattiin vuonna 2005. Klaukkalan kirjasto on Nurmijärven kunnan vilkkain kävijä- ja lainamääriltään. Klaukkalan kirjastossa on yhteensä 963 m². Asiakaskäytössä on 771 m² neliötä: kirjastosali, lehtisali, käsikirjasto ja aulatila, jossa sijaistaa Galleria Toivo sekä asiakas-wc:t. Työtiloja Klaukkalan kirjastossa on 156,5 m² ja henkilökuntaa on 13.

Rajamäen kirjasto

Rajamäen kirjaston laajennetut tilat otettiin käyttöön vuonna 2007. Rajamäen kirjastossa on yhteensä tilaa 435 m². Asiakaskäytössä on 370 m². Asiakkaiden käytössä oleva tila on yhtenäistä tilaa, josta on osa varattu lehtien lukemista varten. Työtiloja Rajamäen kirjastossa on 13,8 m². Takatiloissa on käytännössä yksi työhuone henkilökunnan käytössä, ja kirjankorjausta tehdään pienessä varastohuoneessa. Työntekijöitä on kolme.

Kirjastoauto Oiva

Kirjastoauto Oiva on hankittu vuonna 2015. Kirjastoauto palvelee aamureiteillä kouluja ja päiväkoteja ja iltareiteillä sivukylien asukkaita. Pysäkit ja aikataulut löytyvät kunnan nettisivuilta.

10.3 Palveluverkon investointitarpeet

Vuonna 2017 voimaan tulleessa laissa yleisistä kirjastoista määritetään kirjaston tehtäväksi tilojen tarjoaminen oppiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan. Kirjastoista on tullut kuntalaisten olohuoneita, joissa voi maksutta viettää aikaa, kohdata muita ihmisiä ja osallistua monenlaiseen toimintaan ja myös itse tuottaa toimintaa. Kirjastot järjestävät paljon erilaisia tapahtumia erikäisille kohderyhmille, mutta tarjoavat myös tiloja muille tapahtumajärjestäjille. Kirjastojen pedagoginen toiminta on laajaa ja monipuolista lapsille suunnatusta kirjastonkäytön opetuksesta ikäihmisten digitaitojen vahvistamiseen. Kirjaston tehtävänä on monipuolisen kokoelman ylläpito, ja sen on tarjottava asiakkaille pääsy aineistoihin ja tietoon. Kirjastopalvelujen edustajien mukaan Nurmijärven kirjastoverkko on tällä hetkellä kattava, mutta nykyaikaisten kirjastopalvelujen järjestäminen asettaa tiloille paljon vaatimuksia ja edellyttää tilojen uudistamista.

Pääkirjasto

Pääkirjaston peruskorjauksen ja laajennuksen ensimmäinen hankesuunnitelma valmistui jo vuonna 2009. Investointiohjelmaan hanke hyväksyttiin vuosille 2015-2016, mutta sen toteutus on siirtynyt. Tiloihin on tehty viime vuosina vain yksittäisiä korjauksia. Pääkirjaston tilat riittävät hyvin kirjaston toimintaan, mutta suunnitellun peruskorjauksen yhteydessä on ollut tarkoitus rakentaa lisätilaa palvelemaan myös kulttuuripalveluja ja museota. Museo tarvitsee ympärivuotisen näyttelytilan, ja kaikki yksiköt tarvitsevat tilaa pedagogista toimintaansa varten.

23.10.2019

Myös työtilat edellyttävät uudistamista. Uusien tilojen liittäminen kirjastotalon yhteyteen palvelisi parhaiten käyttäjiä ja työntekijöitä sekä toisi mukanaan tiloihin liittyen yhteiskäyttöisyyttä ja mahdollistaisi joustavan yhteistoiminnan tulosalueen sisällä. Pääkirjaston peruskorjauksen suunnittelu on esitetty käynnistettäväksi vuonna 2020.

Klaukkalan kirjasto

Klaukkalan kirjaston tilat ovat käyttöön nähden pienet. Kunnan väestönkasvu painottuu myös tulevaisuudessa Klaukkalaan, joten pitkällä aikavälillä (15 - 20 vuotta) joudutaan miettimään Klaukkalan kirjaston asiakastilojen laajentamista. Nykyisiin tiloihin on teetetty AVI:lta saadulla avustuksella pienimuotoinen uudistus suunnitelma, jonka tarkoituksena on saada tilat vastaamaan toiminnan nykyisiä vaatimuksia ja palvelemaan paremmin asiakkaita. Uudistus on tarkoitus toteuttaa vuonna 2021.

Rajamäen kirjasto

Rajamäen kirjasto palvelee hyvin alueen asiakaskuntaa. Kirjastolle on kuitenkin lähitulevaisuudessa löydettävä uudet tilat. Tontille, jolla kirjaston rakennus sijaitsee, on hyväksytty kaavamuutos. Rakennus tullaan purkamaan ja se on jo nyt suurelta osin tyhjillään kaupan ja hammashoitolan siirryttyä muihin tiloihin. Kirjastolle luonteva sijoituspaikka on joko koulun tai liiketilojen yhteydessä.

Kirjastoauto Oiva

Kirjastoauto on vasta muutaman vuoden ikäinen ja se palvelee hyvin vielä vuosia. Reitit päivitetään vuosittain, jolloin huomioidaan uusien asuinalueiden rakentaminen ja päiväkotij- ja kouluverkon muutokset.

23.10.2019

11 Kulttuuripalvelut

11.1 Palvelun sisältö ja säädöspohja

Kunnan kulttuuritoiminnalla tarkoitetaan toimintaa, jolla kunta edistää kulttuurin ja taiteen tekemistä, harrastamista, saatavuutta ja käyttöä sekä taide- ja kulttuurikasvatusta ja kulttuuriperintöä (166/2019).

Lain mukaan kunnan tehtävänä on:

- 1) edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja
- 2) monipuolista käyttöä;
- 3) luoda edellytyksiä ammattimaiselle taiteelliselle työlle ja toiminnalle;
- 4) edistää kulttuurin ja taiteen harrastamista sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa;
- 5) tarjota mahdollisuuksia kulttuurin ja taiteen eri muotojen ja alojen tavoitteelliseen taide- ja kulttuurikasvatukseen;
- 6) edistää kulttuuriperinnön ylläpitämistä ja käyttöä sekä paikallista identiteettiä tukevaa ja kehittävää toimintaa;
- 7) edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa;
- 8) edistää kulttuurista vuorovaikutusta ja kansainvälistä toimintaa ja toteuttaa muita kulttuuriin ja taiteeseen liittyviä toimia. (166/2019)

Lain mukaan kunnassa pitää tehdä toimialojen välistä yhteistyötalouksia määriteltyjen tavoitteiden edistämiseksi ja kunnan tehtävien toteuttamiseksi (166/2019).

11.2 Nykyisen palveluverkon kapasiteetti

Kulttuuripalvelut toteuttaa laissa määriteltyjä tehtäviä järjestämällä tapahtumia ja näyttelyitä, valmistelemalla kulttuuriavustuspäätökset, tekemällä yhteistyötä yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa, sekä vaalimalla osaltaan Aleksis Kiven perintöä.

Kulttuuripalvelut järjestää ammattimaisesti toteutettuja tapahtumia nuoriso-palveluiden hallinnoimassa Monikkosalissa. Vuonna 2017 käyttöön otettu sali tarjoaa tasokkaat ja hyväkuntoiset esittävän taiteen tilat.

Kulttuuripalvelut hallinnoi kunnan ja Kivi-juhlat ry:n ristiin omistamaa Taaborinvuoren tapahtuma-aluetta tapahtumatuotantoon liittyvien tilojen ja alueiden osalta. Alueen rakennuksia on peruskorjattu vuosien 2017-2019 aikana. Uusi kahvilarakennus valmistui 2019 ja esiintyjien sosiaalitalat ovat valmistumassa vuonna 2020. Kunnan omistamat rakennukset ovat tällä hetkellä katsomoa lukuun ottamassa hyvässä kunnossa. Kulttuuripalvelut järjestää Taaborinvuorella vuosittain 2-3 tapahtumaa. Tapahtumia alueella järjestävät kunnan ja Kivi-juhlien lisäksi sitä vuokraavat ulkopuoliset tapahtumajärjestäjät. Kesän aikana alueella järjestetään noin 40 tapahtumaa.

23.10.2019

Kulttuuripalvelut vastaa pääkirjaston yhteydessä sijaitsevassa Galleria Villessä järjestettävistä taidenäyttelyistä. Galleria Ville on Nurmijärven ainoa ympärivuotisesti toimiva galleriatila, jossa järjestetään ammattitaiteilijoiden vaihtuvia taidenäyttelyitä. Kunnassa ei ole taidemuseota tai kaupallisia gallerioita. Galleria Villen näyttelyt järjestetään osittain omana tuotantona ja osittain ulkopuolisten näyttelyjärjestäjien tuotantona. Galleriassa on vuosittain noin 10 näyttelyä.

11.3 Palveluverkon investointitarpeet

Kulttuuripalvelut ovat tuoneet syksyllä 2019 esiin seuraavia investointitarpeita:

- 1) Keskeinen investointitarve on Taaborinvuoren tapahtuma-alueen katsomon uudistaminen. Katsomorakenteet ja penkit on rakennettu noin 30 vuotta ennen vuonna 2012 toteutettua katsomon osittaista kattamista. Katsomon keskipiste ei kohdistu näyttämön keskipisteeseen eikä katsomon nouse tarpeeksi jyrkästi, joten taaempaan istuva yleisö ei näe kunnolla esiintyjä. Lisäksi suurin osa katsomon penkeistä sijoittuu katoksen ulkopuolelle. Jotta katosta voitaisiin hyödyntää täysimääräisesti, pitää katsomon istumapaikoista mahdollisimman suuri osa saada sijoitettua katoksen alle.
- 2) Toinen investointitarve on pääkirjaston peruskorjaus, jonka yhteydessä kirjastorakennuksessa sijaitsevan Galleria Villen tilat pitää uudistaa vastaamaan taidenäyttelytoiminnan tarpeita. Kirjaston yhteyteen sijoittuva taidegalleria on helposti saavutettava ja sen aukiolo voidaan toteuttaa taloudellisesti kirjaston aukioloaikojen mukaisesti.
- 3) Kolmas investointitarve liittyy Rajamäen kirjaston uusiin tiloihin. Rajamäellä ei tällä hetkellä ole kunnollisia tapahtumakäyttöön käyttöön soveltuvia tiloja. Rajamäkeen kohdistuvien rakennushankkeiden yhteydessä tulee huomioida mahdollisuus sijoittaa pienimuotoiseen tapahtumatoimintaan soveltuva tila johonkin suunnitteilla olevaan rakennukseen. Parhaiten tapahtumatila sopii kirjaston yhteyteen.
- 4) Yleisesti ottaen erityisesti päiväkoteihin ja kouluihin kohdistuvissa investointihankkeissa tulisi aina huomioida tilojen monikäyttöisyys ja muunneltavuus kulttuuri- ja tapahtumakäytön näkökulmasta. Jos tilat soveltuvat tapahtumakäyttöön, voidaan pienimuotoisia teatteri- ja musiikkiesityksiä helposti viedä eri asuinalueille.

23.10.2019

12 Museopalvelut

12.1 Palvelun sisältö ja säädöspohja

Uusi museolakia astuu voimaan 1.1.2020. Lain mukaan museotoiminnan tarkoitus on:

- 1) Kulttuuri- ja luonnonperinnön sekä taiteen tallentaminen ja säilyttäminen
- 2) Aineistoja ja muita sisältöjä koskevan tutkimuksen edistäminen ja hyödyntäminen
- 3) Aineistojen ja tiedon saatavuuden ja käytön edistäminen
- 4) Kulttuuri- ja luonnonperinnön sekä taiteen esittäminen ja elämysten tarjoaminen
- 5) Yleisötyö, vuorovaikutus sekä opetuksen ja kasvatuksen edistäminen

Nurmijärven museo kuuluu Muistaja-museoiden kimppaan yhdessä Hyvinkään kaupunginmuseon, Keravan museon, Mäntsälän museotoimen ja Riihimäen kaupunginmuseon kanssa. Muistaja-museoilla on käytössä yhteinen kokoelmahallintaohjelma ja koelmatyötä tehdään yhteisten periaatteiden pohjalta.

Museotoiminnan nykyiset tilat on esitetty taulukossa 34.

Taulukko 34. Museotoiminnan tilat

Nimi	Postitoimi paikka	Huoneistoala (hkm ²)	JHA 2019	Vuosikulu minen	TA 2019	KLA	Korjaus velkä	Peruskorjaus tarve	Perusparan nustarve
Aleksis Kiven kodin aitta	Palojoki	6,00	7 081	124	3 988	56,32 %	1 323	2 385	4 509
Aleksis Kiven koti mökki	Nurmijärvi	130,00	24 730	433	13 681	55,32 %	4 867	8 576	15 995
Kekkurin museokauppa ja kahvikioski samassa talossa	Palojoki	50,00	111 424	1 950	29 527	26,50 %	54 041	0	0
Kylänpään aitta (museorakennus)	Palojoki	32,00	20 968	367	14 535	69,32 %	1 191		
Nahkasuutarin mökki (museorakennus)	Palojoki	40,00	64 255	1 124	38 117	59,32 %	10 075	19 713	38 990
Nukarin koulumuseo	Nukari	78,00	154 974	2 712	107 707	69,50 %	8 524	0	0
Puusutarin mökki (museorakennus)	Palojoki	45,00	84 652	1 481	62 914	74,32 %	575	0	0
Seppälän vilja-aitta (museorakennus)	Palojoki	52,00	46 162	808	34 308	74,32 %	314	0	0
Sepän paja (museorakennus)	Palojoki	27,00	51 362	899	38 173	74,32 %	349	0	0
Sepänmökki (museorakennus)	Palojoki	45,00	77 043	1 348	49 555	64,32 %	8 228	0	0
Aleksis Kiven kodin sauna	Palojoki	6,00	6 447	113	3 308	51,32 %	1 527	2 494	4 428
Yhteensä		511	649 097	11 359	395 812	60,98 %	91 011	33 167	63 921

12.2 Nykyisen palveluverkon kapasiteetti

Nurmijärven museolla on kolme näyttelykohdetta: Aleksis Kiven koti, Taaborinvuoren museoalue ja Nukarin koulumuseo. Museolla on sen lisäksi vuosittain näytetyt pääkirjaston Galleria Villessä ja Klaukkalan kirjaston Galleria Toivossa. Osa kulttuuriperintöopetukseen liittyvistä palveluista järjestetään asiakkaan omissa tiloissa, kuten kouluissa, päiväkodeissa tai eri yhdistysten kokoontumistiloissa.

Aleksis Kiven kodin yhteydessä toimii Kekkurin museokauppa ja kahvikioski.

Museon työtilat ovat pääkirjaston työtilojen yhteydessä, valokuvakokoelma on sijoitettu pääkirjaston kirjavarastoon.

Nurmijärven museon kokoelmissa on noin 8 000 esinettä ja 18 000 valokuvaa. Museon esinekokoelmien säilytystilat ovat Punamullantie 12:ssa, mutta rakennus on huonokuntoinen.

23.10.2019

12.3 Palveluverkon investointitarpeet

Museon toimintakenttä on viime vuosina muuttunut. Perinteisten näyttelyiden rinnalla uudenlaisten toimintatapojen merkitys on kasvanut. Museopedagoginen toiminta on nykyisin olennainen osa museon toimintaa: kulttuuriperintöopetus, näyttelyihin liittyvät työpajat ja tilaisuudet vaativat tarkoituksenmukaiset tilat.

Nurmijärven kunnan museopalveluista vastaavien arvio on, että museon lainmukaisen toiminnan toteuttamisen näkökulmasta tärkeimmät tilatarpeet ovat: perusnäyttelytilan saaminen (n. 80 m²), tilat museopedagogiselle toiminnalle ja esinekokoelmien uudet säilytystilat (n. 600 m²).

Museolta puuttuu tällä hetkellä kokonaan ympärivuotisesti avoinna oleva nykyaikainen vaihtuvien näyttelyiden tila. Mikään olemassa olevista näyttelytiloista ei sovellu tähän tarkoitukseen. Vaihtuvien näyttelyiden tilaa on toivottu pääkirjaston yhteyteen, samoin kirjaston kanssa yhteiskäyttöistä pedagogista tilaa.

Museon nykyisten säilytystilojen kunto on huono ja rakennus tullaan lähivuosina purkamaan. Museo tarvitsee kokoelmilleen uudet säilytystilat, noin 600 m².

23.10.2019

13 Liikuntapalvelut

13.1 Palvelun tarkoitus ja sisältö

Liikuntapalvelut hallinnoi kunnan liikuntatilojen ja -paikkojen ilta- ja vapaa-ajan käyttöä. Sen lisäksi liikuntapalvelut järjestää kunnan liikuntapaikoissa kuntalaisille ohjattuja liikuntatunteja, kursseja ja tapahtumia sekä kuntotestejä. Kunnan liikuntatilojen ja -paikkojen ylläpidosta vastaa teknisen keskuksen puistotoimi. Palveluverkkosuunnitelmassa keskitytään suurimpiin liikuntapaikkoihin ja -tiloihin, joten lähiliikuntapaikat, kevyen liikenteen väylät ja pienet maastoliikuntapaikat eivät sisälly palveluverkkosuunnitelmaan, vaan niiden kehittämistä koskevat ratkaisut tehdään lautakuntien omien kehittämissuunnitelmien perusteella vuosittaisen investointi- ja käyttötalousbudjetoinnin kautta. Kevyen liikenteen väylien ja ulkoilureittien kehittäminen perustuu niistä tehtyyn kehittämissuunnitelmaan, joka on hyväksytty v. 2010. Sitä päivitetään tarpeen mukaan ja reittien rakentaminen tapahtuu kulloinkin rakentamiseen varattavilla määrärahoilla.

Tilarekisterin mukaan liikuntapalvelujen käytössä ovat taulukon 35 mukaiset rakennukset.

Taulukko 35. Liikuntapalveluiden rakennukset ja niiden tekniset tiedot.

Nimi	Postitoimi paikka	Huoneistoala (h ²)	Vuosikulu		KLA	Korjausvel ka	Peruskorjaus tarve	Perusparan nustarve	
			JHA 2019	minen					TA 2019
KK:n pukukoppi ja varastot	Nurmijärvi	142,00	213 099	3 729	118 270	55,50 %	41 554	73 519	137 449
Klaukkalan jäähalli	Klaukkala	5 740,00	11 834 355	207 101	5 828 420	49,25 %	3 047 346	4 822 500	8 372 806
Monikko monitoimitalo Klaukkala	Klaukkala	5 018,00	14 098 088	246 717	13 656 187	96,87 %	0	0	0
Kirkonkylän liikuntapuiston pukutilat	Nurmijärvi	248,00	506 237	8 859	470 801	93,00 %	0	0	0
Krannilan liikuntapuiston huoltorakennus	Nurmijärvi	209,00	589 954	10 324	548 657	93,00 %	0	0	0
Krannilan liikuntapuiston kalustorakennus	Nurmijärvi	89,00	251 224	4 396	233 639	93,00 %	0	0	0
Tiiran uimarannan rakennus	Klaukkala	87,00	545 777	9 551	498 022	91,25 %	0	0	0
Urheilualueen huoltorakennus A	Rajamäki	241,00	376 950	6 597	212 977	56,50 %	69 736	126 278	239 363
Varasto-konehalli B, laajennus	Rajamäki	221,00	179 840	3 147	117 796	65,50 %	17 084	0	0
Yhteensä		11 995	28 595 525	500 422	21 684 768	75,83 %	3 175 721	5 022 297	8 749 618

13.2 Nykyisen palveluverkon kapasiteetti

Urheilualueet ja huoltorakennukset

Kunnan omistuksessa on 20 huoltorakennusta, joista 8 on uimarannoilla ja 12 urheilualueiden tai -kenttien yhteydessä. Nurmijärvellä on tällä hetkellä kaksi virallista EU-uimarantaa:

- Sääksin iso uimaranta
- Tiiran uimaranta
- Näiden lisäksi kunnassa on ylläpidettävänä seuraavat uimapaikat:
- Valkjärven Lähtelän ranta
- Vaaksin ranta Röykässä
- Sääksin Röykän ranta
- Herusten ranta

Nurmijärven keskeiset urheilualueet ovat Klaukkalan urheilualue, Rajamäen liikuntapuisto, Maaniitun-Ihantolan ja Kirkonkylän liikuntapuisto.

23.10.2019

Sisäliikuntatilat

Koulujen liikuntasalit (yht. 22 kpl) ovat tärkeimpiä sisäliikuntatiloja Nurmijärven kunnassa. Salit ovat iltaisin ja viikonloppuisin noin 90 % käytössä. Suuremmista liikuntasaleista ei vuoroja pystytä myöntämään kaikille halukkaille käyttäjille. Liikuntasalit palvelevat päivisin perusopetuksen tarpeita ja ilta- ja viikonloppukäytössä kuntalaisia ja urheiluseuroja. Kouluissa olevien liikuntasalien lisäksi Rajakaarella on budotila, peilisali ja ampumarata. Klaukkalassa on sisäjuoksusuora yleisurheilijoiden käytössä sekä jäähalli.

Rajamäen uimahalli valmistui 1974. Uimahallin palveluita ovat uinti, kuntosali, ohjattu ryhmäliikunta, vauvauinnit, uimakoulut, kahvio ja hierontapalvelut. Uimahallin kävijämäärät ovat olleet 2000-luvulla noin 170 000 vuodessa. Uimahallia laajennettiin 1991 ja se on peruskorjattu 2000. Uimahalli on kunnan kokonaan omistaman osakeyhtiön ylläpitämä. Viimeisin peruskorjaus ja laajennus valmistui vuonna 2015, jonka myötä hallin allaspinta-ala liki kolminkertaistui. Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto (SUH) on valinnut Rajamäen uimahallin vuoden 2018 vesiliikuntapaikaksi.

Tulee huomata, että mikäli perusopetuksen palveluverkkoon tulee muutoksia, on sillä vaikutuksia esim. järjestöjen ja yhdistysten käytössä oleviin sisäliikuntatilojen määrään. Erityistä painetta tulee jäljelle jäävien koulujen tilojen ja salien ilta- ja viikonloppuvuoroihin ja -käyttöön. Tällä hetkellä liikuntapalvelujen näkökulmasta suurinta paine ja tarve salien käyttöön on Klaukkalan alueella. Pienten koulujen salit ovat tähän asti helpottaneet tilannetta, mutta muutokset palveluverkossa muuttavat tilanteen.

Klaukkalan jäähalli

Klaukkalan jäähallin on valmistunut vuonna 1989. Jäähallin laajuus on 5740 m². Halli toimi aluksi yksityisenä osakeyhtiönä ja siirtyi Nurmijärven kunnan omistukseen vuonna 2002. Vuonna 2014 toteutetun rakennushankkeen myötä nykyisen hallin viereen rakennettiin harjoitushalli tarvittavine pukutiloineen ja nykyistä hallia samalla peruskorjattiin. Rakentamishankkeen yhteydessä hallille tuli mm. uusi kuntosali ja väestösuoja ja jääurheiluseuroille toimistotilat (4 kpl). Laajennuksen laajuuden osuus oli 2600 m² ja peruskorjauksen korjausaste noin 21 %.

Salibandy on Nurmijärvellä toiseksi harrastetuin joukkuelaji ja tyttöjen osalta harrastajamäärät ovat suurimmat. Tilapulaa helpotti Arkadian yhteislyseon kylkeen vuonna 2017 valmistunut salibandyhalli.

Ulkoilualueet

Nukarin- ja Myllykosken ulkoilualueet ovat todella hienoja Vantaanjoen jokiluontoon liittyviä virkistysalueita. Ulkoilualueilla on nuotiopaikkoja ja laavut. Myllykosken ulkoilualan läpi on seudullinen seitsemän veljeksien vaellusreitti.

13.3 Palveluverkon investointi- ja kehittämistarpeet

Liikuntapalveluiden palveluverkon osalta keskeisimmät uudet kehittämistarpeet liittyvät seuraaviin liikuntapaikkojen rakentamiskokonaisuuksiin:

1. Klaukkalan uimahallin mahdollinen sijoituspaikka
2. Nurmijärven uimarannat ja -paikat
3. Nukarin- ja Myllykosken ulkoilualueet
4. Koulujen yhteyteen rakennettavien liikuntasalien mitoitusperusteet
5. Kirkonkylän liikuntapaisto

23.10.2019

Klaukkalan uimahalli

Klaukkalan uimahallin sijoituspaikaksi on esitetty mm. Klaukkalan urheilualuetta. Uimahalli mahtuu urheilualueelle ja tilavaraus on huomioitu alueen yleissuunnitelmassa. Uimahallin sijoittamiseen tulee varautua ja osoittaa sille Klaukkalan osayleiskaavassa yksi tai useampi vaihtoehtoinen sijoituspaikka. Tarkempi hankkeen ajoitus tulee vielä päättää ja mahdollinen maanhankinta aloittaa.

Nurmijärven uimarannat ja -paikat

Uimarantojen ja -paikkojen määrä on tällä hetkellä riittävä kuntalaisten tarpeisiin. Uimarantojen turvallisuus- ja valvontavelvollisuudet ovat varsinkin EU -rantojen osalta kuitenkin jatkuvasti kiristyneet. Nykyisillä määrärahoilla ja resursseilla (rantapelastajat) ei ole mahdollista pitää yllä kuin kahta valvottua uimarantaa. Tulevaisuudessa tuleekin suuremmat rantojen kehittämistoimenpiteet (huoltorakennukset, laiturit, leikkivälineito ym.) keskittää Sääksin ja Tiiran uimarantojen kehittämiseen. Muiden uimapaikkojen peruskorjaustarpeita tulee kuitenkin olemaan jatkossakin.

Nukarin- ja Myllykosken ulkoilualueet

Ulkoilualueiden kehittäminen ei vaadi mitään suurempia rakennushankkeita. Ulkoilualueiden varustuksesta (nuotiopaikat, polut, laavut, opasteet, sillat ym.) pitää kuitenkin pitää huolta jo käyttäjien turvallisuudenkin takia. Jatkossa ulkoilualueita kehitetään lautakunnan vuosittaisten kehittämisohjelmien ja investointisuunnitelman pienten kohteiden myötä.

Koulujen liikuntasalien mitoitusperiaatteet

Koululiikunnan ja iltaisin ja viikonloppuisin tapahtuvan liikunnan järjestämisen kannalta on tärkeää, että salit ovat kooltaan tarpeeksi suuria. Koululiikunnan järjestämisen kannalta sali tulisi olla jaettavissa kahteen tarpeeksi suureen osaan. Myös liikuntasalien varastot tulee mitoittaa riittävän suuriksi etenkin, jos varastoon pitää saada mahtumaan myös juhlasalin tuolit. Liikuntasalit tulee varustaa perusvarustuksella, mikä tarkoittaa mm. sitä, että koripallokorien korkeus on säädettävissä. Uusien koulujen liikuntasalien lattiamateriaalit ovat nykyisin useimmiten muovipinnoitteita, joka mahdollistaa salin monikäyttöisyyden. Tämä aiheuttaa kuitenkin sen, että salien käyttö yksipuolistuu, kun käytettävissä ei ole enää parkettilattialla varustettuja saleja.

Koulujen liikuntasalien ilta- ja viikonloppukäytön sujuvan toteutumisen kannalta tilojen tulee olla selkeästi erotettavissa muista koulun tiloista. Varaus- ja kulunvalvontajärjestelmät (Timmi) tulee olla sellaiset, että käyttöä voidaan valvoa ja käyttöaikoja voidaan muuttaa tarvittaessa helposti. Periaatteet uusien liikuntasalien rakentamisessa ja peruskorjauksessa ovat:

- Riittävän suuri koko sekä koulun että vapaa-ajan toimintojen kannalta (minimi 400 m²)
- Liikuntasalien yhteyteen tarvitaan suuret varastotilat ja tuoleille omat varastot
- Liikuntasaleihin riittävä perusvarustus
- Salien lattiamateriaalin monipuolistaminen (myös parkettilattioita)
- Nykyisten koulujen liikuntasaleja peruskorjattava tarpeen mukaan
- Kulunvalvontajärjestelmät kuntoon ainakin suurimmissa saleissa

Kirkonkylän liikuntapuisto

Kirkonkylän liikuntapuistosta on laadittu yleissuunnitelma. Hanketta on useamman vuoden ajan lykätty investointiohjelmassa.

23.10.2019

14 Sosiaali- ja terveystalvet

14.1 Keski-Uudenmaan sote –kuntayhtymä (Keusote)

Nurmijärven kunta kuuluu Keski-Uudenmaan sote –kuntayhtymään, joka vastaa alueensa jäsenkuntien sosiaali- ja terveystalveluiden järjestämisestä ja tuotannosta 1.1.2019 alkaen. Jäsenkuntia ovat Nurmijärven lisäksi Hyvinkää, Järvenpää, Mäntsälä, Pornainen ja Tuusula. Keusoten tavoitteena on turvata alueen asukkaille laadukkaat ja asiakaslähtöiset sosiaali- ja terveystalvet tasa-arvoisesti.

Kuntayhtymän tarjontaan kuuluvat seuraavat palvelukokonaisuudet:

- Lasten, nuorten ja perheiden talvet
- Aikuisten mielenterveys-, päihde- ja sosiaalitalvet
- Ikääntyneiden talvet
- Terveystalvet ja sairaanhoito
- Vammaistalvet

Kunta on vuokrannut tarvittavat tilat Keusoten käyttöön ja jatkossa tarvetta ja tiloja tulee tarkastella yhdessä kuntayhtymän kanssa. Kohteet on esitetty taulukossa 36. Näiden tilannetta ei tarkastella tämän palveluverkkoselvityksen yhteydessä tarkemmin.

Taulukko 36. Kunnan sotetilat

Nimi	Postitoimi paikka	Huoneistoala (h ²)	Vuosikulu		KLA	Korjaus velk.	Peruskorjaus tarve	Perusparan nustarve
			JHA 2019	minen				
Terveystie 2, Rajamäki	Rajamäki	108,00	255 668	4 474	170 019	66,50 %	21 732	0
Klaukkalan Terveystasema osa A	Klaukkala	1 100,00	3 155 480	55 221	2 989 633	94,74 %	0	0
Klaukkalan Terveystasema, laajennus	Klaukkala	2 358,00	5 033 849	88 092	3 976 741	79,00 %	0	0
Rajamäen uusi terveystasema	Nurmijärvi	1 190,00	4 165 005	72 888	4 019 230	96,50 %	0	0
Terveystasema, A osa	Nurmijärvi	8 106,00	27 068 222	473 694	24 149 373	89,22 %	0	0
Terveystasema, B osa	Nurmijärvi	0,00	0	0	0	0,00 %	0	0
Terveystasema, C osa	Nurmijärvi	0,00	0	0	0	0,00 %	0	0
Terveystasema, D osa	Nurmijärvi	0,00	0	0	0	0,00 %	0	0
Klaukkalan neuvola	Klaukkala	513,00	1 219 846	21 347	652 617	53,50 %	262 267	445 244
Rajamäen neuvola	Rajamäki	663,00	1 688 634	29 551	974 739	57,72 %	291 736	545 031
Toreenintalo	Nurmijärvi	5 160,00	2 514 120	43 997	2 126 826	84,60 %	0	0
Klaukkalan hammashoitola	Klaukkala	550,00	0	0	0	0,00 %	0	0
Yhteensä		19 748	45 100 825	789 264	39 059 178	86,60 %	575 735	990 275

Joitakin sosiaali- ja terveystalveita hoidetaan edelleen kunnassa tai muiden tahojen toimesta. Näitä ovat:

- Kotoutumistalvet (Kuonomaentie 2, Klaukkala)
- Rikos- ja riita-asioiden sovittelu (Vantaalla)
- Talous- ja velkaneuvonta (Keski-Uudenmaan oikeusaputoimisto, Hyvinkää ja Järvenpää)
- Työllistäminen (Woimala, Kauppanummentie 1, Nurmijärvi)
- Työterveyshuolto (Uudenmaan Työterveys Oy ja Keski-Uudenmaan Työterveys Oy)
- Eläinlääkäri (Keski-Uudenmaan ympäristökeskus, Toreenintie 6, Nurmijärvi)
- Veteraanitalvet (terveystasemat, työllisyystalvet ja www.avustajatoiminta.fi)

23.10.2019

15 Konsernipalvelut ja ympäristötoimiala

Kunnan hallinnolliset toimitilat on jatkossakin syytä keskittää kunnanvirastoon sekä ns. virastotaloon. Kunnanviraston tilankäyttöä on mahdollista jossain määrin tehostaa mm. avokonttorityyppisillä ratkaisuilla. Arvion mukaan näiden tilojen pitäisi riittää pitkälle tulevaisuuteen. Tarvittaessa voidaan ottaa käyttöön kunnan omistamia muita kiinteistöjä. Toisaalta niistä voidaan hallitusti myös luopua, mikäli tarvetta ei ole pidemmälläkään aikavälillä. Tarkempi tilantarveanalyysi kuuluu kunnan tiloja hallinnoivalle tilakeskukselle.

Kirkonkylä toimii siis jatkossa kunnan hallinnollisena keskuksena, mutta Klaukkalassa säilytetään kunnan yhteispalvelu joko omana tai kirjastoon sulautettuna toimintona. Tämä mahdollistaa myös Kelan asiointipalvelujen säilymisen Klaukkalassa. Rajamäen osalta varsinaista yhteispalvelua ei ole tarpeen perustaa, mutta asiointia voidaan kehittää esim. kirjaston tai jonkun muun kunnan palvelun yhteyteen.

Fyysinen asiointi on pitkälti korvautunut sähköisellä ja puhelinasioinnilla, mutta tämä mahdollisuus on kuitenkin säilytettävä jatkossakin. Asiointipisteitä voidaan keskittää, jolloin samalla niiden aukioloajat voidaan määritellä yksilöllisemmin. Toistaiseksi asiointipisteet säilyvät virastojen yhteydessä. Varaudutaan kuitenkin myös siihen, että asiointipiste voi olla virastoista erillinen ja myös yhteinen valtion ja/tai Kelan kanssa.

23.10.2019

16 Aleksia-liikelaitos

16.1 Palvelun tarkoitus ja sisältö

Aleksia on Nurmijärven kunnan liikelaitos, joka tuottaa palvelusopimuksiin perustuvia ruoka-, -siivous- ja kiinteistöpalveluja. Aleksia aloitti toimintansa vuonna 2009. Aleksiaassa työskentelee nykyisin noin 170 työntekijää.

16.2 Nykyinen palveluverkko

Siivouspalvelut jakautuu ns. keskitettyyn siivoukseen, ulkoistettuun siivoukseen sekä asiantuntijapalveluihin. Siivouspalvelujen vastattava yhteispinta-ala on 105 000 m².

Kiinteistöpalvelut hoitavat kiinteistöjen huollon koulurakennuksissa, päiväkodeissa, terveysasemilla sekä muissa kunnan kiinteistöissä (mm. virastotalo, kirjasto, paloasema, varikko, Taaborinvuori, nuoristotilat ym.). Huollettavia rakennuksia on 113 kpl ja bruttoalaa 166 399 m².

Ruokapalvelut toimivat pääasiassa kunnan omistamissa, tilakeskuksen vuokraamissa kouluissa ja päiväkodeissa. Kirkonkylään on rakenteilla uusi aluekeittiö, jolloin muut keittiöt muuttuvat palvelukeittiöiksi.

16.3 Palveluverkon investointitarpeet

Palveluverkon investointitarpeet kohdistuvat Aleksia-liikelaitoksessa ruokapalveluiden palveluverkon kehittämiseen. Uuden aluekeittiön valmistuttua investointeja on tarpeen tehdä palvelukeittiöihin kunnan eri osa-alueilla.

23.10.2019

17 Keski-Uudenmaan pelastuslaitos

Nurmijärven kunta kuuluu Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen toimialueeseen. Kunnan alueella on kaksi paloasemaa, Nurmijärven ja Klaukkalan paloasemat. Rakennukset on kunta vuokrannut pelastuslaitoksen käyttöön.

17.1 Pelastuslaitoksen paloasemat

Pelastuslaitoksen palveluverkkosuunnitelman 2017-2025 ja pelastustoimen voimassa olevan palvelutasopäätöksen mukaisesti on Kivistön ja Klaukkalan alueen pelastustoimen valmiuden kehittäminen yhteistyössä Nurmijärven kanssa käynnistetty alkuvuodesta 2017 ja tarveselvitys valmistui talvella 2018.

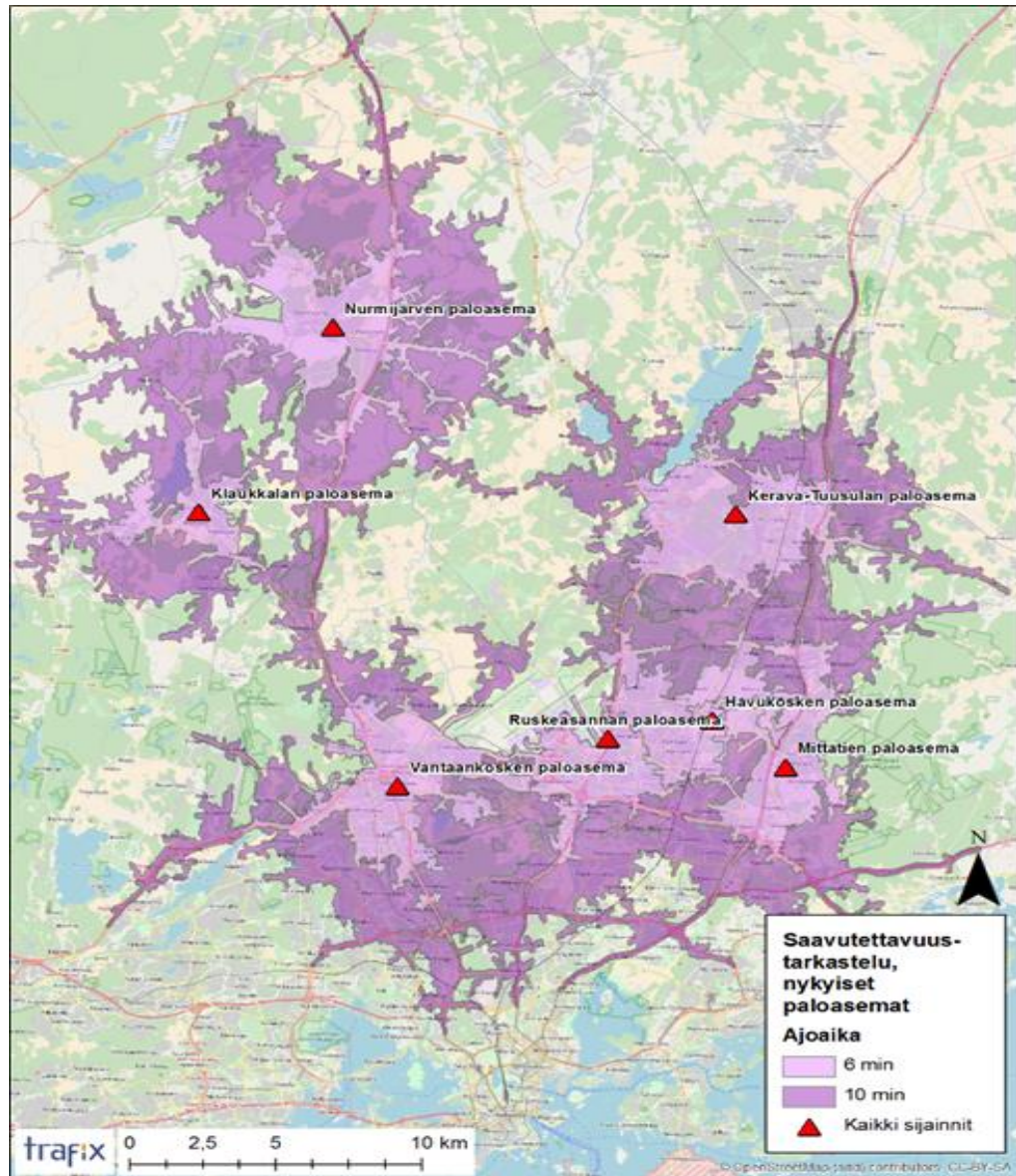
Yhtenä vaihtoehtona on, että alueelle toteutetaan yhteinen paloasema 2020–2025. Asemalle sijoitetaan pelastusyksikkö vahvuudella 1+3 ja ensihoitoyksikkö vahvuudella 2.

Toinen vaihtoehto, jos alueen väestönkasvu ei toteudu suunnitellusti on, että Kivistön ja Klaukkalan alueella on kummassakin kevyt asema. Pelastustoimintaan sopiva kevytyksikkö vahvuudella 1+1 ja ensihoitoyksikkö. Toimitilana olisivat noin 400–500 neliön vuokratilat.

Lainsäädännön muutokset, jotka vaikuttavat palvelujen järjestämiseen

Hallitus on soteuudistukseen liittyen päättämässä myös Uudenmaan pelastuslaitosten organisoitumisesta. Tarkastelussa ovat kaikki Uudenmaan maakunnan pelastuslaitokset, Helsingin-, Itä- Uudenmaan, Keski- Uudenmaan ja Länsi- Uudenmaan pelastuslaitos.

23.10.2019

Kuva 67. Nurmijärven alueen paloasemien saavutettavuus nykytilanteessa 2018.

Nurmijärvellä on lisäksi kolme sopimuspalokuntaa, Nurmijärven VPK, Perttulan VPK ja Metsäkylän VPK

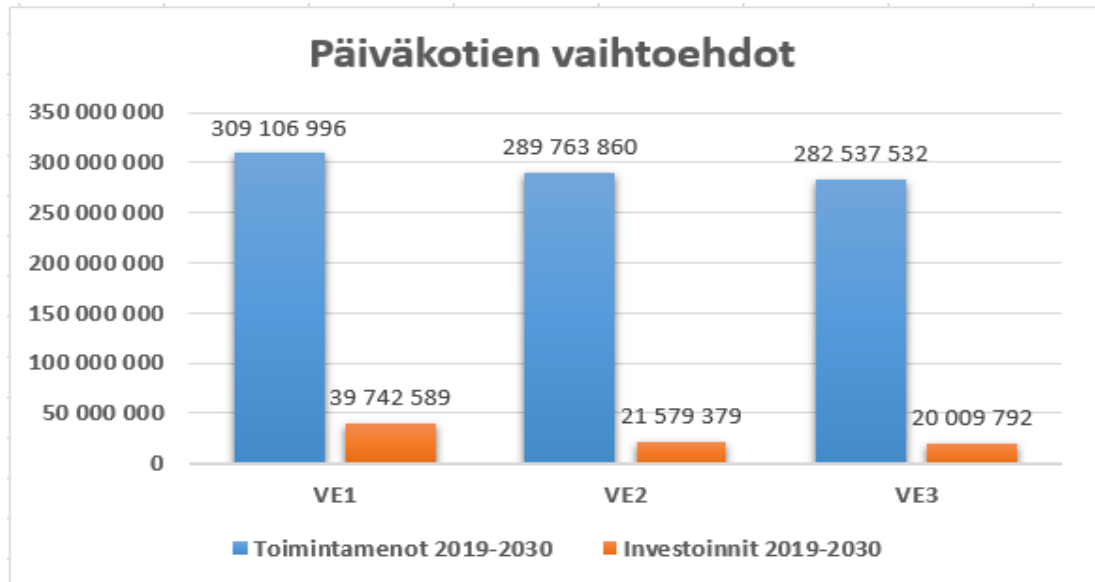
23.10.2019

18 Toimenpideohjelman esitys 2020–2030

18.1 Sivistys- ja hyvinvointitoimiala

18.1.1 Varhaiskasvatuspalvelut

Kuvassa 68 on yhteenveto vaihtoehdoista 1-3.

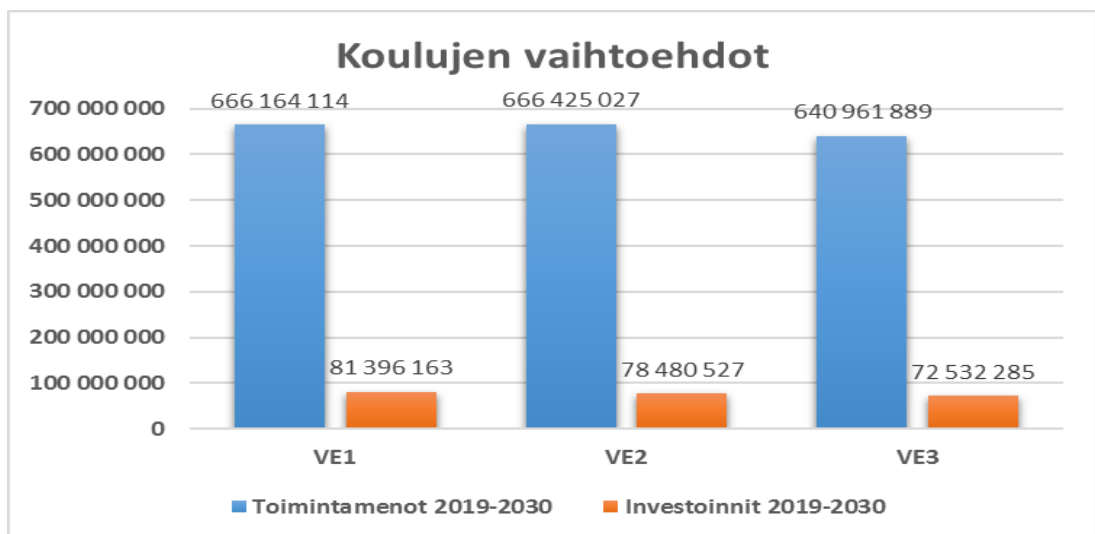

Kuva 68. Päiväkotien vaihtoehtojen 1-3 toimintamenot ja investoinnit 2019-2030.

Vaihtoehto 3 on tehdyn tarkastelun perusteella toimintamenojen ja investointikustannusten mukaan edullisin vaihtoehto suunnittelukaudella.

18.1.2 Perusopetus

Kuvassa 69 on yhteenveto vaihtoehdoista 1-3.

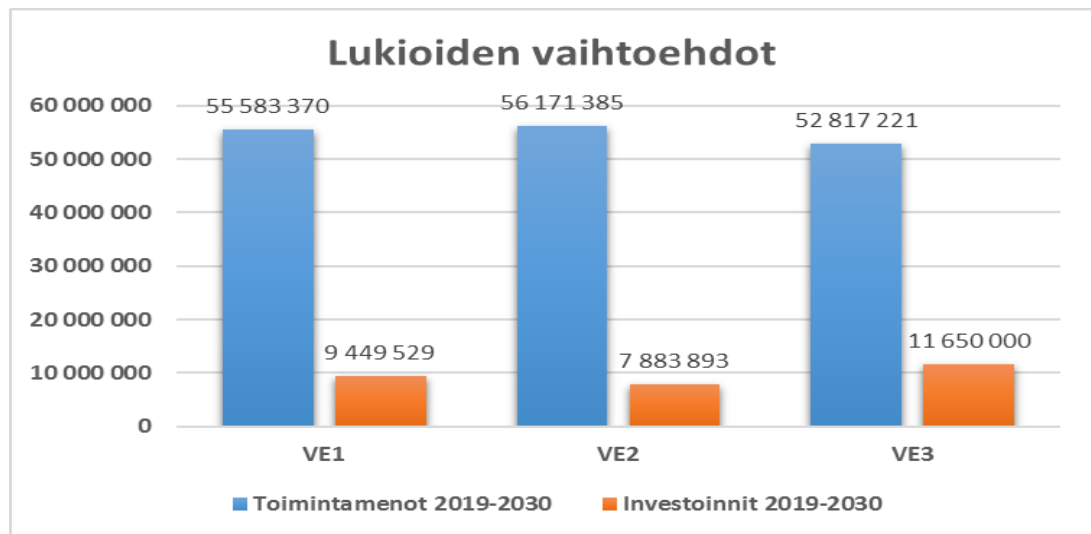
Kuva 69. Koulujen vaihtoehtojen 1-3 toimintamenot ja investoinnit 2019-2030.

Vaihtoehto 3 on tehdyn tarkastelun perusteella toimintamenojen ja investointikustannusten mukaan edullisin vaihtoehto suunnittelukaudella.

23.10.2019

18.1.3 Lukiokoulutus

Kuvassa 70 on yhteenveto vaihtoehdoista 1-3.

Kuva 70. Lukion vaihtoehtojen 1-3 toimintamenot ja investoinnit 2019-2030.

Lukion osalta vaihtoehto 3 on tehdyn tarkastelun perusteella toimintamenojen mukaan edullisin vaihtoehto. Investointikustannusten näkökulmasta edullisin vaihtoehto suunnittelukaudella on vaihtoehto 2. Tulee kuitenkin huomata, että vaihtoehdon 3 todelliset tehostamisvaikutukset ovat todellisudessa tässä esitettyä suuremmat, kun laskelmissa huomioidaan yhteen yksikköön siirtymisestä seuraavat henkilöstö- ja muiden toimintakulujen tehostuminen.

Lukiokoulutuksen osalta vaihtoehdon 3 toteuttamista puoltavat Nurmijärven yhteiskoulun lukion korjaustarpeet, Pääkirjaston korjaustarpeet ja synergia kunnan muihin toimintoihin. Tehokkaalla tilankäytön suunnittelulla voidaan jo tehdyn hankesuunnitelman mukaista lukion tilamäärää pienentää, jolloin kustannukset yhdessä Pääkirjaston peruskorjauksen kanssa muodostuvat edullisemmiksi. Toteutus voisi tapahtua vuosina 2021-2023.

18.1.4 Nuorisopalvelut

Nuorisopalveluilla on varsin hyvin tiloja tarjolla. Jatkossakin tarvetta tulee seurata ja yksittäisiin tarpeisiin voitaneen vastata mahdollisesti päiväkotij- ja kouluverkon vapautuvilla tiloilla ja esim. mahdollisen Pääkirjasto-lukioratkaisun yhteydessä. Rajamäen nuorisopalveluiden tilat tulisi sijoittaa Seitsemän veljeksien koulun yhteyteen.

18.1.5 Kirjastopalvelut

Pääkirjaston peruskorjaus on ehdolla vuoden 2020 talousarvion investointiosaan vuosille 2020-2022. Pääkirjaston peruskorjaus toteutetaan suunnitellun mukaisesti. Rajamäen kirjastopalvelut tullaan sijoittamaan peruskorjattavaan Seitsemän Veljeksien koulun tiloihin.

23.10.2019

18.1.6 Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalveluiden lisätilatarpeet tulee huomioida Pääkirjaston peruskorjauksen yhteydessä.

18.1.7 Museopalvelut

Myös museopalveluiden tilakysymys tulee huomioida Pääkirjaston peruskorjauksen yhteydessä.

18.1.8 Liikuntapalvelut

Kouluhankkeita suunniteltaessa on otettava huomioon liikuntatilojen ulkopuolinen ilta- ja viikonloppukäyttö, minkä järjestämiseen vaikuttaa erityisesti liikuntasalien riittävä koko (min. 400 m²) ja varustelu. Liikuntapaikkarakentamisessa on huomioidava monipuolisesti kuntalaisten liikuntaolosuhteiden kehittäminen. Liikuntapaikkarakentamisessa priorisoidaan tilojen monikäyttöisyyttä. Kirkonkylässä liikuntapaikat ja huoltorakennukset keskitetään uuteen liikuntapuistoon, mutta Maaniitun-Ihantolan puisto säilytetään virkistys- ja liikunta-alueena.

Nurmijärven uimarantojen ja -paikkojen sekä Nukarin- ja Myllykosken ulkoilualueiden kehittämistä jatketaan laadittavan kehittämisohjelman mukaisesti.

Suurimpana investointikohteena on Klaukkalan uimahallin mahdollinen rakentaminen, joka tulee ratkaista erillisselvityksen pohjalta.

18.2 Sosiaali- ja terveyspalvelut

Nurmijärven kunta kuuluu Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymään, joka vastaa alueensa jäsenkuntien sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämisestä ja tuotannosta. Kunta vuokraa toimitilat kuntayhtymälle ja neuvottelee sen kanssa palveluverkosta tarkemmin. Nykyiset tilat pidetään vuokrasopimusten edellyttämässä kunnossa ja tarvittaessa varaudutaan investointeihin.

Kunnassa edelleen hoidettavien joidenkin sosiaali- ja terveyspalveluiden osalta ei ole investointitarpeita.

18.3 Konsernipalvelut ja ympäristötoimiala

Kunnan hallinnolliset toimitilat keskitetään kunnanvirastoon ja viereiseen virastotaloon ja Klaukkalan yhteispalvelupiste säilytetään. Kunnan varikkotoiminnot säilytetään Alhonniitussa.

18.4 Aleksia-liikelaitos

Palveluverkon investointitarpeet kohdistuvat Aleksia-liikelaitoksessa ruokapalveluiden palveluverkon kehittämiseen. Uuden aluekeittiön valmistuttua investointeja on tarpeen tehdä palvelukeittiöihin kunnan eri osa-alueilla.

23.10.2019

18.5 Keski-Uudenmaan pelastuslaitos

Paloasemien jatkotoimenpiteitä on suunniteltava erikseen yhdessä pelastuslaitoksen kanssa. Yhtenä vaihtoehtona on, että Kivistön ja Klaukkalan alueelle toteutetaan yhteinen paloasema 2020–2025. Asemalle sijoitetaan pelastusyksikkö vahvuudella 1+3 ja ensihoitoyksikkö vahvuudella 2.

Toinen vaihtoehto, jos alueen väestönkasvu ei toteudu suunnitellusti on, että Kivistön ja Klaukkalan alueella on kummassakin kevyt asema. Pelastustoimintaan sopiva kevytyksikkö vahvuudella 1+1 ja ensihoitoyksikkö. Toimitilana olisivat noin 400–500 neliön vuokratilat.

23.10.2019

19 Päätelmät ja jatkotoimenpiteet

Palveluverkkosuunnitelma on tärkeä kunnan palvelujen ja strategisen suunnittelun työkalu. Palveluverkkosuunnittelu helpottuu, mikäli kunnassa on linjattu kunnan palveluverkkoa ohjaavat periaatteet ja linjaukset. Periaatteista ja linjauksista poikkeamiselle tulee olla etukäteen sovittu peruste.

Kunnan palvelujen ja palveluverkon strateginen suunnitteleminen on haasteellista. Jatkossa tulee kiinnittää huomiota ajantasaisen ja ikäryhmittäisen väestötiedon ylläpitämiseen. Erityisesti tulee tarkastella ennakoituja palvelutarpeiden muutoksia ja niiden taustalla olevia asukasmääräennusteita ja päivittää ennusteita toteuman mukaan.

Palveluverkkosuunnitelma ohjaa kunnassa vuosittain laadittavaa talousarvion investointiohjelmaa siten, että palveluverkkosuunnitelma ja investointiohjelma noudattavat palveluverkkosuunnitelman linjauksia. Hankkeiden tarkemmat ajankohdat ja investointisummat konkretisoituvat investointiohjelmassa. Investointiohjelmassa on pitkän tähtäimen ohjelma (PTS) 10 vuodelle ja talousarviovuoden lisäksi neljän vuoden toteutusohjelma. PTS:n ajan tasalla pitäminen ja toteuttaminen on kunnan omaisuuden hallinnan näkökulmasta ensisijaisen tärkeitä ja tähän työhön tulee varata myös riittävästi resursseja.

Jatkossa palveluverkkosuunnittelusta tulee muodostaa jatkuvasti päivittyvä vuotuinen yhteistyöprosessi, joka edeltää talousarviovalmistelun rytmiä. Rakennuskannan tietoja on syytä edelleen päivittää kunnan käytössä olevaan Optimaze – kiinteistöhallintajärjestelmään ja sen käyttöä tehostaa hallintokuntien yhteiseksi järjestelmäksi siten, että toimialat voivat seurata käytössään olevien rakennusten ja tilojen tilannetta sekä kustannuksia ja näin pyrkiä edistämään tilojen tehokkaampaa ja kestävämpää käyttöä.

Selvitystä laadittaessa rakennusten kuntoa koskevat tiedot ovat olleet osin puutteellisia. Palvelu- ja tilaverkon hallinnan näkökulmasta kiinteistökantaa tulee tarkastella jatkossa tarkemmin.

Nurmijärven kunnan väestökehitys on tällä hetkellä voimakkaan murroksen kynnyksellä. Väestön vanheneminen, syntyvyyden lasku ja ikäluokkien pieneneminen aiheuttavat muuttovoittoon tottuneelle kunnalle uudenlaista epävarmuutta, jota on hyvin vaikea hallita. Niukkenevat resurssit ja samanaikaisesti laajaan palvelutuotantoon perustunut palveluverkko muodostavat oman haasteensa. Korjausvelkalaskenta antaa viitteitä tilaverkon edellyttämistä toimenpiteistä ja investointitarpeista.

Palveluiden ja palveluverkkosuunnittelun pidemmän aikavälin kehittämisen ja suunnittelun pohjana esitetään käytettäväksi varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen vaihtoehdoissa 3. esitettyjä toimenpiteitä aikatauluineen sekä luvussa 18. esitettyjä eri palveluiden toimenpiteitä aikatauluineen. Palveluverkkosuunnittelun seuraavaan vaiheeseen tulee sisällyttää toimintojen ja toiminnan tehostamistarkastelu ja niihin liittyvät arviot henkilöstö- ja talousvaikutuksista.